

การศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของ
บ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่
จังหวัดน่าน

โดย

นางสาวทิตยาภรณ์ ดีแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การศึกษาประสิทธิภาพผลึกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของ
บ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่
จังหวัดน่าน

โดย

นางสาวทิตยาภรณ์ ดีแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

STUDY ON EFFICIENCY OF CHILD PROTECTION MECHANISM OF
CHILD PROTECTION ACT B.E. 2546 (2003), UNDER OPERATION
OF SHELTER FOR CHILDREN AND FAMILIES:
A CASE STUDY OF NAN PROVINCE

BY

MISS THITTAYAPORN DEEKAEW

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF
SOCIAL WORK IN SOCIAL WELFARE ADMINISTRATION AND POLICY
DEPARTMENT OF SOCIAL WORK
FACULTY OF SOCIAL ADMINISTRATION
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวทิตยาภรณ์ ดีแก้ว

เรื่อง

การศึกษาประสิทธิภาพผลโครงการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของ
บ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่
จังหวัดน่าน

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต

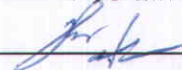
เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2560

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

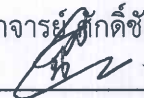
(รองศาสตราจารย์ เล็ก สมบัติ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

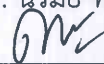
(รองศาสตราจารย์ ตักดีชัย เลิศพานิชพันธุ์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ ดร. นิรมัย พิศแข มั่นจิตร์)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิทย์ พวงงาม)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน
ชื่อผู้เขียน	นางสาวทิตยาภรณ์ ดีแก้ว
ชื่อปริญญา	สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์ ดร. นิรมัย พิศแข มั่นจิตร
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน การศึกษาเป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ วิธีการวิจัยสถิติเชิงพรรณนา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 200 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการศึกษาสรุ่ได้ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด ส่วนใหญ่มีตำแหน่งนายกองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านเด็กเป็นระยะเวลา 0-3 ปี มีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา 1-5 ครั้ง ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง

ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ไม่มีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในประเด็นทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบายด้านการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ในด้านนโยบายส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ทั้ง 3 คณะ ทำให้ภาพรวมของการคุ้มครองเด็กครอบคลุมทุกพื้นที่อยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านการปฏิบัติส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดให้เด็กต้องได้รับการปฏิบัติโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่เลือกปฏิบัติ ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง มีความแตกต่างกันกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน และกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในประเด็นการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบายอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการได้รณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิธีการ มาตรการในการสงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพให้กับประชาชนได้รับรู้ เป็นระดับการปฏิบัติงานภาพรวมในระดับมากที่สุด ด้านการปฏิบัติ อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการได้มีการเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บนในกรณีผู้ปกครองเลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบ เป็นระดับไม่ปฏิบัติ ปัจจัยด้านเพศ และอายุ มีความแตกต่างกับปัญหาอุปสรรคทั้งในด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในประเด็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในพื้นที่ของจังหวัดน่าน ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมีเวลาน้อยในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คือ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้และเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานแก่ผู้มีอำนาจหน้าที่คุ้มครองเด็กอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งควรจัดทำคู่มือปฏิบัติงานเป็นขั้นตอน พร้อมแบบฟอร์มชัดเจน ให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงควรมีการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างทักษะการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนคุ้มครองเด็กเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกองทุนคุ้มครองเด็ก

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว

Thesis Title	STUDY ON EFFICIENCY OF CHILD PROTECTION MECHANISM OF CHILD PROTECTION ACT B.E. 2546 (2003), UNDER OPERATION OF SHELTER FOR CHILDREN AND FAMILIES: A CASE STUDY OF NAN PROVINCE
Author	Miss Thittayaporn Deekaew
Degree	Master of Social Work (Social Welfare Administration and Policy)
Major Field/Faculty/University	Social Welfare Administration and Policy Social Administration Thammasat University
Thesis Advisor	Associate Professor Sakchai Lertpanitchapan
Thesis Co-Advisor	Niramai Phitkhae Manjit, Ph.D.
Academic Years	2016

ABSTRACT

The Study on Efficiency of Child Protection Mechanism of Child Protection Act B.E. 2546 (2003), under Operation of Shelter for Children and Families: A Case Study of Nan Province, aims to study personnel attitudes towards child protection mechanism of Child Protection Act B.E. 2546 (2003) of Nan Province, study operation representing efficiency of child protection mechanism of Child Protection Act B.E. 2546 (2003) of Nan Province, and study problems and obstacles of child protection operation of Child Protection Act B.E. 2546 (2003) of Nan Province. In this quantitative research, the descriptive statistics were applied. The data was collected from 200 respondents i.e. authorized personnel under Child Protection Act B.E. 2546 (2003) under operation of Shelter for Children and Families: A Case Study of Nan Province. The statistics for data analysis included percentage, standard deviation; the data was analyzed by Statistical Package for the Social Sciences. The study results were summarized as follows.

Most of the samples were female, had a Bachelor's degree, aged 41-50 years, worked as Chief Executive of local administrative organizations, had child-related experience between 0-3 years and had child-training experience between 1-5 times within 2 years. For the personal factors, the personnel of different sexes, ages, educational levels, positions, child-related experience and child-training experience were indifferent at the significant level of 0.05. The samples' opinions on child protection mechanism of Child Protection Act B.E. 2546 (2003) of Nan Province (in terms of policy, operation) were at the high level. For policy, the sample's opinions towards 3 Child Protection Committees covering all areas were at the highest level. For operation, the sample's opinions were that maximum benefits of children were be concerned and children were be fairly treated under Child Protection Act B.E. 2546 (2003). The personnel of different ages, educational levels and positions had different operation representing efficiency of child protection mechanism of Child Protection Act B.E. 2546 (2003) of Nan Province. For policy, the sample's opinions towards operation representing efficiency of child protection mechanism of Child Protection Act B.E. 2546 (2003) of Nan Province were at the low level. The sample's opinions on their public relation campaigns on welfare protection measures were at the highest level. The operation was at the moderate level. The sample's opinions on guardian probation was at non-operation level. The personnel of different sexes and ages had different problems and obstacles of child protection management under Child Protection Act B.E. 2546 (2003). The sample's opinions on problems and obstacles of child protection operation under Child Protection Act B.E. 2546 (2003) were at the moderate level. The sample's opinions on low contribution (time) of Child Protection Committees were at the moderate level. The sample's opinions were that they had no knowledge, understanding on operation according to Child Protection Act B.E. 2546 (2003).

The recommendations from the study are that training to increase authorized personnel's knowledge and skills should be provided consistently. Operating manuals should be prepared with clear forms so that all organizations will operate in the same directions. Project writing skills should be publicized and promoted in order to request budgets from Child Protection Fund in accordance with its intention.

Keywords: Efficiency of Child Protection Mechanism, Child Protection Act B.E. 2546 (2003), Operation of Shelter for Children and Families

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำของ รองศาสตราจารย์ เล็ก สมบัติ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร. นิรมัย พิศแข มั่นจิตร กรรมการ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาที่ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นตรวจสอบ และแก้ไข ร่างวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ข้าพเจ้าจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างดี ตลอดจนถึงคณาจารย์และเจ้าหน้าที่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทุกท่านที่คอยให้คำปรึกษา ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้ง ขอขอบคุณเพื่อนๆ บส.3 (มธ.ศูนย์ลำปาง) ทุกคนที่มีน้ำใจเปี่ยมมิตรต่อกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขตลอดระยะเวลา ในการเรียน วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะสมบูรณ์ไม่ได้ถ้าขาดพี่ตัง ซึ่งคอยกระตุ้นและให้คำปรึกษามาโดยตลอด และขอขอบคุณเพื่อนร่วมทางทุกคนที่คอยให้คำแนะนำ ปรึกษาและให้กำลังใจเสมอมา

เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณพ่อ แม่และน้องสาวของข้าพเจ้าที่คอยสนับสนุนให้ ข้าพเจ้ามีทุกวันนี้ ถึงแม้คุณแม่จะไม่ได้อยู่กับข้าพเจ้าในวันนี้ แต่แม่ก็เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้า มีความพยายาม อดทน อดกลั้นศึกษาให้สำเร็จ รวมถึงบุคคลใกล้ชิดของข้าพเจ้าซึ่งให้ความรัก ความห่วงใย และคอยเติมเต็มทั้งกำลังใจ กำลังกาย และสติปัญญาแก่ข้าพเจ้า โดยเฉพาะในห้วงเวลา ที่ทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางสาวทิติยาภรณ์ ดีแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(14)
สารบัญภาพ	(18)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 มุมเหตุจูงใจในการศึกษา	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
1.4 ขอบเขตในการศึกษา	7
1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	7
1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร	7
1.5 นิยามศัพท์	7
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ	9
2.1.1 ความหมายของประสิทธิภาพ	9
2.1.2 หลักการบริหารจัดการงานที่มีประสิทธิภาพ	12
2.1.3 องค์การที่มีประสิทธิภาพ	14

	(7)
2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก	16
2.2.1 กฎหมายระหว่างประเทศ	16
2.2.1.1 ปฏิญญาแห่งกรุงเจนีวา ค.ศ. 1924 (Declaration of Geneva 1924)	17
2.2.1.2 ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1948 (Declaration of the Rights of the Child 1948)	17
2.2.1.3 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1959 (United Nations Declaration of the Right of the Child 1959)	17
2.2.1.4 ปฏิญญาโลกว่าด้วยความอยู่รอด การปกป้องและการพัฒนาเด็ก ค.ศ. 1990 (World Declaration on the Survival, Protection and Development of Children 1990)	18
2.2.1.5 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	18
2.2.2 กฎหมายภายในประเทศ	19
2.2.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557	20
2.2.2.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550	20
2.2.2.3 พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553	21
2.2.2.4 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	22
2.2.2.5 ปฏิญญาเพื่อเด็ก	23
2.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	25
2.3.1 พัฒนาการของงานคุ้มครองเด็ก	25
2.3.2 สารสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	27
2.3.2.1 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546: จุดเปลี่ยนที่สำคัญของการคุ้มครองเด็กในสังคม	28
2.3.2.2 แนวคิดสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	29
(1) ความเชื่อมโยงของแนวคิดกับหลักการสากลและคุณค่าของสถาบันครอบครัว	29
(2) การทำงานโดยฐานคิดของวิชาชีพมากกว่าดุลพินิจรายบุคคล	29
2.3.2.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546: การสร้างระบบและกลไกเพื่อคุ้มครองเด็กของแผ่นดิน	30

	(8)
(1) การคุ้มครองเด็ก	30
(2) การมีกฎหมายคุ้มครองเด็ก	30
(3) บทบาทพนักงานเจ้าหน้าที่กับภารกิจหลักทางกฎหมาย	31
(4) มาตรการหรือกลไกในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	31
(5) กลุ่มเป้าหมายเด็กที่ควรได้รับการคุ้มครอง	32
(6) กลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	33
(7) กระบวนการทำงานของการคุ้มครองเด็ก	36
2.4 การปฏิบัติงานภายในบ้านพักเด็กและครอบครัว	37
2.4.1 บทบาทพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว	39
2.4.2 การบริหารงานบ้านพักเด็กและครอบครัว	39
2.4.2.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป	39
2.4.2.2 ฝ่ายสวัสดิการสังคม	40
(1) ขั้นตอนการให้บริการของฝ่ายสวัสดิการสังคมในกรณีที่ได้รับเข้า สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพในบ้านพักเด็กและครอบครัว	40
2.4.3 การดำเนินงานในฐานะเป็นสถานแรกรับเด็ก	41
2.4.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน	43
2.4.5 การดำเนินงานในฐานะเป็นศูนย์รับแจ้งเรื่องราว ข่าวสาร ให้คำปรึกษา แนะนำตลอด 24 ชั่วโมง (ศูนย์ประชาชนดี 1300)	45
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
2.5.1 การคุ้มครองเด็ก	45
2.5.2 ทีมสหวิชาชีพในการคุ้มครองเด็ก	46
2.5.3 ปัญหาอุปสรรคของการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กไปปฏิบัติ	48
2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา	51
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	52
3.1 วิธีการศึกษา	52
3.1.1 การศึกษาจากเอกสาร	52
3.1.2 การศึกษาภาคสนาม	52

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	52
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	53
3.4 การตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	54
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	55
3.7 การนำเสนอข้อมูล	58
บทที่ 4 ผลการศึกษาและการอภิปรายผล	59
4.1 ผลการศึกษา	59
4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	59
4.1.1.1 เพศ อายุ และระดับการศึกษา	60
4.1.1.2 ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก และประสบการณ์ การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา	61
4.1.2 ทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	62
4.1.2.1 ผลการศึกษาทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย	62
4.1.2.2 ผลการศึกษาทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ	65
4.1.3 การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	72
4.1.3.1 การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย	72
4.1.3.2 การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ	76
4.1.4 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	81

4.1.4.1 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	82
ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	
4.1.4.2 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	87
ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	
4.1.5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก	91
4.1.6 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทัศนคติการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานฯ ของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	93
4.1.6.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	93
(1) ความแตกต่างระหว่างเพศกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	93
(2) ความแตกต่างระหว่างอายุกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	94
(3) ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	95
(4) ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	96
(5) ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านเด็กกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	98
(6) ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	99

	(11)
(7) สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทัศนะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	100
4.1.6.2 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	101
(1) ความแตกต่างระหว่างเพศกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	102
(2) ความแตกต่างระหว่างอายุกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	103
(3) ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	104
(4) ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	105
(5) ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การทำงานด้านเด็กกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	108
(6) ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมากับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	109
(7) สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	110
4.1.6.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	111

		111
(1) ความแตกต่างระหว่างเพศกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		111
(2) ความแตกต่างระหว่างอายุกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		112
(3) ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับปัญหาอุปสรรคใน การปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		113
(4) ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับปัญหาอุปสรรคใน การปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		114
(5) ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การทำงานด้านเด็กกับปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		116
(6) ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมากับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไก การคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		117
(7) สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		119
4.2 การอภิปรายผลการศึกษา		120
4.2.1 ทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		120
4.2.2 การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		122
4.2.3 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		124

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	127
5.1 สรุปผลการศึกษา	127
5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	127
5.1.2 ประเด็นที่สนใจของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	128
5.1.3 ประเด็นการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	129
5.1.4 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	130
5.2 ข้อเสนอแนะ	131
5.2.1 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก	132
5.2.1.1 ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	132
5.2.1.2 ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก	132
5.2.1.3 ข้อเสนอแนะต่อบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	132
5.2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	133
รายการอ้างอิง	134
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	139
ภาคผนวก ข พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	150
ประวัติผู้เขียน	177

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	จำนวนเด็กที่เข้ารับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ ระหว่างปี 2557-2559	2
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา	60
4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา	61
4.3	จำนวน ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของบุคลากรต่อการให้การคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย	64
4.4	จำนวน ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของบุคลากรต่อการให้การคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ	68
4.5	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของบุคลากรต่อการให้การคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	72
4.6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กฯ ด้านนโยบาย	74
4.7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กฯ ด้านการปฏิบัติ	78
4.8	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	81
4.9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการบริหารจัดการฯ	84
4.10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานฯ	89
4.11	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	91

4.12	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ กลไกการคุ้มครองเด็ก	92
4.13	จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างเพศกับทัศนคติของบุคลากรต่อ กลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	94
4.14	จำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างอายุกับทัศนคติของบุคลากรต่อ กลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	95
4.15	จำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของ บุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	96
4.16	จำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติของบุคลากร ต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	97
4.17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติของบุคลากร ต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	98
4.18	จำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประสพการณ์การทำงานด้านเด็กกับ ทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	99
4.19	จำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็ก ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมากับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	100
4.20	สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทัศนคติของบุคลากรต่อ กลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	101
4.21	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	102
4.22	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	103
4.23	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับ การปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	104
4.24	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงาน ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	105
4.25	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	106

- 4.26 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Scheffe) ระหว่างตำแหน่ง
กับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 107
- 4.27 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การทำงาน
ด้านเด็กกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 108
- 4.28 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรม
ด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมากับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก
พ.ศ. 2546 109
- 4.29 สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการปฏิบัติงานที่
แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน 110
- 4.30 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับปัญหาอุปสรรคใน
การปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก
พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน 112
- 4.31 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับปัญหาอุปสรรคใน
การปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก
พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน 113
- 4.32 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับปัญหา
อุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน 114
- 4.33 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างตำแหน่งกับปัญหาอุปสรรค
ในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก
พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน 115
- 4.34 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างตำแหน่งกับปัญหาอุปสรรค
ในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก
พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน 116
- 4.35 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การปฏิบัติงาน
ด้านเด็กกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม
พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน 117
- 4.36 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรม
ด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมากับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไก
การคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน 118

- 4.37 สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับปัญหาอุปสรรค
ในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก
พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน 119

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ขั้นตอนการให้บริการ	42

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็ก ถือได้ว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการพัฒนาประเทศ ในอนาคต ซึ่งเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า ซึ่งถือได้ว่าเป็นความหวังและกำลังของชาติในการพัฒนาประเทศในอนาคต การอบรมสั่งสอน หรือการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงามให้กับเด็กจะทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของคนและประเทศชาติ ดังนั้นเด็กจึงพึงได้รับการเอาใจใส่ การเลี้ยงดูจากผู้ปกครอง รวมทั้งได้รับการปกป้องคุ้มครองจากภัยอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก เพื่อให้เขาสามารถพัฒนาตัวเอง และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังในข้อความที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนว่า “เด็กและเยาวชนพึงได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองเป็นพิเศษ อันจะช่วยทำให้เด็กสามารถพัฒนาทั้งทางกาย ทางสมอง และจิตใจ เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข” (กิติพัฒน์ นนทปัทมเดช และ นิติเวช มีสงฆ์, 2548, น. 1)

สืบเนื่องมาจากสังคมมีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด สภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของประเทศไทยนั้น ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ ไม่มีความมั่นคงถาวร สถานการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเด็กและเยาวชนก็เช่นกันพ่อแม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้กับลูกหลานของตนเอง ใช้เวลาทั้งหมดกับหน้าที่การงาน ทำให้เด็กและเยาวชนขาดแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ดี เด็กและเยาวชนถูกปล่อยปละละเลยในสังคมเป็นจำนวนมาก ทำให้เด็กและเยาวชนรู้สึกขัดแย้งกับครอบครัวของตนเอง การที่เขาไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่น ขาดการดูแลและเอาใจใส่ทำให้เขาไม่ได้รับการพัฒนาในความสามารถเชิงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ ไม่ได้รับแรงกระตุ้นที่เหมาะสมจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งยังขาดโอกาสและการส่งเสริม พัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านจิตความสามารถ และด้านทักษะการแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง อันเป็นผลเนื่องมาจากสภาวะเศรษฐกิจ ความยากจนเป็นสำคัญ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในสังคมปัจจุบันถือได้ว่ามีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ปัญหาเด็กถูกระงับทำทารุณกรรม ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศถูกละเมิดสิทธิด้านต่างๆ ซึ่งบุคคลส่วนใหญ่ที่กระทำกับเด็กนั้น เป็นบุคคลในครอบครัว บุคคลใกล้ชิด โดยมีการคาดการณ์ว่า ปัญหาด้านเด็กมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางด้านร่างกาย จิตใจ เพศ รวมไปถึงการนำเด็กไปค้าประเวณี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งทางด้านร่างกาย

จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดย รสสุคนธ์ ทาริยะ (2553, น. 39) ได้กล่าวว่า ผลกระทบทางร่างกายนั้น เด็กอาจกลายเป็นเด็กพิการ พัฒนาการล่าช้า กรณีที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศอาจติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ได้ ส่วนผลทางจิตใจนั้น เด็กที่ถูกทารุณกรรมติดต่อกันเป็นเวลานานย่อมมีผลต่อสภาพจิตใจเด็ก ทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว ขาดการยอมรับนับถือในตนเอง มีตราบาป ส่วนผลกระทบทางสังคมอาจทำให้เด็กไม่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม ขาดการยอมรับ และขาดโอกาสในการพัฒนา เป็นต้น

แม้ว่าสถิติเด็กที่ถูกทารุณกรรมในสังคมไทยไม่ได้มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจากการศึกษา ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากสถานการณ์เด็กที่เข้ารับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพได้ข้อมูลดังนี้

จากสถิติเด็กที่เข้ารับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพในมูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก ระหว่างปี 2557-2559 แสดงจำนวนเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ทารุณกรรมทางร่างกาย และถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ โดยสามารถจำแนกได้ ดังตารางต่อไปนี้ (ตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1

จำนวนเด็กที่เข้ารับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ ระหว่างปี 2557-2559

กรณี	จำนวนเด็กที่เข้ารับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ ปี 2557-2559		
	2557	2558	2559
ทารุณกรรมทางเพศ	159	198	232
ทารุณกรรมทางร่างกาย	10	19	29
เลี้ยงดูโดยมิชอบ	25	32	48
รวม	194	249	309

หมายเหตุ. จาก รายงานสรุปผลการดำเนินงาน, โดย ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, 2559. (อัดสำเนา).

จากสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่า จำนวนเด็กที่เข้ารับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ ในปี 2557-2559 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปัญหาด้านเด็กเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขอย่างเร่งด่วน จำเป็นต้องมีการทำงานทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ

จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้เห็นว่า เด็กถูกระทำทารุณกรรมมีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อตัวเด็ก ครอบครัว ชุมชนและสังคม ซึ่งเด็กถือได้ว่าเป็นอนาคตในการพัฒนาประเทศชาติ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ขึ้นซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดขั้นตอน วิธีการปฏิบัติต่อเด็กและเพื่อเป็นสาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการ สังคมสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมควรกำหนดขั้นตอนและปรับปรุงวิธีการปฏิบัติต่อเด็กให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม อันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งมีให้เด็กถูกระทำทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหา ประโยชน์โดยมิชอบหรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม หลักการสำคัญของ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 คือ การระดมทรัพยากรทุกภาคส่วน เข้ามาร่วมดูแล ปกป้อง คุ้มครองเด็ก โดยอาศัยการดำเนินงานแบบ สหวิชาชีพเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก กฎหมายฉบับนี้ได้วางระบบการสงเคราะห์ การคุ้มครองสวัสดิภาพและการส่งเสริมความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาและส่งเสริมหน้าที่ความรับผิดชอบของครอบครัวชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ในการร่วมมือกันคุ้มครองเด็ก โดยไม่พึ่งทรัพยากรจากภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว เด็ก คือใคร ? ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 คำว่า เด็ก คือ บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส และหมายถึงเด็กๆ ทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย ผู้ปกครองคือใคร ? ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มิใช่เป็นเพียงบิดาและมารดาของเด็กเท่านั้น แต่ยังมีผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และบุคคลที่ศาลแต่งตั้งให้เป็นผู้ปกครองและให้หมายความร่วมมือถึง พ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง นายจ้าง ตลอดจนถึงบุคคลซึ่งได้รับเด็กไปอุปการะเลี้ยงดู หรือเด็กอาศัยอยู่ด้วย เหล่านี้ถือว่าเป็นผู้ปกครอง สถานการณ์เด็กและเยาวชน ปัญหาของเด็กและเยาวชนไทยปัจจุบันนี้พบว่า ยังมีอีกหลากหลายปัญหาที่สังคมต้องร่วมมือกันแก้ไข เพราะปัจจุบันปัญหาเด็กติดเกมส์ ปัญหา ยาเสพติด และมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร นอกจากนี้ยังมีพวกที่บริโภคนิยมนและวัตถุนิยม ปัญหา เด็กเร่ร่อน ค้ามนุษย์ ถูกทอดทิ้ง เหล่านี้เป็นสถานการณ์ที่สังคมต้องติดตามและช่วยกันแก้ไขเพื่ออนาคตของชาติที่กำลังจะเติบโต สิ่งที่เด็กควรจะได้รับด้านกฎหมาย เด็กต้องได้รับการจดทะเบียนเกิด มีผู้ปกครองตามกฎหมาย ต้องได้รับการศึกษาเรียนหนังสือภาคบังคับ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม เด็กต้องอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคม ด้านผู้ดูแลเด็ก เด็กต้องได้รับการเลี้ยงดูให้มีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ รวมถึงได้เรียนรู้ด้านจริยธรรม เด็กให้หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ดังนั้นเด็กควรที่จะได้รับสิทธิ์ดังต่อไปนี้

- เด็กมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยคำนึงถึงอายุและความมีเหตุผลของเด็ก

- เด็กจะต้องได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการถูกเอารัดเอาเปรียบทางเพศและการทำร้ายทางเพศ

- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ซึ่งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก
ในทางที่ดี

- เด็กมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการคบค้าสมาคมและชุมนุมอย่างสันติ

- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากการเอารัดเอาเปรียบในด้านรายได้และการใช้
แรงงานที่มีผลเสียต่อเด็กในด้านต่างๆ

- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันทุกคน

- เด็กจะต้องได้รับการคุ้มครองให้พ้นจากยาเสพติด รวมทั้งการใช้เด็กในการผลิตและ
จำหน่าย ยาเสพติด

- เด็กต้องไม่ได้รับการทรมานหรือถูกลงโทษในลักษณะที่ทารุณโหดร้าย

- เด็กจะต้องได้รับการจดทะเบียนทันทีหลังจากเกิดและมีสิทธิที่จะมีชื่อและได้สัญชาติ

- เด็กมีสิทธิในตัวเองที่จะดำรงชีวิต

- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการพักผ่อนหย่อนใจสันตนาการและมีส่วนร่วมในด้านศิลปวัฒนธรรม
ที่เหมาะสมกับเด็ก

- เด็กมีสิทธิที่จะแสดงออก รวมทั้งการแสวงหาได้รับหรือบอกข้อมูล และความคิดใหม่ๆ

- เด็กพิการมีสิทธิที่จะได้รับสิ่งต่างๆ ในชีวิตที่ดีพอเพื่อส่งเสริมตนเอง และมีส่วนร่วม

อย่างจริงจังในสังคม

- เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานและดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

- เด็กของประเทศจะต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกันโดยไม่มี
การแบ่งแยก

- เด็กจะต้องได้รับความคุ้มครองมิให้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใดอย่างหนึ่งในภาวะสงคราม

เช่น เป็นทหารเด็ก

- เด็กจะต้องไม่ถูกแยกจากบิดามารดาโดยขัดกับความประสงค์ของบิดามารดา

- การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ดีที่สุดของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ

หลักการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 นั้น ถือได้ว่าเป็น
การทำงานในเชิงรุก ซึ่งเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ
เพื่อให้สามารถเข้าไปช่วยเหลือ พี่นฟูเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบากและต้องการความช่วยเหลือ
ให้ได้มากที่สุด ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีมาตรการในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
ใน 3 ลักษณะ คือ การให้การสงเคราะห์ การคุ้มครองสวัสดิภาพ และการส่งเสริมความประพฤติแก่
นักเรียน นักศึกษา นอกจากนั้นสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ ได้กำหนดให้มีกลไกในระดับนโยบาย
ในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีหน่วยงานต่าง ๆ

ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็ก และดำเนินการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นการดำเนินการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กอาจจะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือกลไกของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่นำไปเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานนั้น ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะทำให้เด็กได้รับความช่วยเหลือและคุ้มครองตามกฎหมายได้จริงองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผน ด้านการบริหารจัดการ และด้านกรปฏิบัติงาน จะต้องมีความสอดคล้องกันและสัมพันธ์กันเพื่อให้บรรลุถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้นหากมีการศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 จะทำให้เกิดแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการนำกฎหมายฉบับนี้ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพกลไกตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กต่อไป

1.2 มลเหตุจูงใจในการศึกษา

จากที่ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติงานในส่วนของการให้คำปรึกษา การสืบเสาะข้อเท็จจริง วิเคราะห์และประเมินสภาพปัญหา รวมทั้งดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมตามกระบวนการสังคมสงเคราะห์ และดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของฝ่ายสวัสดิการสังคม บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 จากกรปฏิบัติงานในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน ในด้านการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีบทบาทหน้าที่ในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งในการปฏิบัติงานได้มีการนำเอากลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาปฏิบัติซึ่งทำให้เห็นว่าในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่สามารถปฏิบัติงานตามขั้นตอน กระบวนการในการคุ้มครองเด็ก เนื่องจากบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการให้การสงเคราะห์และการคุ้มครองสวัสดิภาพพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ยกตัวอย่างเช่น มีกรณีเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเด็กได้ไปแจ้งความที่สถานีตำรวจซึ่งตำรวจได้บอกให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเด็ก กลับไปพุดคุย ตกลงไกล่เกลี่ยกันกับผู้กระทำเพื่อให้ผู้กระทำชดใช้ค่าเสียหายให้ โดยไม่ต้องให้เป็นคดีความ จากนั้นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเด็กได้มีการตกลงไกล่เกลี่ยชดใช้ค่าเสียหายให้ครอบครัวเด็กเป็นเงิน

จำนวนหนึ่ง เมื่อเวลาผ่านไปประมาณ 1 เดือน ผู้กระทำไม่นำเงินที่ตกลงกันไว้ไปให้กับครอบครัวเด็ก บิดามารดา หรือผู้ปกครองเด็ก จึงไปแจ้งความที่สถานีตำรวจอีกครั้ง พนักงานสอบสวนจึงได้แจ้งให้กับ นักสังคมสงเคราะห์ที่บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน ได้รับทราบเพื่อดำเนินการคุ้มครอง สวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 จากการพูดคุยกับเด็กทำให้ได้ข้อมูลว่า เมื่อเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศครั้งแรก เด็กได้บอกให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองทราบ ซึ่งได้มีการตกลงชดเชยค่าเสียหายให้ แต่หลังจากนั้นเด็กได้ถูกกระทำซ้ำหลายครั้ง จนผู้กระทำไม่จ่ายเงิน ชดเชยค่าเสียหายให้กับทางครอบครัวเด็ก บิดามารดา หรือผู้ปกครองเด็กต้องมาขอรับความช่วยเหลือ จากตำรวจในการดำเนินคดีกับผู้กระทำ จากกรณีนี้ทำให้เห็นได้ว่า กลไกการคุ้มครองเด็กตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ยังขาดประสิทธิภาพ บุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ยังไม่เข้าใจระเบียบในการให้การช่วยเหลือจึงทำให้ผู้ศึกษา มีความสนใจศึกษาถึงประสิทธิภาพกลไกในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ ภายใต้ความรับผิดชอบและ การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว ด้วยความคาดหวังพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 จะเป็นกลไกทางกฎหมายที่สำคัญ ที่จะสร้างหลักประกันให้เด็กได้ว่า เด็กจะได้รับการเลี้ยงดู การพัฒนาที่เหมาะสม ได้รับการปกป้องคุ้มครอง มีความมั่นคงปลอดภัย มีความเป็นอยู่ที่ดี และเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า

โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นความพยายามบูรณาการกลไกภาครัฐ และภาคเอกชน ตลอดจนนักวิชาชีพที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กให้สามารถทำงานประสานกันอย่างเป็นภาคี เครือข่ายในทุกระดับในสังคม เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการบริการ การให้ความช่วยเหลือเด็ก ภายหลังจากที่กฎหมายประกาศใช้แล้ว การดำเนินงานเพื่อให้การช่วยเหลือคุ้มครองเด็ก ยังไม่ครอบคลุมและ ทัวถึงมากนัก หากวิเคราะห์ในภาพรวมแล้วในทางปฏิบัติสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กในปัจจุบัน ยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ซึ่งสืบเนื่องมาจากในช่วงแรกของการประกาศใช้เป็นการเตรียม ความพร้อมในด้านนโยบาย กลไกคณะกรรมการการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ซึ่งทำให้ยังไม่เกิดระบบการคุ้มครองเด็กที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและครอบคลุมแก่เด็ก รวมทั้ง ยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ปฏิญญาเพื่อเด็กไทย และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว ปี พ.ศ. 2557 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ถือได้ว่าเป็นนโยบายที่อยู่ใน รูปของกฎหมาย ซึ่งจะต้องอาศัยการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพให้ไปสู่เป้าหมายของ นโยบาย แนวทางที่จะนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไปสู่การบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้ศึกษา จึงสนใจศึกษาว่าประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้งานปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว สามารถดำเนินการได้จริงหรือไม่ และเกิดประโยชน์ในการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามกลไกพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และ

เพื่อที่จะนำแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว เสนอต่อองค์กรในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไปสู่การปฏิบัติ ตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายคือเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

1.4 ขอบเขตในการศึกษา

ผู้ศึกษากำหนดขอบเขตการศึกษา ไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาศึกษาทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 รวมทั้งศึกษาการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน (การสงเคราะห์และการคุ้มครองสวัสดิภาพ) ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว พื้นที่จังหวัดน่าน

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร คือ บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 200 คน

1.5 นิยามศัพท์

เด็ก หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมายถึง ตัวบทกฎหมายที่ว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก โดยได้วางระบบการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นกลไกที่ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปช่วยเหลือ สงเคราะห์ พี่นุเด็กที่อยู่ในฐานะหรือสภาวะที่ต้องการความช่วยเหลือได้มากที่สุด

การคุ้มครองเด็ก หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือเด็กที่ได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสมให้รอดพ้นจากภาวะความเสี่ยงและสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในสังคม

ประสิทธิภาพของกลไกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมายถึง การปฏิบัติงานตามกระบวนการและขั้นตอนของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการสงเคราะห์และคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยยึดประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นหลัก

ทัศนะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมายถึง ความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ ต่อกลไกระดับนโยบายและการปฏิบัติงาน

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบถึงทัศนะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน
2. ได้ทราบถึงการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน
3. ได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน” ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและรวบรวมแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ
- 2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก
 - 2.2.1 กฎหมายระหว่างประเทศ
 - 2.2.2 กฎหมายภายในประเทศ
- 2.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- 2.4 การปฏิบัติงานภายในบ้านพักเด็กและครอบครัว
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

2.1.1 ความหมายของประสิทธิภาพ ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) ได้มีผู้ให้คำนิยามความหมายไว้หลากหลาย เช่น

Millet (1954, p. 4) ได้ให้ทัศนะที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพหมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่มวลมนุษยย์และให้ผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้นด้วย

Simon (1960, p. 80) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้คล้ายคลึงกับ Millet คือ พิจารณางานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ให้ดูจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กับ ผลผลิต (Output) ที่ได้รับออกมา เพราะฉะนั้นตามทัศนะนี้ประสิทธิภาพจึงเท่ากับผลผลิตลบด้วยปัจจัยนำเข้าและเป็นการบริการของราชการและองค์กรของรัฐ ก็ควรบวกถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการเข้าไปด้วย ซึ่งอาจเขียนสูตรได้ดังนี้

$$E = O - I / S$$

E = Efficiency คือ ประสิทธิภาพของงาน

O = Output คือ ผลผลิตหรือที่ได้รับออกมา

I = Input คือ ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรทางการบริหารที่ใช้ไป

S = Satisfaction คือ ความพึงพอใจในผลงานที่ออกมา

Ryan and Smith (1954, p. 276) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพของบุคคลไว้ว่าเป็นความสัมพันธ์ในแง่บวกกับสิ่งที่ทุ่มเทให้กับงาน ซึ่งประสิทธิภาพในการทำงานนั้น นอกจากแง่มุมของการทำงานของแต่ละบุคคลโดยพิจารณาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ให้กับงาน

Peeterson and Plowan (n.p., อ้างถึงใน กนกรัตน์ คุ่มบัว และคนอื่นๆ, 2542, น. 18) ได้กล่าวถึง ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านธุรกิจในความหมายอย่างแคบว่าหมายถึง การลดต้นทุนในการผลิตและในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง คุณภาพ (Quality) ของการมีประสิทธิผล (Effectiveness) และความสามารถ (Competence and Capacity) ในการผลิต การดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่ถือว่า ประสิทธิภาพสูงสุดนั้นก็เพื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณ และคุณภาพที่ต้องการในเวลาที่เหมาะสม และต้นทุนน้อยที่สุดเมื่อคำนึงถึงสถานการณ์ และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่ ดังนั้น แนวความคิดของคำว่า ประสิทธิภาพทางด้านธุรกิจในที่นี้จึงมีองค์ประกอบ 5 อย่าง คือ ต้นทุน คุณภาพ ปริมาณ เวลาและวิธีการในการผลิต

สำหรับนักวิชาการไทยที่ได้ให้คำนิยามของประสิทธิภาพไว้ มีดังนี้ คือ

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2531, น. 324) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ความสามารถที่จะให้งานเกิดผลสำเร็จ ขณะที่ราชบัณฑิตยสถาน (2530, น. 511) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่จะให้เกิดผลในการงาน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2545, น. 283) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า หมายถึง การเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรที่ใช้ไปกับผลที่ได้จากการทำงานว่าดีขึ้นอย่างไร แค่นั้น ในขณะที่กำลังทำงานตามเป้าหมายขององค์กร สำหรับ อินทิตรา หิรัญสาย (2534, น. 20, อ้างถึงใน ชาญวิทย์ ยิกุสังข์, 2545, น. 16) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานที่ทำให้บรรลุผลสำเร็จโดยวิธีทางที่ดีที่สุด เพื่อใช้ปัจจัยต่างๆ น้อยที่สุด ประหยัดทั้งเวลา แรงงาน วัสดุ และอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประพันธ์ สุหาร (ม.ป.ป., อ้างถึงใน กนกรัตน์ คุ่มบัว และคนอื่นๆ, 2542, น. 19) กล่าวว่า การทำงานที่ต้องการให้ได้ประโยชน์สูงสุด และการที่จะพิจารณาว่างานใดมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้นพิจารณาได้จากผลงานที่ประหยัดเงิน ประหยัดแรงงาน ประหยัดเวลา และคนปฏิบัติงานมีความพึงพอใจ

ดิน ปรัชญาพฤทธิ และ ไกรยุทธ ธีรตยาคินันท์ (2537, น. 12-14) พบว่า ความหมายของประสิทธิภาพ อาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ประสิทธิภาพจากแง่มุมของค่าใช้จ่าย หมายถึง การใช้ต้นทุนน้อยกว่าผลลัพธ์หรือการใช้ต้นทุนอย่างคุ้มค่าหรือการทำให้มากขึ้นโดยมีการสูญเสียน้อยลง

2. ประสิทธิภาพจากแง่มุมของกระบวนการการบริหาร หมายถึง การทำงานด้วยวิธีการหรือเทคนิคที่สะดวกสบายกว่าเดิม หรือทำงานด้วยความรวดเร็ว หรือการทำงานที่ถูกต้องตามระบบระเบียบขั้นตอนของทางราชการ

3. ประสิทธิภาพจากแง่มุมของผลลัพธ์ หมายถึง การทำงานที่มีผลกำไรหรือการทำงานให้ทันเวลาหรือการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ หรือการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นในบรรดาข้าราชการด้วยกันหรือการทำงานให้สัมฤทธิ์ผล

ภิญโญ สาร (2539, น. 24) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การกระทำให้เกิดรายได้สูงสุดแต่มีรายจ่ายต่ำสุด ซึ่งผู้บริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจในการกระทำต่างๆ โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้ร่วมงานด้วย คือ สวัสดิการต้องดี และประชาชนในสังคมต้องได้รับประโยชน์ ไม่ใช่เสียประโยชน์ ซึ่งหมายความว่า องค์กรจะต้องลดต้นทุนเพื่อให้ค่าใช้จ่ายต่ำแต่จะเอาภาษีจากสังคมมาจ่ายแทนไม่ได้ เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษที่เกิดจากการผลิต แต่ไม่ได้หมายความว่าเงินเดือนหรือสวัสดิการของพนักงานต้องต่ำเพื่อลดต้นทุน

อนันท์ งามสะอาด (2551, น. 1) อธิบายว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน ที่มีลักษณะดังนี้

1. ประหยัด (Economy) ได้แก่ ประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources) และประหยัดเวลา (Time)
2. เสร็จทันตามกำหนดเวลา (Speed)
3. คุณภาพ (Quality) โดยพิจารณาทั้งกระบวนการตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือวัตถุดิบ มีการคัดสรรอย่างดี มีกระบวนการดำเนินงาน กระบวนการผลิต (Process) ที่ดี และมีผลผลิต (Output) ที่ดี ดังนั้นการมีประสิทธิภาพจึงต้องพิจารณากระบวนการดำเนินงานว่า ประหยัด รวดเร็ว มีคุณภาพของงานซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานทั้งหมด

นอกจากนี้ วรทัต พุฒิกุลานันท์ (2550, น. 1) ได้รวบรวมแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านแล้วสรุปได้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ไว้ดังต่อไปนี้ คือ

ศูนย์ส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วนราชการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติงานหรือบริการที่ถูกต้อง รวดเร็ว ใช้เทคนิคที่สะดวกสบายกว่าเดิม คุ่มค่า และใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดในขณะที่ต้องการผลงานมากที่สุด (Efficiency is to do Thing Right)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานประเมินและประกันคุณภาพ (2548) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณทรัพยากรที่ใช้ไปกับปริมาณผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการ กล่าวคือ ประสิทธิภาพแสดงถึงความสามารถในการผลิต และความคุ้มค่าของการลงทุน ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ของการทำงานกับ

เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ประสิทธิภาพจะแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองอย่างรวดเร็วและทันเวลา เพื่อให้ได้ผลผลิต

ยวนุช กุลาตี (2548) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่นำเข้าไป (Input) และผลลัพธ์ที่ออกมา (Output) เพื่อสร้างให้เกิดต้นทุนสำหรับทรัพยากรต่ำสุดซึ่งเป็นการกระทำสิ่งหนึ่งที่ต้อง (Doing Things Right) โดยคำนึงถึงวิธีการ (Means) ใช้ทรัพยากร (Resources) ให้เกิดการประหยัดหรือสิ้นเปลืองน้อยที่สุด ประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือ ความสามารถขององค์การในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปความหมายของประสิทธิภาพได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยคำนึงถึงความประหยัดทรัพยากรในทุกๆ ด้านแต่ก่อให้เกิดผลผลิตสูงสุด ประหยัดทั้งเวลา แรงงาน วัสดุ สิ่งของ และอื่นๆ

นอกจากนี้ ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความสามารถในการลดต้นทุนหรือทรัพยากรต่อหน่วยของผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงานต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผน หรือในทางกลับกัน หมายถึง ความสามารถในการเพิ่มผลผลิตหรือผลประโยชน์ต่อหน่วยของต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินงานสูงกว่าที่กำหนดไว้ในแผน โดยประสิทธิภาพเป็นอัตราส่วนแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตหรือผลประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนหรือทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานจริงเมื่อเปรียบเทียบกับแผนที่วางไว้

ในที่นี้ ประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป็นการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน รวดเร็ว ถูกต้อง โดยมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.1.2 หลักการบริหารจัดการงานที่มีประสิทธิภาพ

หลักการจัดการงานที่มีประสิทธิภาพ Edgar L, Morphet (n.d., อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2536, น. 14) ได้เสนอหลักการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพไว้ 12 ประการ ดังนี้

1. การมีผู้บริหารเพียงคนเดียวในองค์การ
2. การมีจุดมุ่งหมายขององค์การที่ชัดเจนและเป็นเอกภาพเดียวกัน
3. การมีเอกภาพในการบังคับบัญชา
4. มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงาน
5. มีการแบ่งฝ่ายงานและบุคลากรผู้รับผิดชอบให้เฉพาะเจาะจง
6. มีการกำหนดมาตรฐานการทำงานที่ชัดเจน
7. มีการมอบหมายการควบคุมดูแลที่เหมาะสม

8. มีความมั่นคงในเสถียรภาพการดำเนินงาน
 9. เปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในองค์การ
 10. สามารถทำให้คนในองค์การเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจและปลอดภัย
 11. มีการยอมรับนโยบายส่วนบุคคลที่มีความสามารถ
 12. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและองค์การ
- สำหรับรูปแบบขององค์การที่มีประสิทธิภาพนั้น Richard Beckhard (n.d.,

อ้างถึงใน อนุกุล เที่ยงพุกษาวัลย์, 2535, น. 23) ได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

1. ทั้งระบบ ทุกระบบ ทุกคนทำงานโดยมีเป้าหมายตามแผน
2. รูปแบบต้องกำหนดตามวัตถุประสงค์
3. การตัดสินใจอยู่ที่ผู้รู้ข้อมูลที่ดีที่สุด มิใช่ตามลำดับชั้นรับผิดชอบ
4. วัตถุประสงค์กับบัญชาด้วยผลงานของหน่วยงาน ความเจริญของงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

และทีมงานที่มีความสามารถ

5. การสื่อสารที่ดีเยี่ยม พูดกันรู้เรื่อง เปิดเผย
6. ความร่วมมือระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มดีเยี่ยม
7. มีความขัดแย้งทางความคิดสูง แต่ปัญหาระหว่างบุคคลน้อย
8. มีค่านิยมในการให้ความช่วยเหลือกัน
9. คนในองค์การพัฒนาตนเองตลอดเวลา

ในการทำให้องค์การที่มีประสิทธิภาพนั้น พะยอม แก้วกำเนิด (2532, น. 2) ได้เสนอกลยุทธ์การทำงานให้ประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1. ควรศึกษาหรือวิเคราะห์นโยบายเพื่อเป็นหลักหรือแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ
2. ควรมีแผนงานที่ชัดเจน วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบาย
3. ควรเลือกแนวทางปฏิบัติ เทคนิควิธี โดยมุ่งวัตถุประสงค์ของงาน ใช้ทรัพยากรให้ประหยัดที่สุด
4. การติดตามควบคุม นิเทศการปฏิบัติงาน
5. ควรให้บุคลากรปฏิบัติงานเป็นทีมและให้เข้ารับการอบรมตามภารกิจของงาน
6. ควรปฏิบัติงานประสานแนวคิดช่วยเหลือให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์
7. ควรมีการประเมินผล
8. ควรมีการพัฒนางาน
9. ควรมีการเผยแพร่ผลงาน รายงานและประชาสัมพันธ์

2.1.3 องค์การที่มีประสิทธิภาพ

Becker and Neuhauser (1975, p. 94) ได้เสนอตัวแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กรโดยเขากล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กรนอกจากพิจารณาถึงทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ที่เป็นปัจจัยนำเข้าและผลผลิตขององค์กร คือ บรรลุเป้าหมายแล้วองค์กร ในฐานะที่เป็นองค์กรระบบเปิด (Open System) ยังมีปัจจัยประกอบอีก ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หากสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กรที่มีความซับซ้อนต่ำ หรือมีความแน่นอน มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติในการทำงานขององค์กรอย่างละเอียดถี่ถ้วนแน่ชัด จะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพขององค์กรมากกว่าองค์กรที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานยุ่งยาก ซับซ้อนสูงขึ้นหรือมีความไม่แน่นอน

2. มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติให้ชัดเจนเพื่อเพิ่มผลการทำงานที่มองเห็นได้ มีผลทำให้ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นด้วย

3. ผลการทำงานที่มองเห็นได้ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพ

4. หากพิจารณาควบคู่กันจะปรากฏว่า การกำหนดระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจน และการทำงานที่มองเห็นได้มีความสัมพันธ์มากขึ้นต่อประสิทธิภาพมากกว่าตัวแปรแต่ละตัวลำพัง

Becker and Neuhauser ยังเชื่ออีกว่า การสามารถมองเห็นผลการทำงานขององค์กรได้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพขององค์กร เพราะองค์กรสามารถทดลองและเลือกระเบียบปฏิบัติและทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายได้ ฉะนั้นโครงสร้างของงานระเบียบปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติ

ในปี 1978 Katz and Kahn (1978, p. 226) ซึ่งเป็นนักทฤษฎีระบบเปิดได้ทำการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยกล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ ส่วนประกอบที่สำคัญในการปฏิบัติงาน โดยกล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ ส่วนประกอบที่สำคัญต่อประสิทธิผล ประสิทธิภาพขององค์กรนั้นถ้าจะวัดจากปัจจัยนำเข้าเปรียบเทียบกับผลผลิตที่ได้นั้น จะทำให้การวัดประสิทธิภาพคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง บรรลุเป้าหมายขององค์กร ในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้นปัจจัยต่างๆ คือ การฝึกอบรม ประสบการณ์ ความรู้สึกผูกพัน ยังมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์กรด้วย

นอกจากนี้ Thomas J. Peters and Robert H. Waterman, Jr. ได้ศึกษาวิจัย และนำเสนอในหนังสือชื่อ In Search of Excellence และเรียบเรียงเป็นไทย โดย วีรชัย ตันติวีระวิทยา (2553, น. 27-29) โดยใช้ชื่อหนังสือว่า “ต้นต้นหาความเป็นเลิศ: ประสบการณ์จากบริษัทชั้นนำของโลก” โดยได้กำหนดคุณลักษณะ 8 ประการ ของเชิงการบริหารของบริษัทอเมริกันที่ประสบความสำเร็จ คือ

1. มุ่งเน้นการปฏิบัติ (A Bias for Action) บริษัทดีเด่นได้มุ่งเน้นปฏิบัติอย่างจริงจังใน 3 เรื่องด้วยกัน คือ การทำองค์การให้คล่องตัว การทดลองปฏิบัติ และการทำระบบให้ง่าย
2. มีความใกล้ชิดกับลูกค้า (Close to the Customer) บริษัทดีเด่นได้ใกล้ชิดกับลูกค้าด้วยการใช้กลยุทธ์ด้านบริการ คุณภาพ และความเชื่อถือ รวมทั้งความเป็นนักหาช่องว่างและการฟังความเห็นของลูกค้า
3. มีความอิสระในการทำงานและความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการ (Autonomy and Entrepreneurship) บริษัทได้ให้ความมีอิสระในการทำงานแก่พนักงานด้วยการกระจายอำนาจการดำเนินงานในขอบเขตที่กว้างขวางขึ้นเพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการ และได้พยายามส่งเสริมสนับสนุนพนักงานให้ช่วยกันคิดค้นสินค้าหรือบริการแปลกๆ ใหม่ๆ อยู่เสมอ รวมทั้งมีความอดทนต่อความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการทดลองคิด ค้นสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ อีกด้วย
4. เพิ่มผลผลิตโดยอาศัยพนักงาน (Productivity Through People) บริษัทดีเด่นได้ถือว่าพนักงานเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดขององค์การด้วยการปฏิบัติให้พนักงานเห็นอย่างจริงจัง เช่น ให้เกียรติและความไว้วางใจแก่พนักงานทุกระดับ รวมทั้งได้ใช้มาตรการต่างๆ ในด้านบวกในการส่งเสริมจิตใจพนักงานให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่ตลอดเวลา อันเป็นผลทำให้บริษัทดีเด่นสามารถเพิ่มผลผลิตอย่างเห็นได้ชัด
5. สัมผัสกับงานอย่างใกล้ชิดและความเชื่อมั่นในคุณค่าเป็นแรงผลักดัน (Hands-on and Valued Riven) ผู้บริหารของบริษัทดีเด่นจะลงมาสัมผัสกับการปฏิบัติงานจริงๆ มิใช่ นั่งบริหารงานอยู่แต่ในสำนักงานเท่านั้น และพยายามปลูกฝังพนักงานให้มีความเชื่อมั่นในคุณค่าที่ดีต่างๆ เพื่อให้เกิดแรงผลักดัน ร่วมในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
6. ทำแต่ธุรกิจที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวเนื่อง (Stick to the Knitting) บริษัทดีเด่นจะเลือกทำแต่เฉพาะธุรกิจที่ตนเองมีความถนัดหรือเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจที่ได้ทำอยู่เท่านั้น เพราะมีความเชื่อว่า การทำธุรกิจที่ไม่เชี่ยวชาญมีโอกาสที่จะประสบกับความล้มเหลวได้มาก และอาจกระทบกระเทือนธุรกิจเดิมที่ได้ดำเนินการมาด้วยดีอยู่แล้ว จะสังเกตได้ว่า ความคิดนี้เริ่มสวนทางกับการพยายามทำให้กิจการของบริษัทที่ครอบคลุมกว้างขวาง และอาศัยความได้เปรียบในกิจกรรมขนาดใหญ่ หรือที่เรียกกันว่า Economy of Scales คือ ความเชื่อที่ว่าใหญ่กว่าก็ยิ่งทำให้ต้นทุนถูกกว่า
7. รูปแบบเรียบง่ายธรรมดา พนักงานอำนวยความสะดวกหรือส่วนกลางมีจำกัด (Simple Form and Lean Staff) บริษัทดีเด่นได้จัดองค์การของหน่วยงานในระดับบนด้วยการใช้รูปแบบโครงสร้างที่มีความเรียบง่าย คือ สายงานที่จัดตามประเภทของสินค้าพร้อมกับได้กระจายอำนาจให้กับแต่ละสายงานอย่างเต็มที่ จึงทำให้พนักงานอำนวยความสะดวกและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานใหญ่มีจำนวนน้อยไปด้วย

นอกจากนี้ บริษัทดีเด่นยังมีความมุ่งมั่นอย่างจริงจังที่จะให้พนักงานทุกคนได้ทำงานด้านปฏิบัติการมากกว่าด้านอำนวยการ

8. เข้มงวดและผ่อนปรนในเวลาเดียวกัน (Simultaneous Loose-tight Properties) บริษัทดีเด่นได้เข้มงวดในการทำให้พนักงานเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นร่วมกันในคุณค่าของลูกค้า คุณภาพของสินค้าและบริการ การสื่อความแบบไม่มีพิธีรีตอง และการต้องคิดค้นสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ เป็นต้น ขณะเดียวกันก็ได้ผ่อนให้พนักงานมีความอิสระในการทำงานอย่างเต็มที่ และได้ใช้สิ่งที่ผ่อนปรนไปให้กลับมาควบคุมการทำงานของพนักงานด้วยการมีวินัยในการทำงานด้วยตนเองแทน

กล่าวโดยสรุป ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน หมายถึง การกระทำของแต่ละบุคคล ที่มีความสามารถ และความพร้อม พยายามทุ่มเทอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงานของตนอย่างคล่องแคล่วด้วยความมีระเบียบ มีกฎเกณฑ์ ปฏิบัติงานให้เสร็จทันเวลา รวดเร็ว ถูกต้อง มีคุณภาพ และมาตรฐาน จึงสรุปได้ว่า บุคคลจะมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานต้องเกิดจากความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ในงานพร้อมด้วยจิตใจที่ซื่อสัตย์ งานจึงจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก

2.2.1 กฎหมายระหว่างประเทศ

สิทธิเด็กเป็นสิ่งที่สำคัญที่ประชาคมระหว่างประเทศต่างตระหนัก ถึงความสำคัญ และให้ความคุ้มครอง ซึ่งพัฒนาการในการคุ้มครองเด็กได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จากตั้งแต่ไม่ได้มีฐานะเป็นกฎหมายจนกระทั่งเป็นกฎหมายที่ทุกประเทศจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณี ประชาคมระหว่างประเทศต่างเล็งเห็นถึงความสำคัญในการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กเป็นอย่างยิ่งจนองค์การสันนิบาตชาติได้ประกาศปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กหรือที่เรียกว่าปฏิญญาเจนีวา (Declaration of Geneva 1924) เมื่อมีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติได้มีการประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights) เมื่อปี 1948 (พ.ศ. 2491) แล้วต่อมาในปี 1959 (พ.ศ. 2502) องค์การสหประชาชาติได้พัฒนาและประกาศปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (The United Nations Declaration on the Rights of the Child 1959) แต่ปฏิญญาฯ ไม่มีผลผูกพันเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ ต่อมาจนถึง ค.ศ. 1989 (พ.ศ. 2532) สหประชาชาติจึงได้พัฒนาการคุ้มครองเด็กให้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศในรูปของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child 1989) (ศิวาพร ครอบอนันต์, 2546, น. 45)

2.2.1.1 ปฏิญญาแห่งกรุงเจนีวา ค.ศ. 1924 (Declaration of Geneva 1924)

ปฏิญญาแห่งกรุงเจนีวา ค.ศ. 1924 (Declaration of Geneva 1924) ในคำปรารภของปฏิญญานี้ได้กำหนดว่า “มนุษยชาติเป็นหนี้สิ่งที่ดีที่สุดที่จะต้องมอบให้แก่เด็ก” ประกอบกับ เนื้อหาของปฏิญญาได้กำหนดหลักการพื้นฐานสำหรับสวัสดิภาพและการคุ้มครองเด็กไว้ 5 ประการ ได้แก่ เด็กจะต้องได้รับการพัฒนาตามสภาวะปกติทั้งทางร่างกายและจิตใจ เด็กที่หิวจะต้องได้รับอาหาร เด็กที่ป่วยจะต้องได้รับการบำบัดรักษา หรือเด็กกำพร้าจะต้องได้รับที่อยู่อาศัยและความช่วยเหลือ เป็นต้น ซึ่งเห็นได้ว่าหลักการพื้นฐานเหล่านี้เป็นเพียงสิ่งที่มีความจำเป็นต่อร่างกายและการเจริญเติบโตของเด็กตามสภาวะปกติเท่านั้น โดยเนื้อหาของปฏิญญาไม่ได้กล่าวถึงความต้องการของเด็กอย่างเป็นพิเศษไว้แต่อย่างใด นอกจากนี้ข้อความในปฏิญญาดังกล่าวใช้คำว่า “เด็กจะต้องได้รับ...” ซึ่งเท่ากับว่าเด็กเป็นบุคคลที่ต้องถูกคุ้มครอง (Object) มิใช่บุคคลผู้ทรงสิทธิโดยตัวเด็กเอง (Subject) อย่างไรก็ตามปฏิญญานี้ยังคงมีความสำคัญเพราะถือได้ว่าเป็นตราสารระหว่างประเทศฉบับแรกที่ได้รับรองว่าเด็กจะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่และการช่วยเหลือเป็นพิเศษ

2.2.1.2 ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1948 (Declaration of the Rights of the Child 1948)

ในปี ค.ศ. 1939 ได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้นทำให้สันนิบาตชาติหมดบทบาทลง ด้วยเหตุนี้ปฏิญญาแห่งกรุงเจนีวา ค.ศ. 1924 ก็หมดความหมายไปเช่นกัน แต่หลังจากนั้นได้ก่อตั้งองค์การสหประชาชาติขึ้น จึงมีการนำปฏิญญาแห่งกรุงเจนีวามาพิจารณาใหม่ และต่อมาสมัชชาใหญ่สหประชาชาติก็ได้ลงมติยอมรับปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1948 ซึ่งปฏิญญานี้ยังคงหลักการและเนื้อหาของปฏิญญาแห่งกรุงเจนีวา ค.ศ. 1924 ไว้โดยเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วนเท่านั้น ในปฏิญญาดังกล่าวได้กำหนดหลักการพื้นฐานไว้ 7 ประการ ได้แก่ เด็กจะต้องได้รับความคุ้มครองโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศิพ สัญชาติ หรือความเชื่อ เด็กจะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว เด็กที่หิวจะต้องได้รับอาหาร เด็กที่ป่วยจะต้องได้รับการพยาบาล เป็นต้น ซึ่งสิทธิเหล่านี้ถือว่ามี ความจำเป็นต่อร่างกายและการเจริญเติบโตของเด็กตามสภาวะปกติ

2.2.1.3 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1959 (United Nations Declaration of the Right of the Child 1959)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1959 จัดทำโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมมีข้อความยืนยันไว้หนักแน่นถึงสิทธิต่างๆ ที่จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองตามสภาวะปกติทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วย หลักการ 10 ข้อ และเป็นที่น่าสังเกตว่า ปฏิญญานี้ได้รับรองสิทธิเด็กให้สามารถมีสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองเป็นฉบับแรก กล่าวคือ เด็กมีสิทธิที่จะมีชื่อและมีสัญชาตินับแต่ถือกำเนิด เป็นต้น และที่สำคัญปฏิญญานี้มีลักษณะเด่นอีกประการหนึ่ง คือ ในอารัมภบทของปฏิญญาได้กล่าวรับรองสิทธิเด็กทั้งก่อนและหลังกำเนิด ซึ่งในภายหลังไม่ปรากฏตราสารฉบับใดได้กล่าวรับรองสิทธิไว้เช่นนี้อีก อย่างไรก็ตาม

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 ได้กล่าวยืนยันถึงหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1959 ในเรื่องของการให้การคุ้มครองทางกฎหมายต่อเด็กทั้งก่อนและหลังกำเนิด ทั้งนี้เนื่องจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กต้องการให้รัฐภาคีคำนึงถึงหลักการให้การคุ้มครองทางกฎหมายแก่เด็กทั้งก่อนและหลังกำเนิดด้วย

2.2.1.4 ปฏิญญาโลกว่าด้วยความอยู่รอด การปกป้องและการพัฒนาเด็ก ค.ศ. 1990 (World Declaration on the Survival, Protection and Development of Children 1990)

สาระสำคัญของปฏิญญาดังกล่าว ได้เรียกร้องให้ผู้นำประเทศตระหนักถึงภาระหน้าที่และสร้างพันธะผูกพันในการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของความเป็นมนุษย์ของเด็ก โดยกำหนดความผูกพันที่จะให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกแก่สิทธิของเด็ก ความอยู่รอด การปกป้อง และการพัฒนาเด็ก ทั้งนี้โดยการรับรองให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการเพื่ออนุวัติการปฏิญญาโลกดังกล่าวเพื่อเป็นกรอบสำหรับการดำเนินงานที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงมากขึ้นในระดับประเทศและในระดับระหว่างประเทศ ซึ่งในแผนปฏิบัติการดังกล่าวนี้ได้กำหนดวิธีการปฏิบัติเป็นพิเศษเพื่อความอยู่รอดของเด็ก การปกป้องและพัฒนาเด็ก โดยให้คำนึงถึงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 สุขภาพเด็ก อาหารและโภชนาการ บทบาทของสตรี สุขภาพมารดา การวางแผนครอบครัว บทบาทของครอบครัว การศึกษาขั้นพื้นฐานและการรู้หนังสือ เด็กที่ตกอยู่ในสภาวะลำบากเป็นพิเศษและการปกป้องเด็กในสถานการณ์ความขัดแย้งของอาวุธ เป็นต้น

2.2.1.5 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จากแนวคิดมนุษยชนที่ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การไม่เลือกปฏิบัติกับมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็เพศ ศาสนา สีผิว เชื้อชาติใดๆ ก็ตาม ทำให้เกิดอนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับการส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชนประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคี คือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 (Convention on the Rights of the Child) โดยประเทศไทยได้ร่วมลงนามเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535

1. สิทธิที่จะมีชีวิต (Rights to Life) เด็กทุกคนมีสิทธิติดตัวที่จะมีชีวิต รัฐจะต้องประกันอย่างเต็มที่เพื่อให้เด็กมีการอยู่รอดและได้รับการพัฒนา

2. สิทธิจะได้รับการปกป้องคุ้มครอง (Rights to be Protected) เด็กที่บิดามารดา ผู้ปกครอง ไม่สามารถให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน ช่วยเหลือ สงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพ จะต้องได้รับสิทธิโดยทันทีจากรัฐและพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สีผิว ชนชั้น ศาสนา เผ่าพันธุ์

3. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (Rights to be Developed) เด็กทุกคนจะต้องได้รับการอุปการะ เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน พัฒนาจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือได้รับสวัสดิภาพ

ตามสมควรแก่ชนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนด เช่น ปัจจัยสี่ การได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

4. สิทธิที่จะได้มีส่วนร่วม (Rights to Participate) เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการดูแลสุขภาพ การศึกษานันทนาการ และการฝึกอาชีพ การแนะแนวให้คำปรึกษา และการฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อสังคม และมีส่วนร่วมส่งเสริมในกิจกรรมทางด้านสังคมที่สนใจ

จะเห็นได้ว่า เด็กทุกคนต้องได้รับการดูแลคุ้มครองตั้งแต่วัยทารก โดยได้รับการดูแลตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนเติบโตใหญ่ ต้องได้รับการดูแลอย่างอบอุ่น มีความปลอดภัย และต้องได้รับสวัสดิการที่ดี ถูกต้องและเหมาะสม เช่น การเลี้ยงดูจากครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการอบรมสั่งสอนตามขนบธรรมเนียมประเพณี สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ได้รับโภชนาการที่ดี เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนา ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ที่สดชื่นแจ่มใส นอกจากนี้ ยังต้องปฏิบัติโดยคำนึงถึงประโยชน์เป็นหลักปฏิบัติอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ และต้องคำนึงถึงเด็กด้วย

2.2.2 กฎหมายภายในประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กเป็นแนวคิดที่ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญและตระหนักถึงสิทธิที่เด็กพึงได้รับ รวมถึงประเทศไทยซึ่งเข้าร่วมเป็นภาคีสหประชาชาติที่มีการประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนที่มีการลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและมีผลผูกพันที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามได้มีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาเด็ก มีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับแนวทางการคุ้มครองเด็กในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยได้แนวคิดในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมารองรับสิทธิเด็กไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 นับเป็นกฎหมายแม่บทของไทยที่มีการบัญญัติรองรับสิทธิเด็กและครอบครัวไว้ชัดเจน ซึ่งในมาตรา 53 วรรคแรกแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้บัญญัติไว้ว่า “เด็ก และเยาวชนและบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม” (รัชนิกร โขติชัยสถิตย์, 2539, น. 16-17)

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 52 ได้รับรองสิทธิเด็กไว้ค่อนข้างสอดคล้องกับหลักการที่ยอมรับในสากลตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อย่างชัดเจน (รัชนิกร โขติชัยสถิตย์, 2539, น. 17) ถึงแม้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 จะถูกประกาศใช้ภายหลังพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 แต่ก็ได้ยืนยันแนวคิดในการคุ้มครองเด็กอย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และสอดคล้องกับแนวคิดในระดับสากลโดยเฉพาะในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มีเจตนารมณ์ให้การคุ้มครองป้องกันเพื่อสวัสดิภาพของเด็ก อีกทั้งยังมีแนวคิดที่ไม่เคยบัญญัติมาก่อนในกฎหมายไทย คือ สิทธิในการมีส่วนร่วมและสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากรัฐในกรณีทุกรุนแรงหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม

ซึ่งแนวคิดการคุ้มครองเด็กในประเทศไทย ไม่เพียงปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเท่านั้น ยังมีแนวคิดอื่นๆ ด้วย ดังนี้

2.2.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557

หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็ก ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนกลุ่มเด็กและเยาวชน และกลุ่มประชาสังคมท้องถิ่นต่างๆ ได้เริ่มดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมาตั้งแต่ก่อนการเข้าเป็นภาคี ทั้งนี้ โดยได้นำหลักการและข้อบัญญัติของอนุสัญญาบรรจุในรัฐธรรมนูญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนี้ จึงมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเด็ก ซึ่งในมาตรา 4 ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้วย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้

2.2.2.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้ให้ความหมายของคำว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

ในการทำงานด้านเด็กและเยาวชนเป้าหมายสำคัญของการทำงาน คือ การส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศชาติซึ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดตาม มาตรา 6 ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่อาจมีผลกระทบในทางลบต่อเด็กและเยาวชน โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

(1) การพัฒนาเด็กและเยาวชน การบังคับใช้และการปฏิบัติตามบทบัญญัติใดๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก

(2) เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิในการได้รับการศึกษา และได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพสูงสุดตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

(3) เด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีสิทธิในการได้รับการศึกษาที่รัฐจัดให้เป็นพิเศษที่เหมาะสมกับลักษณะเด็กประเภทนั้นๆ

(4) เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการรับบริการทางการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานสูงสุดเท่าที่มีการให้บริการทางด้านนี้

(5) เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการเล่น มีเวลาพักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นทางนันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็กและเยาวชน และการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

(1) ให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันต่อครอบครัว ภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย และรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งกฎเกณฑ์และกติกาในสังคม

(2) ให้มีสุขภาพและพละนาถัยแข็งแรง รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคและสิ่งเสพติด

(3) ให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามสมควรแก่วัย จริยธรรม และคุณธรรม

(4) ให้มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจในการทำงานสุจริต

(5) ให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

(6) ให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยมีจิตสำนึกในการให้และการอาสาสมัคร รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ

(7) ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวมตามสมควรแก่วัย

มาตรา 7 ให้เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิได้รับการจดทะเบียนรับรองการเกิด การพัฒนาการยอมรับ การคุ้มครองและโอกาสในการมีส่วนร่วมตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียม โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรม การศึกษาอบรม ความคิดเห็นทางการเมือง การเกิดหรือสถานะอื่นของเด็กและเยาวชน บิดามารดา หรือผู้ปกครอง

2.2.2.3 พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

เดิมประเทศไทยได้มีการใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 โดยกฎหมายดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่จะมุ่งคุ้มครองสวัสดิภาพและอนาคตซึ่งเด็กควรที่จะได้รับการอบรมสั่งสอน มากกว่าที่จะถูกลงโทษ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า เด็กและเยาวชนมีวุฒิภาวะที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ทั้งด้านการเรียนรู้ ด้านอารมณ์และพฤติกรรม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีประสบการณ์ในการดำรงชีวิตน้อยกว่าผู้ใหญ่มาก ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด ดังนั้น จึงต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์

การดาเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนไว้เป็นพิเศษแตกต่างจากคดีธรรมดาทั่วไป เพื่อสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน ซึ่งตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ได้กำหนดความหมายของ “เด็ก” หมายความว่า บุคคลที่มีอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ 14 ปีบริบูรณ์ และ “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ แต่เนื่องมาจากว่าได้มีการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมากมาเพื่อเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและ ออกกฎหมายให้ชัดเจนจึงได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

เมื่อ พ.ศ. 2553 ที่ผ่านมา กฎหมายฉบับนี้มุ่งเน้นเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครอง สิทธิสวัสดิภาพและวิธีปฏิบัติต่อเด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว เพื่อให้สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญอนุสัญญาเด็ก และอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ และ พระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดนิยามคำว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ ส่วน “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ พระราชบัญญัติศาลเยาวชน และครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ดังกล่าว กำหนดให้ศาลเยาวชน และครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีซึ่งเด็กและเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามพระราชบัญญัติ อื่นๆ กฎหมายใหม่ได้เพิ่มมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาเข้ามาเป็นการนำมามาตรการ ทางเลือกอื่นมาใช้แทนการดำเนินคดีตามช่องทางปกติ เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายหรือชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็ก

2.2.2.4 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้ความหมายของคำว่า “เด็ก” ไว้ ภายใต้คำนิยามของคำว่า “ผู้เยาว์” ตามมาตรา 19 ว่า บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะ เมื่อมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ เรื่องความสามารถในการทำนิติกรรมของผู้เยาว์กฎหมายได้กำหนดไว้ ก็เพื่อให้ผู้เยาว์ได้มีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีอิสระเท่าที่เด็กพอจะทำได้และยังมีการคุ้มครองประโยชน์หรือส่วนได้เสียของผู้เยาว์ด้วย เช่น ผู้เยาว์จะทำนิติกรรมใดๆ ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน การใดๆ ที่ผู้เยาว์ได้ทำลงปราศจากความยินยอมเช่นนั้น เป็นโมฆียะ เว้นแต่จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 21) ผู้เยาว์อาจทำการใดๆ ได้ทั้งสิ้นหากเป็น เพียงเพื่อจะไปซึ่งสิทธิอันใดอันหนึ่งหรือเป็นการเพื่อให้หลุดพ้นจากหน้าที่อันใดอันหนึ่ง (มาตรา 22) ผู้เยาว์อาจทำการใดๆ ได้ทั้งสิ้นซึ่งเป็นการต้องทำเองเฉพาะตัว (มาตรา 23) ผู้เยาว์อาจทำการใดๆ ได้ทั้งสิ้นซึ่งเป็นการสมแก่ฐานะานุรูปแห่งตนและเป็นการอันจำเป็นในการดำรงชีพตามสมควร

(มาตรา 24) ผู้เยาว์อาจทำพินัยกรรมได้เมื่อมีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์ (มาตรา 25) ความสามารถในการจำหน่ายทรัพย์สินของผู้เยาว์ (มาตรา 26) ความสามารถในการประกอบธุรกิจทางการค้าหรือธุรกิจอื่น (มาตรา 27) เป็นต้น นอกจากกฎหมายจะกำหนดสิทธิหน้าที่และความสามารถของผู้เยาว์ดังกล่าวไว้ข้างต้นแล้วกฎหมายยังมีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองเด็กโดยปรากฏในบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย โดยกฎหมายได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาที่ต้องมีต่อเด็กซึ่งเป็นเด็กผู้เยาว์ไว้ ได้แก่ การกำหนดให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กจากผู้ให้กำเนิด การกำหนดกลไกทางกฎหมายให้บิดามารดามีอำนาจเหนือตัวบุตรและทรัพย์สินของบุตรในการเลี้ยงดู ปกป้องคุ้มครองและให้การศึกษาแก่บุตรเห็นได้ว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นกฎหมายที่กำหนดสิทธิหน้าที่และความสามารถของผู้เยาว์ รวมทั้งการคุ้มครองประโยชน์หรือส่วนได้เสียของผู้เยาว์ และกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรในการเลี้ยงดูให้เด็กได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ ปกป้องคุ้มครองบุตรจากภยันตรายให้การศึกษาบุตร อบรมสั่งสอนทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวตักเตือนและอบรมสั่งสอน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กในทางแพ่ง

2.2.2.5 ปฏิญญาเพื่อเด็ก

ที่ประชุมสมัชชาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ด้านการพัฒนาเด็ก จัดขึ้นระหว่างวันที่ 30-31 สิงหาคม 2533 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ได้รับรองปฏิญญาเพื่อเด็ก หลังจากนั้นคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2534 เห็นชอบและอนุมัติให้ประกาศใช้ปฏิญญาเพื่อเด็กอย่างเป็นทางการ และให้หน่วยที่ดำเนินงานเกี่ยวกับเด็กทั้งภาครัฐและเอกชนถือเป็นนโยบายในการดำเนินการพัฒนาเด็ก โดยใช้สภาวะความต้องการพื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก (สพด.) เป็นแนวทาง

การกำหนดปฏิญญาเพื่อเด็ก คำนึงถึงความต้องการพื้นฐานของเด็กเป็นสิ่งสำคัญจะกำหนดปฏิญญา เพื่อเด็กซึ่งมีทิศทางการพัฒนาเด็ก (ศูนย์วิชาการ RAC, 2553) ดังนี้

1. เด็กต้องได้รับการเลี้ยงดูอบรมจากบิดา มารดา บุคคลหรือครอบครัวที่ให้ความรักและความเข้าใจ เพื่อเป็นฐานในการสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้าน อันได้แก่ การพัฒนาทางกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ค่านิยม และเจตคติ โดยเฉพาะตั้งแต่อยู่ในครรภ์ จนถึงอายุ 6 ปีแรกของชีวิต ซึ่งเป็นระยะสำคัญที่สุดในการวางฐานและสร้างเสริมคุณภาพของตน
2. เด็กต้องได้รับสารอาหารอย่างน้อยที่สุดตามความต้องการของร่างกายที่ได้กำหนดไว้เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงช่วงอายุต่างๆ เพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่และแข็งแรงสมบูรณ์ตามปกติในวัยของตน
3. เด็กต้องได้รับการส่งเสริมสุขภาพและการพัฒนา และได้รับการปกป้องจากโรคและภัยที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เด็กต้องได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีนตามที่

ได้กำหนดไว้ ตลอดจนได้รับการป้องกันโรคติดต่อและไม่ติดต่อ รวมทั้งได้รับการรักษาพยาบาล
ขั้นพื้นฐานในกรณีที่เจ็บป่วยและได้รับการฟื้นฟู

4. เด็กต้องมีที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะไม่คับแคบจนเกินไปและอยู่ใน
สภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อสุขภาพทั้งร่างกาย ทางจิต เด็กต้องมีโอกาสและสถานที่วิ่งเล่น
ออกกำลังกายและเล่นกีฬา รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการตามวัย

5. เด็กต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างน้อยเพื่อพัฒนาให้มี
ปัญญา มีคุณธรรมตามหลักศาสนาของตน และจริยธรรมขั้นพื้นฐาน เด็กต้องได้รับการฝึกอบรมให้
มีความรู้และทักษะในการดำรงชีวิตมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีเจตคติที่จะไม่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและ
ตลอดชีวิต มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และผู้อื่น เพื่อให้เป็นพลเมืองไทยที่รับผิดชอบ มีคุณภาพและ
รู้จักอยู่ร่วมกันโดยสันติ

6. เด็กต้องได้รับการพัฒนาให้มีสุนทรียภาพซาบซึ้งในความงาม รู้จักรัก
เข้าใจและศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7. เด็กต้องได้รับการฝึกอบรม พัฒนาความรู้และทักษะสำหรับเตรียม
ประกอบอาชีพตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ เพื่อให้พึ่งตัวเองได้ในเชิงเศรษฐกิจ
รวมทั้งมีค่านิยมที่พึงประสงค์ ใฝ่การทำงานที่สุจริตและเหมาะสมกับวัย

8. เด็กต้องมีโอกาสและสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้
ด้วยจิตสำนึกต่อสังคม ส่วนรวมและสาธารณะสมบัติ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคม
รวมทั้งการยึดถือเรื่องความมีวินัยในตนเองและความยุติธรรมในสังคม เพื่อเป็นพื้นฐานของวิถีทาง
ในการดำเนินชีวิตตามครรลองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

9. เด็กต้องมีโอกาสเข้าถึงการบริการขั้นพื้นฐานต่างๆ ในสังคม ทั้งภาครัฐ
และภาคเอกชน อันหมายถึง รวมถึงสิทธิในการใช้บริการด้านการป้องกัน การคุ้มครองและแก้ไข
การฟื้นฟูและการพัฒนา

10. เด็กต้องได้รับโอกาสในการรับรู้และการพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์
พื้นฐานจากรัฐ สถาบันสังคม และองค์กรธุรกิจ พร้อมทั้งการมีตัวตนในการพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์
ดังกล่าวตามความเหมาะสมเด็กต้องได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองจากรกรกล่าวหาว่ากระทำผิด
โดยไม่นำมาเปิดเผยต่อสาธารณะชนหรือประชาชน และต้องได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากผู้ใหญ่
พันธกรณีของรัฐ สถาบันสังคม องค์กรธุรกิจ และสื่อมวลชนต่อเด็ก

11. บิดามารดามีหน้าที่และรับผิดชอบเท่าเทียมกัน ในการตอบสนอง
ความต้องการพื้นฐานของเด็ก ทั้งนี้ ผู้ที่จะเป็นบิดามารดาจะต้องมีความพร้อมทางด้านสุขภาพกาย
และจิต มีวุฒิภาวะที่จะรับผิดชอบต่อครอบครัว สามารถที่จะประกอบอาชีพ รวมทั้งเรียนรู้

วิธีการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อพัฒนาเด็กให้บรรลุถึงศักยภาพของความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ โดยรัฐ สถาบันสังคมและองค์กรธุรกิจจะต้องร่วมกันสนับสนุน

12. ผู้ใหญ่ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับเด็ก รวมทั้งให้ความร่วมมือแก่รัฐและสถาบันสังคมที่จะร่วมพัฒนาปกป้อง คุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิเด็ก เพื่อไม่ให้ถูกทอดทิ้ง ถูกเอาเปรียบหรือถูกทารุณทั้งทางร่างกายและจิตใจ

13. รัฐ สถาบันสังคม อันรวมถึงองค์กรเอกชนและชุมชนด้วย โดยเฉพาะองค์กรธุรกิจและสื่อมวลชน ต้องร่วมมือกันในการพัฒนาและพิทักษ์สิทธิเด็ก ตลอดจนประสานการให้บริการตามความต้องการพื้นฐานของเด็กรวมทั้งสนับสนุนกลไกในการวางนโยบายมาตรการและการปฏิบัติ

14. รัฐ สถาบันสังคม อันรวมถึงองค์กรเอกชนและชุมชนด้วย โดยเฉพาะองค์กรธุรกิจและการวิจัยว่าด้วยสถานภาพของเด็กและสภาวะการพัฒนาเด็ก เผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็กและปฏิรูปนโยบาย มาตรการ กฎหมายและการปฏิบัติ ซึ่งขัดกับสิทธิเด็กภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

15. รัฐบาล โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติและสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนต้องประสานความร่วมมือจัดสมัชชาแห่งชาติเพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีเป็นประจำอย่างน้อยทุก 2 ปี อย่างต่อเนื่อง

2.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

2.3.1 พัฒนาการของงานคุ้มครองเด็ก

จากการศึกษาทบทวนแนวทางการเกิดระบบคุ้มครองเด็กในประเทศไทยทำให้เห็นว่าสถานการณ์ปัญหาเด็กเป็นที่น่าสนใจของคนโดยทั่วไปซึ่งมักตกเป็นข่าวในกรณีต่างๆ มีทั้งเด็กที่เป็นผู้กระทำและเด็กที่เป็นผู้ถูกกระทำในต่างประเทศมีสถานการณ์ปัญหาเด็กที่คล้ายกัน คือ เด็กที่เป็นผู้ถูกกระทำมักจะตกเป็นข่าวอยู่เป็นประจำความตื่นตัวของสังคมอาจจะเกิดในระยะสั้นๆ ซึ่งยังขาดกระบวนการติดตาม การให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานที่ดูแลโดยตรง จนบางครั้งเด็กที่เป็นผู้ถูกกระทำถูกกระทำซ้ำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้กลายเป็นความรุนแรงที่แก้ไขยากที่จะให้การเข้าไปช่วยเหลือ คุ้มครองได้อย่างทันถ่วงที ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการสร้างและพัฒนาระบบการคุ้มครองเด็กซึ่งเกิดจากสาเหตุหลายประการ ดังนี้

1. เด็กถูกระงับหรือถูกละเลยทอดทิ้งโดยไม่มีใครรับทราบในรายชื่อหน่วยงานคุ้มครองเด็กเข้าไปเกี่ยวข้องมักเป็นกรณีที่มีรายงานหรือเป็นกรณีที่เด็กได้รับบาดเจ็บรุนแรง มีความบอบช้ำมาก จนต้องนำเด็กส่งโรงพยาบาลเพื่อดำเนินการให้การรักษา

2. การที่ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่มีความรู้ หรือความสามารถในการประเมินสภาพปัญหาได้ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถให้การคุ้มครองเด็กได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางครั้งอาจจะทำให้เด็กเสี่ยงต่อการถูกระงับซ้ำ

3. การดำเนินการในการวิเคราะห์สภาพปัญหามักจะเกิดจากการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบเพียงคนเดียว

4. เกิดความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในการสืบเสาะข้อเท็จจริงในการถูกทำร้ายของเด็กและไม่มีการเสนอรายงานที่เป็นมาตรฐาน จึงทำให้ไม่สามารถทำความเข้าใจระหว่างหน่วยงานในการส่งต่อและทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของผู้ให้บริการที่ซ้ำซ้อนกัน

5. นักวิชาชีพบางสายงาน เช่น นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ไม่สามารถแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยง หรือเหตุที่เด็กอาจจะถูกระงับซ้ำในครอบครัว มาสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องในทีมสหวิชาชีพได้รับทราบ จึงอาจจะเป็นเหตุให้เกิดการตัดสินใจให้เด็กกลับไปเผชิญกับความเสียหายซ้ำได้อีก

6. ยังขาดระบบการจัดเก็บสถิติข้อมูล ซึ่งยังไม่มีผู้รับผิดชอบหลักในการวิเคราะห์ข้อมูลให้กับประชาชน

7. ได้รับความรู้อย่างต่อเนื่อง หรือในบางครั้งมีการจัดเก็บข้อมูลแต่เป็นเพียงการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ขาดข้อมูลที่เป็นภาพรวมและแยกกลุ่มที่ชัดเจน

8. เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ พบว่า มีสถิติที่มากกว่าเด็กที่ถูกทารุณกรรมด้านอื่นๆ ซึ่งมักเป็นคดีที่เด็กกับครอบครัวไม่เอาผิดเพราะเนื่องจากกลัวความอับอาย รวมทั้งกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กไม่ทำให้เด็กเกิดความไว้วางใจที่จะเปิดเผยข้อมูลของตนเอง

9. สถานการณ์ปัญหาจากระบบและกลไกงานของหน่วยงานที่ทำงานด้านเด็ก ซึ่งในปัจจุบันมีหลากหลายหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือคุ้มครองเด็กทั้งในส่วนองทั้งภาครัฐและภาคเอกชน แต่ก็ยังมีปัญหาที่เกิดขึ้น คือ

9.1 ลักษณะของการทำงานที่ต่างคนต่างทำตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ทำให้ระบบการส่งต่อการช่วยเหลือไม่มีความเชื่อมโยงกัน

9.2 การทำงานด้านเด็กในหลายหน่วยงานเน้นการให้การช่วยเหลือคุ้มครองแบบรายบุคคล ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่เริ่มทำงานไปในระดับครอบครัวและชุมชน แต่ก็ยังไม่สามารถสร้างทีมในการดูแลช่วยเหลือคุ้มครองเด็กอย่างเป็นระบบการคุ้มครองเด็กในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

9.3 ในการปฏิบัติงานของหลายหน่วยงานมีการพัฒนาระบบการช่วยเหลือ คຸ່ມครองให้ครอบคลุมและเบ็ดเสร็จในหน่วยงานเดียว แต่ก็ยังไม่สามารถเชื่อมโยงการทำงานกับ เครือข่ายให้มีความเข้มแข็งได้

9.4 การพัฒนาบุคลากรในสายงานที่เป็นวิชาชีพในการรับมือแก้ไขปัญหาเด็ก ยังมีไม่เพียงพอ ซึ่งยังต้องการนักวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะเฉพาะเพิ่มมากขึ้น ในการปฏิบัติงานกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมและละเลยทอดทิ้ง ทั้งนี้การให้การช่วยเหลือคຸ່ມครองเด็ก กลุ่มนี้มีใช้เพียงแต่การรักษาบาดแผลทางร่างกายเพียงเท่านั้น เด็กกลุ่มนี้มีความจำเป็นอย่างมากที่ จะต้องได้รับการดูแลรักษาแผลทางจิตใจ

9.5 การปรับศักยภาพของหน่วยงาน ปรับกลไกรวมถึงระบบงานเพื่อให้เกิด การคຸ່ມครองเด็กอย่างมีคุณภาพทั้งระบบ จะต้องได้รับการทบทวน ปรับ สร้างระบบ และกลไกใหม่ๆ ที่สอดคล้อง

2.3.2 สารสำคัญของพระราชบัญญัติคຸ່ມครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติคຸ່ມครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายการสงเคราะห์คຸ່ມครอง สวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 53 และมาตรา 80 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยเด็กตามความหมายของ กฎหมายฉบับนี้ หมายถึง “เด็ก” ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ดังนั้นเนื้อหาสาระของกฎหมาย จึงมุ่งที่จะให้การป้องกัน คຸ່ມครองมิให้เกิดปัญหาขึ้นกับเด็ก โดยกำหนดมาตรฐานการเลี้ยงดู ความเป็นอยู่ ในระดับหนึ่ง เป็นการขจัดและป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และกำหนดเป็นหลักเกณฑ์วิธีการที่สอดรับกันตามวัตถุประสงค์ของ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งการกำหนดแนวทาง และมาตรการในการปฏิบัติต่อเด็กนั้น กำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กหรือหน่วยงานภาครัฐต้องมีหน้าที่ พัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการบังคับใช้ 3 ลักษณะ ได้แก่

- การสงเคราะห์เด็ก มีลักษณะการให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก รวมทั้งครอบครัว ซึ่งอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมซึ่งจะต้องพิจารณาตามสภาพ ของเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์นั้น ซึ่งกระทำโดยหน่วยงานของราชการหรือเอกชน ตามเงื่อนไข ที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคำนึงถึงความต้องการของเด็กเป็นหลัก

- การคຸ່ມครองสวัสดิภาพเด็ก มีลักษณะป้องกันดูแล พัฒนา และฟื้นฟูเด็กให้ ได้รับความปลอดภัยและไม่ตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการกระทำผิด เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับ การคຸ່ມครองสวัสดิภาพตามที่กฎหมายกำหนด

- การส่งเสริมความประพฤติเด็ก มีลักษณะการจัดการระบบงานหรือกิจกรรม แนะแนวการให้คำปรึกษาและฝึกฝนอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองเพื่อส่งเสริม

ความประพจน์ที่เหมาะสมส่วนนักเรียน นักศึกษาก็ต้องปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่โรงเรียน และสถานศึกษากำหนดภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดขึ้น เพื่อให้กลไกการทำงานของกฎหมายสามารถส่งเสริมให้ผู้ที่ทำงานด้านเด็ก และเยาวชน ทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถเข้าช่วยเหลือ เยียวยา สงเคราะห์ พี่นฟูเด็กที่อยู่ในฐานะหรือสภาวะที่ต้องการความช่วยเหลือให้ได้มากที่สุด และมุ่งเพื่อให้กฎหมายนี้เป็นกลไกที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการคุ้มครองเด็ก ซึ่งไม่ใช่กฎหมายที่มุ่งลงโทษผู้กระทำความผิด แต่มุ่งป้องกันและคุ้มครองมิให้เกิดปัญหาขึ้นกับเด็กโดยกำหนดมาตรฐานคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่เบื้องต้นของเด็กไว้ในระดับหนึ่งตามสิทธิที่พึงได้รับ ซึ่งจะต้องกำหนดมาตรฐานการเลี้ยงดู การกำหนดสิทธิที่พึงได้รับและคุ้มครองเป็นการขจัดและป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก ซึ่งจุดมุ่งหมายของกฎหมายฉบับนี้จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกันกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

2.3.2.1 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546: จุดเปลี่ยนที่สำคัญของการคุ้มครองเด็กในสังคม

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่การช่วยเหลือเด็กไทย ยังมีลักษณะกระจัดกระจาย เป็นไปตามความสนใจและความสามารถเฉพาะของหน่วยงานที่ทำงานด้านเด็ก แม้ว่าหลายองค์กรจะมีการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายแบบหลวมๆ ในรูป “คณะทำงานด้านเด็ก” แต่เนื่องจากในแต่ละหน่วยงานมีภารกิจหลักเฉพาะของตน จึงทำให้การขับเคลื่อนในงานด้านเด็กยังขาดความเคลื่อนไหวที่เป็นระเบียบเพียงพอ นโยบายสำคัญที่นำไปสู่การผลักดันให้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฉบับนี้ คือ สังคมไทยยังไม่มีฐานข้อมูลอย่างชัดเจนต่อสภาวะเด็กไทย ว่าเด็กและเยาวชนอยู่ในสภาวะอย่างไร หรือเผชิญกับผลกระทบอย่างไร กรณี “ข่าวเด็ก” ที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์เป็นกรณีจำนวนน้อยที่มีช่องทางเข้าถึงองค์กร บุคคลที่ครอบครัวเด็กคาดหวังว่าจะช่วยเหลือพวกเขาให้ได้รับความเป็นธรรมได้ แต่ความเป็นจริงยังมีเด็กอีกจำนวนมากที่เผชิญทุกข์อยู่ตามลำพังและไม่สามารถจะเรียกร้องบอกกล่าวแก่ใครได้ เด็กกลุ่มนี้จะไม่มีการเข้าถึงเขาและช่วยเหลือพวกเขาได้ทันเวลาและเหมาะสม รวมถึงการออกแบบระบบคุ้มครองเด็กก็ยังไม่มีการมีส่วนร่วมรับผิดชอบอย่างเป็นทางการ

งานของ สรรพสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์ (2546, น. 69) นำไปสู่การตั้งคำถามและสภาวะการณ์เด็กในปัจจุบันว่าอยู่ในสภาวะอย่างไร และควรได้รับการช่วยเหลือในลักษณะใด คำถามพื้นฐานดังกล่าวจึงเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดในระบบการคุ้มครองเด็ก และการผลักดันให้เกิดกลไกการคุ้มครองเด็กในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ดังเช่น

1. เราไม่ทราบว่าจะขณะนี้เด็กทั้งหมดอยู่ในสภาวะอย่างไร
2. เราจะทราบได้อย่างไรว่าเด็กอยู่ที่ไหน (รู้ว่าจะเข้าถึงตัวเด็กอย่างไร)
3. จะทราบได้อย่างไรว่าเด็กและครอบครัวต้องการบริการประเภทใด

4. บริการที่จะต้องมีอะไรบ้าง
5. ใครจะมีส่วนรับผิดชอบในการให้บริการ
6. ใครเป็นผู้ตรวจตราการให้บริการ
7. ใครเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพหรือแทรกแซงกรณีที่เกิดปัญหาในการให้บริการ
8. ผู้สร้างระบบงาน สร้างบุคลากร พัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อกฎหมาย
9. ทรัพยากรที่ใช้มาจากไหน

ด้วยคำถามหลายประการข้างต้น เป็นประเด็นที่ให้เกิดกระบวนการคิดและออกแบบระบบเพื่อให้ความคุ้มครองเด็กในสังคมไทย รวมทั้งการสร้างระบบและกลไกให้เกิดการปฏิบัติงานที่คุ้มครองเด็กอย่างครอบคลุม มีเครื่องมือและขั้นตอนที่เป็นมาตรฐาน ที่คาดว่าจะช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กอย่างทันการณ์ และไม่ทำให้เด็กอยู่ในสภาวะเสี่ยงที่จะถูกระงับทำซ้ำได้อีก

2.3.2.2 แนวคิดสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

(1) ความเชื่อมโยงของแนวคิดกับหลักการสากลและคุณค่าของสถาบัน

ครอบครัว

แนวคิดสำคัญ เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับหลักการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ยึดหลักการดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กโดยมีครอบครัวเป็นฐาน ดังรายละเอียดดังนี้ (อภิญา เวชชัย, 2548, น. 7)

- การเน้นให้เด็กได้อยู่กับครอบครัวและได้รับการเลี้ยงดูภายใต้มาตรฐานที่เหมาะสมหากครอบครัวใดไม่มีความพร้อมในการดูแลเด็กอย่างเพียงพอ นักวิชาชีพจะมุ่งให้การสงเคราะห์การบำบัดฟื้นฟู การทำงานกับครอบครัวเพื่อให้เกิดความพร้อมในระยะยาว
- กฎหมายกำหนดให้มีมาตรการหรือแนวทางรูปธรรมในการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กอย่างเป็นกระบวนการ ตั้งแต่การสืบค้นข้อเท็จจริง การประเมินสภาวะเด็กและครอบครัว การประเมินวินิจฉัยและการตัดสินใจให้บริการสงเคราะห์ (ตามหมวด 3) การคุ้มครองสวัสดิภาพ (ตามหมวด 4) และบริการที่เป็นนักเรียน นักศึกษา โดยมาตรการการส่งเสริมความประพฤติ (ตามหมวด 7)

(2) การทำงานโดยฐานคิดของวิชาชีพมากกว่าดุลพินิจรายบุคคล

แนวทางในการให้บริการแต่ละด้านจำเป็นต้องอาศัยวิชาชีพร่วมวิเคราะห์วินิจฉัยตามหลักวิชาทางการทางสังคมสงเคราะห์ แพทย์ จิตวิทยา กฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การวินิจฉัยปัญหาและการเลือกแนวทางการช่วยเหลือครอบคลุมและเป็นประโยชน์มากที่สุด ซึ่งเป็นสาระเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เน้นไปในทางนิติศาสตร์ (Legal

Approach) แต่เพียงอย่างเดียวในการแก้ไขปัญหา (มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, 2547, น. 1) มาเป็นสาระที่เน้นสวัสดิภาพและความมั่นคงของมนุษย์ (เด็ก เยาวชน) เป็นตัวตั้ง และยกระดับการใช้ดุลพินิจและข้อมูลด้านใดด้านเดียวมาพิจารณาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ

2.3.2.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546: การสร้างระบบและกลไกเพื่อคุ้มครองเด็กของแผ่นดิน

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายหลักที่มีสาระสำคัญอันเป็นการประกาศให้รู้ว่า ประเด็นความทุกข์และสถานการณ์ปัญหาที่เด็กต้องเผชิญ บัดนี้มิใช่เป็นเรื่องของปัจเจก หรือความรับผิดชอบรายบุคคล หรือเฉพาะครอบครัวที่ประสบปัญหาเท่านั้นหากแต่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทั้งรัฐ ครอบครัว และสังคม ดังนั้นการมีกลไกที่กำหนดให้บุคลากรที่ทำงานด้านเด็กทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนสามารถเข้าไปช่วยเหลือเยียวยา สงเคราะห์ พื้นฟูเด็กที่กำลังเผชิญปัญหาได้รับความคุ้มครองโดยเร็วที่สุด การกำหนดกลไกคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับจังหวัด จึงทำหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม คอยดูแลและช่วยเหลือเด็ก เยาวชนในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบมีหลักเกณฑ์

(1) การคุ้มครองเด็ก อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกในการสร้างมาตรการคุ้มครองทางสังคมที่กำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติงาน และมีผลบังคับใช้ต่อผู้เกี่ยวข้องทางตรงและทางอ้อมมากกว่ากฎหมายอื่นๆ ที่เคยมีมาในอดีต เป็นมาตรการที่ให้ผลเชิงบวกในด้าน การช่วยเหลือ การสงเคราะห์และการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก การทำงานกับครอบครัวและกลุ่มทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ขณะเดียวกันก็ให้ผลเชิงลบต่อผู้กระทำความผิดต่อเด็ก ในลักษณะการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กได้ทันที และยังสามารถเอาผิดกับผู้กระทำผิด ผู้คุกคามและละเมิดสวัสดิภาพเด็กได้ตามกฎหมาย

(2) การมีกฎหมายคุ้มครองเด็ก ส่งผลให้เกิดการทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวกับเด็กเพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง และการสร้างความสำนึกต่อสังคมในหลายประเด็น คือ

1. เด็ก เป็นเสมือนทรัพย์สินของแผ่นดิน มิใช่ทรัพย์สินแห่งครอบครัว
2. พื้นที่เด็กในบ้าน กลายเป็นพื้นที่สาธารณะ ส่งผลให้ผู้คนที่ร่วมรับรู้ต่อปัญหาเด็ก ต้องร่วมรับผิดชอบหากเพิกเฉยละเลยไม่ใส่ใจจะมีความผิด
3. ความรับผิดชอบต่อเด็ก ไม่ใช่เพียงการให้ความช่วยเหลือตามปกติ แต่ต้องสร้างระบบเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั้งในปัจจุบันและในอนาคตด้วย
4. การให้ความช่วยเหลือ ต้องมีหลักวิชาการในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ เริ่มจากประเมินสถานะ วินิจฉัยสภาพความรุนแรงของปัญหา โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในสายอาชีพต่างๆ ร่วมกันระดมความคิด (ทำงานร่วม มิใช่ทำเดี่ยว)

(3) บทบาทพนักงานเจ้าหน้าที่กับภารกิจหลักทางกฎหมาย ที่ส่งผลให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ต้องมีภารกิจที่ชัดเจน มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยเครื่องมือในการสืบค้นข้อเท็จจริงและประเมินสถานะปัญหา เพื่อแยกลักษณะความรุนแรงที่เด็กเผชิญอย่างเป็นจริง บทบาทดังกล่าวทำให้วิชาชีพต่างๆ ต้องเร่งยกระดับความรู้ความเข้าใจทั้งในด้านทักษะ ความคิดและในด้านทักษะ เทคนิคสำคัญในการวินิจฉัยปัญหาและการหาแนวทางช่วยเหลือ ดังนั้นการวินิจฉัยต้องมีหลักฐานและเหตุผลรองรับชัดเจน มิใช่เพราะประสบการณ์หรือความรู้สึก

(4) มาตรการหรือกลไกในการปกป้องคุ้มครองเด็ก มีการกำหนดไว้ให้มีความเชื่อมโยงกันถึง 3 ระบบ ซึ่งจะไม่แบ่งแยกออกจากกันโดยเด็ดขาด ได้แก่ (มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, 2547, น. 1-2)

1. ระบบการให้การสงเคราะห์เด็ก มีสาระสำคัญ คือ การให้คำแนะนำ การช่วยเหลือหรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็ก หากมีการตั้งสมมุติฐานว่าสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผิดปกติของเด็ก ก็จะต้องมีบุคคลที่เป็นทีมสหวิชาชีพเข้าสืบเสาะหาข้อเท็จจริงถึงสาเหตุที่แท้จริง จึงจะสามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ระบบการให้การสงเคราะห์เด็กนี้ เป็นการทำงานกับครอบครัวของเด็กใน 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ

1.1 ขั้นต้น สำหรับเด็กปกติทั่วไปที่ไม่มีปัญหา กฎหมายนี้มีกลไกตรวจสอบความผิดปกติ หากพบความผิดปกติพนักงานเจ้าหน้าที่จะเข้าดำเนินการช่วยเหลือ เพื่อให้ครอบครัวดำเนินไปด้วยความสงบราบรื่นมากขึ้น ช่วยให้ครอบครัวสามารถเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรฐานที่ควรจะเป็น

1.2 ขั้นสอง หากให้การแนะนำช่วยเหลือแล้วพ่อแม่ยังไม่สามารถปฏิบัติตามนั้นได้จำเป็นต้องปรับความรู้ความเข้าใจของพ่อแม่ ก็จะมีมาตรการที่จะแทรกแซงอำนาจปกครองของพ่อแม่ โดยอาจแยกเด็กไปให้ผู้อื่นที่เหมาะสมดูแลอุปการะแทนเป็นระยะหนึ่ง รวมทั้งมาตรการในเรื่องอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมและจำเป็น

1.3 ขั้นสาม หากกระบวนการนี้ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ยังคงมีปัญหาร้ายแรงอยู่ก็จะมีมาตรการแทรกแซงครอบครัว โดยเฉพาะในกรณีเด็ก ถูกทารุณกรรม สำหรับเด็กที่มีความประหลาดเสี่ยงต่อการกระทำผิด หรืออยู่ในภาวะผิดปกติบางอย่างที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพก็จะดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

2. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรม หรือเด็กที่ล่อแหลมต่อการจะประกอบอาชญากรรม สาระสำคัญ คือ ให้การคุ้มครองแก่เด็กที่ถูกทารุณกรรม โดยกำหนดให้มี

การเข้าไปช่วยเหลือและแยกเด็กออกจากครอบครัว มีการหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัวมาตรวจร่างกายและจิตใจ ประเมินเด็กและครอบครัวเพื่อกำหนดวิธีการคุ้มครองที่เหมาะสม

3. การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา มีหลักการ คือ พยายามใช้รูปแบบการสังคมสงเคราะห์แก้ไขปัญหาค้นคว้าเด็กนักเรียนและนักศึกษาที่กระทำผิด โดยแต่เดิมถ้าครูพบเด็กมีปัญหาเรื่องความประพฤติ ครูจะลงโทษขั้นสุดท้ายจะไล่ออกจากโรงเรียนพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้พยายามชี้ให้เห็นว่ากระบวนการแก้ปัญหาที่จะเป็นประโยชน์ต่อเด็ก โดยการเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนหรือครูกับนักสังคมสงเคราะห์ และเพื่อให้ นักสังคมสงเคราะห์สามารถเข้าไปร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับเด็กในโรงเรียน ดังนี้

3.1 หากเกิดปัญหาที่ไม่รุนแรงมากนัก ก็จะใช้วิธีการสังคมสงเคราะห์เข้าไปแทรกแซงอำนาจปกครองของผู้ใช้อำนาจปกครอง

3.2 ถ้าหากถึงขั้นรุนแรงก็จะเข้าไปคุ้มครองสวัสดิภาพ ซึ่งจะเป็นการแทรกแซงตัวผู้ปกครองโดยตรงไม่ใช่เฉพาะแค่อำนาจปกครองธรรมดา แต่เป็นการกำหนดเงื่อนไขวิธีการปฏิบัติของผู้ใช้อำนาจปกครองด้วย ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนมี 2 สถานะ คือ เป็นทั้งเด็กนักเรียนและเด็กทั่วไปด้วย

(5) กลุ่มเป้าหมายเด็กที่ควรได้รับการคุ้มครอง เด็ก หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส และยังคงครอบคลุมถึงเด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก เด็กพิการเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดหรือมีความประพฤติไม่เหมาะสม นักเรียน นักศึกษา และเด็กที่ต้องการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายกระทรวง

กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการคุ้มครองเด็ก

1. พ่อแม่ ผู้ปกครอง/ครอบครัวอุปถัมภ์ ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก โดยไม่ทอดทิ้ง ละเลย หรือกระทำทารุณกรรมเด็ก

2. พนักงานเจ้าหน้าที่ (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546) สามารถทำการสืบค้นข้อเท็จจริง ประเมินสถานะ วินิจฉัยเพื่อให้การสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพทำงานร่วมกับนักสหวิชาชีพ และทำงานกับครอบครัวของเด็ก

3. ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ที่ได้รับการแต่งตั้งจากปลัดกระทรวง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดให้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์หรือบุคคลที่สมัครใจและมีความเหมาะสมเพื่อ เยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือน และจัดทำรายงานความเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและผู้ปกครองเสนอต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก หรือบุคคลอื่นๆ แล้วแต่กรณี

4. ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู

โดยสรุป พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่นำไปสู่การทบทวนระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กที่ประสบปัญหาในสังคมไทย และการสร้างกลไกสำคัญที่ก่อให้เกิดมาตรฐานในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เช่น กลไกคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับชาติ ระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอในบางพื้นที่ การมีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ซึ่งประกอบด้วย ผู้ที่ทำงานกับเด็กหลายหน่วยงาน หลายสาขาวิชาชีพ เช่น สายการแพทย์ ทั้งฝ่ายกายและฝ่ายจิต สายกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์และครูอาจารย์ ซึ่งต้องผ่านการอบรมแนวคิด แนวทาง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ ชัดเจน มีเครื่องมือที่ใช้ประเมินวินิจฉัยมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็ก หรือการ สืบค้นหาปัจจัยเสี่ยงของครอบครัว ในการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้การตัดสินใจช่วยเหลือเด็กเกิดจากฐานข้อเท็จจริงมากกว่า ฐานอารมณ์ความเห็นหรืออคติเฉพาะบุคคล

(6) กลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. กลไกระดับนโยบาย ประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ (มาตรา 7) ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมสุขภาพจิต อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุเป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานที่ทำในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ ไม่น้อยกว่าเจ็ดปี วิชาชีพละสองคน โดยจะต้องมีผู้แทนจากภาคเอกชนอย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในด้านสวัสดิการเด็กมาไม่น้อยกว่าเจ็ดปีอีกสองคน โดยมีรองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม คณะกรรมการจะแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณ และมาตรการในการสงเคราะห์ คุ่มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กตามพระราชบัญญัตินี้
- เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- วางระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงินการเก็บรักษาเงิน และการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน
- วางระเบียบเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
- วางหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
- ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐ และเอกชนและเข้าตรวจสอบ กำกับดูแลส่งเสริมในสถานที่ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก
- ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด
- ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กเด็ก

1.2 คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร (มาตรา 16) ประกอบด้วย

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้แทนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักอนามัย และผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ เป็นกรรมการและกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยความเห็นชอบของปลัดกระทรวงแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานที่ทำในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ วิชาชีพละสองคน โดยจะต้องมีผู้แทนจากภาคเอกชนอย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านสวัสดิการเด็กอีกสองคน โดยมีผู้อำนวยการสำนักสวัสดิการสังคม เป็นกรรมการและเลขานุการ

1.3 คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด (มาตรา 17) ประกอบด้วย

ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ อัยการจังหวัด พัฒนาการจังหวัดแรงงานจังหวัด ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด หรือผู้แทนศาลจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดนั้นไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัว ผู้แทนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด หรือผู้แทนกระทรวงยุติธรรมซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการในจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดนั้นไม่มีสถานพินิจ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการ

และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของปลัดกระทรวงแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานที่ทำในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ วิชาชีพละสองคน โดยจะต้องมีผู้แทนจากภาคเอกชนอย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านสวัสดิการเด็กอีกสองคน โดยมีพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด เป็นกรรมการ และเลขานุการ

คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณ และมาตรการในการคุ้มครองเด็กต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ
- ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐ และเอกชนเข้าตรวจสอบในสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก
- กำหนดแนวทางการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติ
- จัดหาทุน รายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาทุน และการจัดการทุนต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ และคณะกรรมการบริหารกองทุน
- ตรวจสอบหรือเรียกบุคคลมาชี้แจงกรณีมีการปฏิบัติต่อเด็ก โดยมีขอบ หรือเรียกเอกสารพยานหลักฐานใดๆ หรือขอคำชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการวินิจฉัยในการปฏิบัติตามกฎหมายนี้
- ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงาน
- ดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติมอบหมาย

2. กลไกระดับปฏิบัติ ประกอบด้วย

2.1 ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก (มาตรา 24) ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการเขต นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรี (มาตรา 4) ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 24) ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการเขต นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

2.3 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพ (มาตรา 48) คือ ผู้ที่ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งจากบุคคลดังนี้

- 1) พนักงานเจ้าหน้าที่
- 2) นักสังคมสงเคราะห์
- 3) บุคคลที่สมัครใจและมีความเหมาะสม

การแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพข้อ 1), 2) และ 3) มีระยะเวลาคราวละไม่เกิน 2 ปี

2.4 ผู้ปกครองสวัสดิภาพเด็ก ประกอบด้วย สถานแรกรับ (มาตรา 56) สถานสงเคราะห์ (มาตรา 58) สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ (มาตรา 59) และสถานพัฒนาและฟื้นฟู (มาตรา 60)

(7) กระบวนการทำงานของการคุ้มครองเด็ก

กระบวนการช่วยเหลือเด็ก มีขั้นตอนมากมายตั้งแต่ระยะเริ่มต้นจนถึงระยะสุดท้ายที่สิ้นสุดการช่วยเหลือ การคุ้มครองเด็กครอบคลุมการทำงานหลายขั้นตอน (อภิญญา เวชยชัย, 2548) คือ

1. การค้นหาเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการถูกรังแกทางร่างกาย ทางเพศ หรือเด็กที่ถูกทอดทิ้ง โดยมีบุคลากรสหวิชาชีพต่าง ๆ มาช่วยกันแสวงหา และเก็บรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง เพื่อเป็นการจำแนกหรือคัดกรองกลุ่มเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือในระดับต่างๆ

2. การรายงานข้อมูล สถานการณ์ปัญหาต่างๆ ของเด็กให้แก่บุคลากรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบได้รับทราบ อันมีผลต่อความเข้าใจข้อเท็จจริงและบันทึกเพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการ

3. การรับเด็กเข้ากระบวนการช่วยเหลือขององค์กร หน่วยงาน และการส่งต่อในกรณีที่เด็กต้องการความช่วยเหลือด้านอื่นๆ ที่เหมาะสมกว่า

4. การประเมินสถานะทางสังคม จิตใจของตัวเด็ก และการไต่สวนหาข้อเท็จจริงอื่นๆ เกี่ยวกับสถานะแวดล้อมเพิ่มเติมจากนักวิชาชีพในหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบ

5. การประเมินสถานะครอบครัว ทั้งในฐานะที่เป็นปัจจัยส่งเสริมในการคุ้มครองช่วยเหลือเด็กหรือเป็นปัจจัยที่เป็นฝ่ายกระทำต่อเด็ก การสำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว การค้นหาปัจจัยเสี่ยงและทรัพยากรในครอบครัวของเด็กเพื่อการป้องกันเด็กในระยะต่อไป

6. การวางแผนการให้ความคุ้มครองเด็ก รวมความตั้งแต่การลดความเสี่ยงในการที่เด็กจะเผชิญกับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม การกำหนดเป้าหมายในการคุ้มครอง การจัดการระบบบริการในการช่วยเหลือเด็ก การวางแผนรายบุคคลในกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นแก่เด็ก

7. การให้ความช่วยเหลือตามแผนที่วางไว้ ในรูปแบบบริการรายบุคคล บริการกลุ่มกลุ่มสนับสนุน กลุ่มบำบัด บริการสวัสดิการที่จำเป็นต่างๆ

8. การประเมินความก้าวหน้าของครอบครัว โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก การบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย การลดปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดต่อเด็ก ความร่วมมือและสัมพันธภาพในการดูแลช่วยเหลือเด็ก

9. การติดตามความมั่นคงของกระบวนการและความสม่ำเสมอของกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ จนถึงการสิ้นสุดการทำงานเมื่อพัฒนาการของเด็กครอบครัวอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

หากพิจารณาความหมายของกระบวนการคุ้มครองเด็กทั้ง 9 ขั้นตอน อาจกล่าวได้ว่า ภารกิจในงานคุ้มครองเด็กมีมากมาย เริ่มต้นแต่การค้นหา หรือ การคัดกรองเด็กที่ควรได้รับความช่วยเหลือการติดตามและประเมินสถานการณ์ปัญหา การสร้างฐานข้อมูลเพื่อชี้แจงและเข้าใจเด็กอย่างเหมาะสม การประเมินศักยภาพและปัจจัยสนับสนุนในครอบครัวเพื่อการช่วยเหลือเด็ก การวางแผนการช่วยเหลือ การจัดกิจกรรมและการดำเนินการตามแผน จนถึงการประเมินสถานะ ความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเด็กในระยะยาว

2.4 การปฏิบัติงานภายในบ้านพักเด็กและครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2559) มีภารกิจตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 คือ การพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัวและชุมชน ได้จัดกลุ่มประชาชนกลุ่มเป้าหมายเป็น 2 มิติ คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่พึ่งตนเองไม่ได้หรือช่วยเหลือตนเองไม่ได้ รัฐต้องดำเนินการด้วยการสร้างโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคม โดยรัฐเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรให้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนมีหลักประกันที่มั่นใจได้ว่าการบริการทางสังคมตามความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตนั้น จะช่วยให้สามารถช่วยเหลือตนเองต่อไปได้มากที่สุด

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ศักยภาพการเรียนรู้ หรือกลุ่มที่พึ่งตนเองได้อยู่แล้วต้องการได้รับการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้รู้จักนำทุนทางวัฒนธรรม อันได้แก่ ความเอื้ออาทร การเกื้อกูล จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดจิตสำนึกดี และสร้างโอกาสให้

ประชาคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาและช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม อันจะทำให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพและสมดุลในที่สุด

จากการดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการจัดสวัสดิการและให้บริการขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชน รวมถึงการส่งเสริม สนับสนุนสร้างโอกาสให้กับสังคม ชุมชน และประชาชนในการพัฒนาศักยภาพของตนเองนั้น ทำให้มีการจัดตั้งหน่วยงานด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการ เพื่อให้บริการกับผู้ประสบปัญหาที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม จึงทำให้มีหน่วยงานบริการด้านสวัสดิการสังคมเกิดขึ้น หน่วยงานบ้านพักเด็กและครอบครัว เป็นหนึ่งในสถานรองรับหลาย ๆ หน่วยงานที่ภาครัฐได้ให้สวัสดิการกับประชาชนที่มีปัญหาโดยเฉพาะเด็ก เยาวชน และสตรี โดยอยู่ในบริหารของสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเพื่อบรรเทาสภาพปัญหาให้กับกลุ่มเป้าหมาย

บ้านพักเด็กและครอบครัวดำเนินการจัดตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2536 เพื่อเป็นหน่วยบริการสำหรับผู้เดือดร้อนในลักษณะบ้านพักฉุกเฉินแก่ เด็ก สตรี ครอบครัว และผู้ประสบปัญหาทางสังคมในรูปแบบต่างๆ โดยจัดบริการด้านที่พักอาศัย อาหาร สิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น การรักษาพยาบาล นอกจากนี้ ยังให้การช่วยเหลือเรื่องการส่งกลับภูมิลำเนา การสงเคราะห์ครอบครัว การประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือตามความเหมาะสม โดยให้บริการ 24 ชั่วโมง เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ปัญหาของผู้ใช้บริการ

การจัดตั้งบ้านพักเด็กและครอบครัวได้มีการดำเนินการจัดตั้งจนครบทั้ง 77 จังหวัด ดังนี้

- ปี พ.ศ. 2536 จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี เชียงใหม่ นครสวรรค์ นราธิวาส ภูเก็ต สงขลา อุตรธานี และอุบลราชธานี
- ปี 2547 จำนวน 15 แห่ง ได้แก่ กาญจนบุรี ขอนแก่น ชุมพร ตาก ตรัง นครศรีธรรมราช ปทุมธานี พะเยา มหาสารคาม ยะลา ระยอง ลำปาง สระบุรี สุรินทร์ และสุราษฎร์ธานี
- ปี พ.ศ. 2550 จัดตั้งเพิ่มจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ กระบี่ เชียงราย ประจวบคีรีขันธ์ และพังงา
- ปี พ.ศ. 2551 จำนวน 15 แห่ง ได้แก่ จันทบุรี นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ ปัตตานี มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ราชบุรี เลย สกลนคร สระแก้ว สตูล สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี
- ปี พ.ศ. 2552 จำนวน 33 แห่ง ได้แก่ กาฬสินธุ์ กำแพงเพชร ฉะเชิงเทรา ตราด นครปฐม นนทบุรี น่าน พระนครศรีอยุธยา ลำพูน พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ ระนอง ร้อยเอ็ด ลพบุรี

ยโสธร สุโขทัย ศรีสะเกษ หนองคาย หนองบัวลำภู อุตรดิตถ์ อำนาจเจริญ ชัยภูมิ ชัยนาท พิจิตร เพชรบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรสงคราม สิงห์บุรี อ่างทอง และอุทัยธานี

- ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ บึงกาฬ

บ้านพักเด็กและครอบครัว ให้บริการงานด้านสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ คนไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบปัญหาทางสังคมโดยการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา ในรูปแบบของบ้านพักฉุกเฉิน การประสานงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุน ให้ชุมชนและท้องถิ่นจัดสวัสดิการสังคมเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาทางสังคมสามารถดำรงชีวิต และพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถช่วยเหลือตนเองได้ตามความเหมาะสม

2.4.1 บทบาทพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของ บ้านพักเด็กและครอบครัว

1. รับแจ้งข่าวสารเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กโดยมีเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัวพร้อมที่จะออกไปให้ความช่วยเหลือตลอด 24 ชั่วโมง
2. ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็ก สตรีที่ถูกทารุณกรรม ทางร่างกาย ทางเพศ ถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เร่ร่อน มีปัญหาความประพฤติ
3. จัดบริการบ้านพักฉุกเฉิน ชั่วคราวโดยมีนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และพนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ดูแลและให้ความช่วยเหลือ
4. ประสานการปฏิบัติงาน โดยสร้างเครือข่ายการดำเนินงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและประสานการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
5. ให้ความรู้แก่ครอบครัว ชุมชน ในเรื่องการดูแลเด็กและบริการช่วยเหลือต่างๆ ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ให้กลับชุมชนที่เป็นชุมชนเสี่ยงหรือรณรงค์สร้างจิตสำนึก

2.4.2 การบริหารงานบ้านพักเด็กและครอบครัว

บ้านพักเด็กและครอบครัว แบ่งการบริหารออกเป็น 2 ฝ่าย ตามโครงสร้างการบริหารงาน เพื่อการดำเนินการช่วยเหลือและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป และฝ่ายสวัสดิการสังคม

2.4.2.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ดังนี้

- บริหารจัดการด้านการเงินของบ้านพักเด็กและครอบครัว เช่น การเบิกจ่าย งบประมาณค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ เป็นต้น
- จัดสรรงบประมาณ งานการเงิน จัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์
- รับและส่งหนังสือเข้าออกของบ้านพักเด็กและครอบครัว

นักรงการโรง

- ดูแลควบคุมการใช้ยานพาหนะ น้ำมันรถ คนขับรถยนต์ แม่ครัว
- ดูแล จัดทำรายการอาหารประจำวัน จัดซื้ออาหารสด อาหารแห้ง
- การรักษาความสะอาดภายในบริเวณบ้านพักเด็กและครอบครัว

2.4.2.2 ฝ่ายสวัสดิการสังคม มีหน้าที่ ดังนี้

ฝ่ายสวัสดิการสังคม มีหน้าที่ในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน คนในครอบครัวที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า มีนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาดูแลให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

(1) ขั้นตอนการให้บริการของฝ่ายสวัสดิการสังคมในกรณีที่ได้รับแจ้งสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพในบ้านพักเด็กและครอบครัว

1.1 ขั้นแรกรับ

- สอบประวัติผู้เดือดร้อนเพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหา
- ให้การดูแลด้านสุขภาพอนามัย เช่น การฝากครรภ์ การรักษาพยาบาล เป็นต้น

1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานระหว่างเข้ารับบริการ

- ให้คำแนะนำปรึกษา
- จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนกลับคืนสู่ครอบครัวและสังคม
- จัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสุขภาพและสุขภาพจิต
- จัดกิจกรรมนันทนาการ
- จัดกิจกรรมอาชีพบำบัด
- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ การศึกษา

นอกระบบ เป็นต้น

1.3 สิ้นสุดการให้บริการ

- ส่งกลับคืนสู่ครอบครัว ติดตามผลการดำเนินงาน โดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยดำเนินงานต่อ
- ส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกรณีครอบครัวไม่ยอมรับ หรือไม่มี

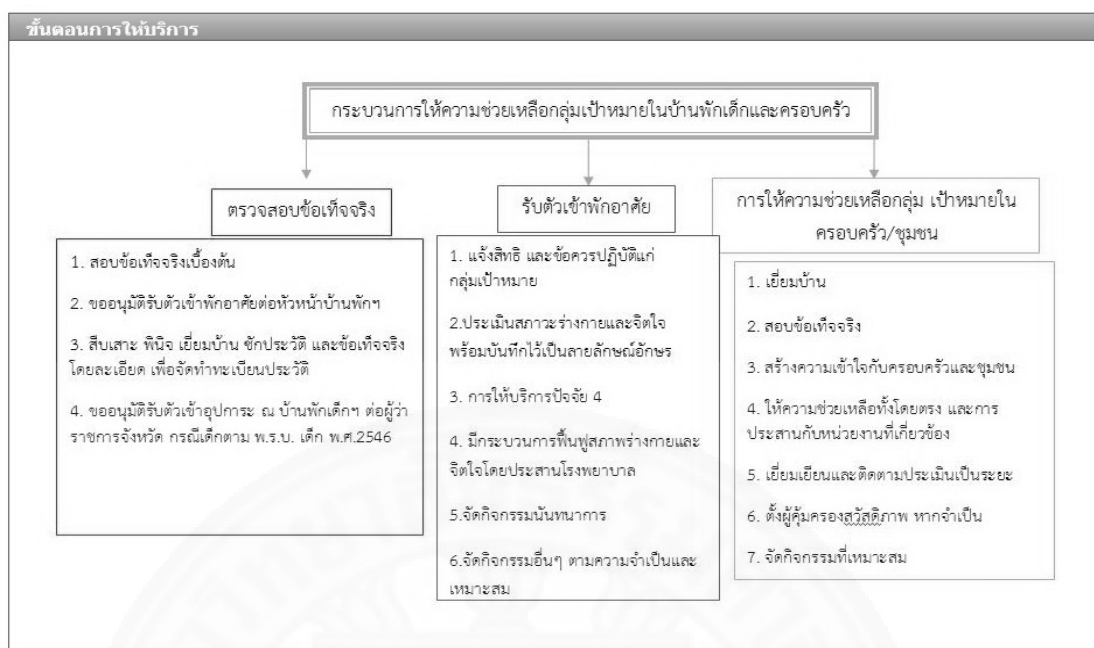
ผู้อุปการะ

2.4.3 การดำเนินงานในฐานะเป็นสถานแรกรับเด็ก

สถานแรกรับ หมายความว่า สถานที่รับเด็กไว้อุปการะเป็นการชั่วคราวเพื่อสืบเสาะและพินิจเด็กและครอบครัว เพื่อกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กแต่ละราย

การดำเนินงานของสถานแรกรับ

1. รับเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายไว้ปกครองดูแลชั่วคราว ไม่เกิน 3 เดือน
2. ค้นหารายละเอียดเกี่ยวกับสภาวะเด็ก ด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม รวมถึงบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็กเพื่อรายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาวะบุคคลแวดล้อมสำคัญของเด็ก รวมทั้งมูลเหตุที่ทำให้เด็กอยู่ในสภาวะที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพและรายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. วินิจฉัยกำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ การค้นหารวบรวมข้อเท็จจริง ต้องวินิจฉัยตามหลักวิชาการสังคมสงเคราะห์ แพทย์ จิตวิทยาและกฎหมาย รวมทั้งหลักวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษา เป็นต้น
5. จัดให้มีการตรวจสอบสภาพร่างกายตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงสุขภาพอนามัยและพัฒนาการเด็กเป็นสำคัญ
6. จัดให้มีอาหารและของใช้ที่จำเป็นตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงสุขภาพอนามัยและพัฒนาการเด็กเป็นสำคัญ
7. จัดการศึกษา กีฬา และกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลให้เหมาะสมกับวัยและสภาพเด็กในแต่ละคน ตลอดจนจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ
8. ส่งเด็กที่ได้ดำเนินการตาม ข้อ (2) (3) (4) แล้ว ให้แก่ครอบครัวหรือนำส่งสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือสถานอื่นใดตามความเหมาะสมกับวัยและสภาพของเด็กแต่ละคน
9. เมื่อเห็นสมควรในการปกครองเด็กที่ถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบหรือจำเป็นต้องให้การคุ้มครอง อาจขอให้ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีให้แต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพ
10. ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือผู้ปกครองในกรณีที่เด็กจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ
11. ดำเนินการให้เด็กได้รับการปกป้อง คุ้มครอง และรักษาสิทธิประโยชน์ของเด็กตามกฎหมาย

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการให้บริการ. จาก รายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม, โดย บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน, 2556.

เมื่อพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2546 บ้านพักเด็กและครอบครัวเป็นสถานแรกรับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งจะต้องเป็นหน่วยงานในการดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้ประกาศและกำหนดให้บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน เป็นสถานแรกรับ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน 2553 เป็นต้นไป เพื่อเป็นสถานที่พักชั่วคราวระหว่างดำเนินการพิจารณาให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ตามหลักสังคมสงเคราะห์และระเบียบของทางราชการต่อไป ดังนั้นบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน จึงต้องมีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานทั้งในระดับนโยบายและระดับการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานด้านการคุ้มครองเด็กเกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในปฏิบัติงานระดับนโยบายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน มีดังนี้

1. ร่วมเป็นคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดโดยมีอำนาจหน้าที่ในการวางแผนและกำหนดมาตรการในการคุ้มครองเด็กในจังหวัด เพื่อให้เด็กได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพอย่างมีระบบ

2. ดำเนินการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพ ซึ่งการที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กกำหนดให้ผู้ปกครองสถานแรกรับ หรือบ้านพักเด็กและครอบครัว มีบทบาทหน้าที่ในการค้นหา และ

รวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ รวมถึงครอบครัวของเด็ก แล้วนำมาวิเคราะห์วินิจฉัยตามหลักวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แพทย์ จิตวิทยา กฎหมาย และหลักวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนั้น เป็นจุดมุ่งหมายให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสถานแรกรับหรือบ้านพักเด็กและครอบครัว ได้มีการปฏิบัติงานร่วมกับวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการประสานงานและปฏิบัติงานเป็นทีมสหวิชาชีพ เพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองอย่างรอบด้านจากผู้ประกอบวิชาชีพที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน

2.4.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน

1. เมื่อได้แจ้งจากพลเมืองดีหรือได้รับการประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่จะดำเนินการลงพื้นที่เพื่อสืบค้นหาข้อเท็จจริงรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ หาสาเหตุที่เด็กถูกรักษา กลุ่มเป้าหมาย คือ

1.1 เด็กและสตรีที่ถูกทารุณกรรมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และเด็กกลุ่มละเมิดทางเพศ

1.2 การแสวงหาประโยชน์จากเด็ก เช่น ค่าแรงงานเด็กและการบังคับค้าโสเภณีเด็ก เมื่อพบว่า เด็กโดนกระทำจริงและถ้าผู้กระทำเป็นบุคคลภายในครอบครัว หรือผู้มีอิทธิพลต่อบุคคลในครอบครัว โดยเด็กจะต้องอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัยจากการถูกกระทำซ้ำ เจ้าหน้าที่จะแยกเด็กออกจากครอบครัวชั่วคราวเพื่อเด็กจะได้รับความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ต้องดูแลเด็กคนอื่นๆ ที่อยู่ในครอบครัวที่ตกอยู่ในสภาวะแวดล้อมเดียวกันอาจเป็นพี่หรือน้อง หรือเด็กคนอื่นๆ การแยกเด็กออกจากครอบครัวหรือการแทรกแซงครอบครัว กรณีนี้ต้องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาช่วยดำเนินการเฉพาะอาจต้องดำเนินการทางคดีความไม่ว่าจะในคดีแพ่งเกี่ยวกับอำนาจการปกครองหรือการแยกเด็ก รวมทั้งดำเนินคดีอาญาเพื่อควบคุมมิให้ผู้กระทำสามารถกระทำซ้ำต่อเด็กคนใดคนหนึ่งอีก

2. ประสานงานกับโรงพยาบาลเพื่อพาเด็กไปตรวจร่างกายเพื่อหาบาดแผล กระดูกหัก ความบอบช้ำเสียหายของอวัยวะภายใน ตรวจการติดเชื้อโดยเฉพาะการติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์และการตรวจสอบการตั้งครรภ์ กรณีที่มีการกระทำซ้ำเราหรือข่มขืนกระทำซ้ำเรา เมื่อสรุปได้ว่า มีความเสียหายที่ถูกกระทำโดยบุคคลหรือหาร่องรอยความเสียหายทางร่างกายที่ก่อให้เกิดความผิดปกติไม่ได้ จะส่งต่อให้หน่วยจิตเวชเด็กหรือวัยรุ่น และหลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะร่วมกับจิตแพทย์เด็ก นักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ซักถามเด็กทำกิจกรรม เจ้าหน้าที่จะเฝ้าสังเกตเด็กกระหว่อยู่บ้านพักเด็กฯ รวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเด็กหรือสอบถามข้อมูลจากผู้ประกอบวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ร้ายนี้ เพื่อค้นหาอาการหรือกลุ่มอาการที่ผิดปกติทางจิตประสาท

3. เมื่อแพทย์วินิจฉัยความเสียหายว่าเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ แต่ไม่ทราบถึงตัวผู้กระทำจำเป็นต้องนำเอาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานทั้งฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ และการแพทย์มาบูรณาการเพื่อระบุตัวผู้กระทำแล้วประสานทีมสหวิชาชีพในการทำ Case Conference ทันที เพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำมาดำเนินการทางกฎหมายเร็วที่สุด เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำซึ่งอาจจะเป็นคนร้ายได้กระทำการละเมิดต่อผู้อื่นได้อีก ในการประชุมสหวิชาชีพ เพื่อกำหนดแนวทางการบำบัดฟื้นฟูและการกำหนดแผนในการบำบัดฟื้นฟูหญิงและเด็ก ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 6 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

3.1 การค้นหาข้อเท็จจริง

3.2 การประเมินสภาวะทางร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้เสียหายและครอบครัว

3.3 ประเมินความต้องการที่จะรับบริการของผู้เสียหายและครอบครัว

3.4 จัดลำดับความสำคัญของการให้บริการ และการวางแผนกิจกรรมในการปฏิบัติ

3.5 การบำบัดฟื้นฟู

3.6 ติดตามผลการบำบัดฟื้นฟู

4. เมื่อวิเคราะห์สาเหตุ ที่ก่อให้เกิดอาการหรือกลุ่มอาการที่ผิดปกติดังกล่าว ให้ละเอียดซึ่งเป็นผลจากการถูกระงับหรือถูกระงับอย่างไร ใครเป็นผู้กระทำ ค้นหาสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้กระทำ ค้นหาความสัมพันธ์ภาพระหว่างเด็กกับบุคคลแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหาสาเหตุว่าทำไมบุคคลในครอบครัวไม่สามารถคุ้มครองเด็กได้ เมื่อพบว่าเด็กถูกระงับหรือถูกล่วงละเมิดทางเพศจริง ก็จะดำเนินการโดยพาเด็กเข้าแจ้งความกับตำรวจเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดกับเด็ก

5. ประสานกับพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับคดีความและนำเด็กไปสอบปากคำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 และตามเรื่องคดีกับพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด

6. บำบัดฟื้นฟูเด็กที่ถูกกระทำให้ได้รับการแก้ไขให้มีความสุข ภาวะร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยเฉพาะพฤติกรรมของเด็กที่ถูกกระทำ ทางเจ้าหน้าที่จะนำเด็กเข้าพบจิตแพทย์อย่างต่อเนื่อง เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการจะประเมินครอบครัวของเด็กกว่ามีความพร้อมที่จะรับเด็กกลับสู่ครอบครัวอย่างปลอดภัยหรือไม่ ถ้าประเมินและพบว่า เด็กกลับสู่ครอบครัวและไม่ปลอดภัย เจ้าหน้าที่จะประสานสถานสงเคราะห์ หรือสถานคุ้มครองเด็กที่เกี่ยวข้อง และนำเด็กเข้ารับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพของหน่วยงานราชการ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.4.5 การดำเนินงานในฐานะเป็นศูนย์รับแจ้งเรื่องราว ข่าวสาร ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอด 24 ชั่วโมง (ศูนย์ประชาชนติ 1300)

1. รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านสายด่วน 1300 จากเครือข่าย และประชาชนทั่วไป
2. สอบถามข้อเท็จจริงและตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นโดยแยกประเภทของกลุ่มเป้าหมายและประเมินสถานการณ์ ตลอดจนผลกระทบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากเรื่องที่ได้รับแจ้งในกรณีให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์จะมีนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยา คอยให้คำปรึกษา แนะนำ และแนวทางแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น
3. หน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่เร็วออกปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไขปัญหาตามที่ได้รับแจ้ง และประสานการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งต่อผู้รับบริการตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
4. ติดตามผลการดำเนินงานที่ได้ช่วยเหลือหรือส่งต่อในงานการให้ความช่วยเหลือหรือส่งต่อในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว
5. รวบรวมข้อมูลการรับเรื่องราวร้องทุกข์ต่างๆ ผลการดำเนินงานการให้ความช่วยเหลือโดยแยกเป็นประเภทปัญหาต่างๆ ผู้นำเสนอผู้บังคับบัญชาและส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
6. จัดทำฐานข้อมูล และรวบรวมสถิติข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ในแต่ละด้าน และจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บริหาร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก ทีมสหวิชาชีพในการคุ้มครองเด็กและปัญหาอุปสรรคของการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กไปปฏิบัติ ซึ่งพบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กน้อย สำหรับการศึกษเกี่ยวกับทีมสหวิชาชีพในการคุ้มครองเด็กมีอย่างหลากหลาย และการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการนำพระราชบัญญัติไปปฏิบัติมีอย่างหลากหลาย ทั้งสอดคล้องและแตกต่างกัน จำแนกตามประเด็นได้ดังนี้

2.5.1 การคุ้มครองเด็ก

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ทั้งผลการศึกษาที่สอดคล้องและแตกต่างกัน เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก โดยผลการศึกษาบทบาทของกองคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในการช่วยเหลือเด็กถูกระทำทารุณของ อานัติ แยมอยู่ (2542, น. 60) พบว่า การดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเด็กถูกระทำทารุณของกองคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก กรมประชาสงเคราะห์ ได้ให้ความช่วยเหลือเด็กในรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้า คือ การให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กโดยการแยกเด็ก

ออกจากครอบครัว ให้อยู่ในหน่วยงานที่ให้ความปลอดภัยแก่สวัสดิภาพเด็กประสานความช่วยเหลือทางการแพทย์ และทางกฎหมาย เพื่อดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดต่อเด็กสำหรับการให้ความช่วยเหลือระยะยาว โดยการนำเด็กเข้ารับการปรับสภาพ และฟื้นฟูจิตใจในสถานแรกรับเด็ก และให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์และด้านจิตวิทยา เมื่อเด็กได้รับการฟื้นฟูและปรับสภาพจิตใจแล้ว จะส่งคืนเด็กให้ครอบครัว หรือหาครอบครัวใหม่ให้เด็กตามความเหมาะสม นอกจากนี้ กองคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กยังดำเนินการในการช่วยเหลือป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กดังกล่าวในรูปแบบเครือข่าย คณะทำงานที่เกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิเด็กที่ถูกกระทำทารุณ โดยมีองค์กรภาครัฐและเอกชนร่วมดำเนินการหาแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพต่อไป และผลการศึกษาที่ใกล้เคียงกันของวรรณลักษณ์ เมียนเกิด (2544, น. 158-162) ได้ศึกษาเรื่อง “การประสานงานเพื่อเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กที่ถูกทารุณระหว่างองค์กรสวัสดิการเด็กภาครัฐและเอกชน” พบว่า ปัญหาอุปสรรคในด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน และความซับซ้อนของปัญหาทำให้บุคลากรมองปัญหาไม่รอบด้าน ระบบข้อมูลไม่ทันสมัย และระบบการติดตามและประเมินผลต้องใช้เวลานาน ในด้านการพัฒนาแนวทางการประสานงาน ควรมีการประชุมหารือร่วมกันในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลางในการกำหนดนโยบายและแผนโดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานให้มีความชัดเจน รวมทั้งบุคลากรควรมีความเชี่ยวชาญในการพิทักษ์สิทธิเด็กที่ถูกทารุณกรรม และควรมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การศึกษาของ คณางค์ พิริยะกิจไพบูลย์ (2548, น. 178-179) ศึกษาเรื่อง “ความพร้อมของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสงเคราะห์เด็กและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546: ศึกษาเฉพาะกรณีภารกิจในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรม” จากการศึกษา พบว่า ในระดับปฏิบัติงานพบปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากตัวบุคคลและจากองค์กร ซึ่งส่งผลกระทบต่อความพร้อมของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานคุ้มครองเด็ก ควรมีการสร้างแผนคุ้มครองเด็กในระดับชาติ และจังหวัด และผลักดันกลไกการปฏิบัติงานระดับจังหวัด และท้องถิ่นให้มีบทบาทชัดเจน

จึงสรุปได้ว่าในการคุ้มครองเด็ก จะต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญเฉพาะด้านในการคุ้มครองเด็กเพื่อให้การดำเนินงานด้านการคุ้มครองเด็กมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กจะต้องมีรูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสม และถือประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

2.5.2 ทิมสหวิชาชีพในการคุ้มครองเด็ก

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ทั้งผลการศึกษาที่สอดคล้องและแตกต่างกันเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กผลการศึกษาบทบาทนักสังคมสงเคราะห์ในทิมสหวิชาชีพต่อการคุ้มครองสิทธิเด็กตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 ของ พรประภา สิ้นธนูวา (2543, น. 1-2) ผลการศึกษา พบว่า นักสังคมสงเคราะห์จะต้องปรับ

บทบาทจากเดิมที่ให้ความช่วยเหลือเฉพาะราย มาเป็นการทำงานในเชิงทีมสหวิชาชีพที่ต้องอาศัยทักษะ ประสบการณ์ และความชำนาญเฉพาะด้านมากขึ้น ตลอดจนควรมีการสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้เห็นมุมมอง และวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายมากขึ้นพร้อมที่จะพัฒนาบทบาท และร่วมปฏิบัติหน้าที่กับทีมสหวิชาชีพอื่นได้ ซึ่งจะเป็นการยกมาตรฐานงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ให้เด่นชัดเป็นรูปธรรมขึ้นได้ในสังคมไทย และผลการศึกษาที่ใกล้เคียงกันของจิรภา ชมชื่นจิตต์ (2542, น. 115-120) ได้ศึกษาเรื่อง “การปฏิบัติงานสหวิชาชีพในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กจังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ในการปฏิบัติงานสหวิชาชีพเพื่อให้การช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เป็นการทำงานที่ทำให้เห็นว่าเด็กได้รับการบริการที่เหมาะสม ทั้งบริการด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านการแพทย์ และด้านกฎหมาย ซึ่งจะมีลักษณะของการปฏิบัติงานที่ร่วมกันเป็นทีม หรือมีการประสานและส่งต่อข้อมูลซึ่งกันและกัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่พนักงานสังคมสงเคราะห์จะเป็นแกนกลางในการเป็นผู้ประสานงาน โดยจะมีลักษณะการปฏิบัติงาน 2 รูปแบบ คือ การประสานงานและส่งต่อข้อมูล และร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือแนวทางในการให้การช่วยเหลือเด็กร่วมกันซึ่งปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของทีมสหวิชาชีพ พบว่า ทีมสหวิชาชีพมีงานประจำ ซึ่งข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาคือทุกหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการให้การช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมจะต้องร่วมมือกันในการให้การช่วยเหลือ โดยเฉพาะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จะต้องมีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันผลการศึกษาของ วิภาวี ศรีประไพ (2547, น. 118-126) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างประสิทธิภาพนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานกับสหวิชาชีพในการทำงานกับเด็กถูกทารุณกรรม เพื่อคืนเด็กกลับสู่สังคม” โดยผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานเพื่อเด็กให้ได้ผลดีนั้น นักวิชาชีพแต่ละสาขาจะต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานกับสหวิชาชีพในการทำงานกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมคือ นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องมีภาระงานหลักจำนวนมาก จึงทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมในการทำงานได้อย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกับ สหวิชาชีพ ซึ่งข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ ควรมีการผลักดันนโยบายด้านการปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพในการทำงานกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม และควรมีศูนย์บริการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมโดยตรง รวมทั้งหน่วยงานควรมีการพัฒนาบุคลากรในด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติงานแก่นักวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง แต่จากการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น (ฐานวัฒน์ พรนิธิตวัฒน์, 2552, น. 48) ได้ศึกษาลักษณะการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กรณีศึกษาผู้ปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว” ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด เป็นนักสังคมสงเคราะห์ไม่มีโรคประจำตัว มีประสบการณ์

ในการทำงานด้านเด็กระหว่าง 4-6 ปี มีประสบการณ์ในการทำงานสหวิชาชีพ ระหว่าง 4-6 ปี และเคยเข้ารับการอบรมสัมมนาความรู้ด้านการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก เมื่อมองโดยภาพรวมด้านลักษณะการปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พบว่า ลักษณะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก เมื่อมองโดยภาพรวมปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือ หน่วยงานควรมีนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยการพัฒนาอบรมความรู้ต่างๆ โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การเตรียมอาคารสถานที่ อุปกรณ์ต่างๆ ให้เพียงพอและทันสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มารับบริการ และในแต่ละพื้นที่ควรมีศูนย์ประสานงานการปฏิบัติงานกับทีมสหวิชาชีพโดยตรง และการจัดประชุมเพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงาน จึงจะสามารถพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้

จึงสรุปได้ว่า ในการกำเนิงานการคุ้มครองเด็กทีมสหวิชาชีพมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการร่วมกันกำหนดแนวทางในการให้ความช่วยเหลือเด็ก รวมทั้งนักวิชาชีพในแต่ละวิชาชีพมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานด้านการคุ้มครองเด็กเกิดประสิทธิภาพ หากขาดนักวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งในการปฏิบัติงานจะทำให้การให้การช่วยเหลือเด็กจะไม่ครบรอบด้าน ดังนั้นทีมสหวิชาชีพจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก

2.5.3 ปัญหาอุปสรรคของการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กไปปฏิบัติ

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ทั้งผลการศึกษาที่สอดคล้องและแตกต่างกันเกี่ยวกับการปัญหาอุปสรรคของการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กไปปฏิบัติ ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไปสู่การปฏิบัติ (สุรีย์ ตรองตริก, 2548, น. 55) ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไปปฏิบัติ มี 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผน ด้านการบริหารจัดการ และด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งพบว่า ในด้านการกำหนดนโยบายและแผน บุคลากรเห็นด้วยมากกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากบทบาทของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครที่ยังไม่ได้กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างชัดเจนสรุป ในด้านการบริหารจัดการ บุคลากรที่ศึกษาเห็นด้วยมากกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการขาดการติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบ สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงาน บุคลากรที่ศึกษา

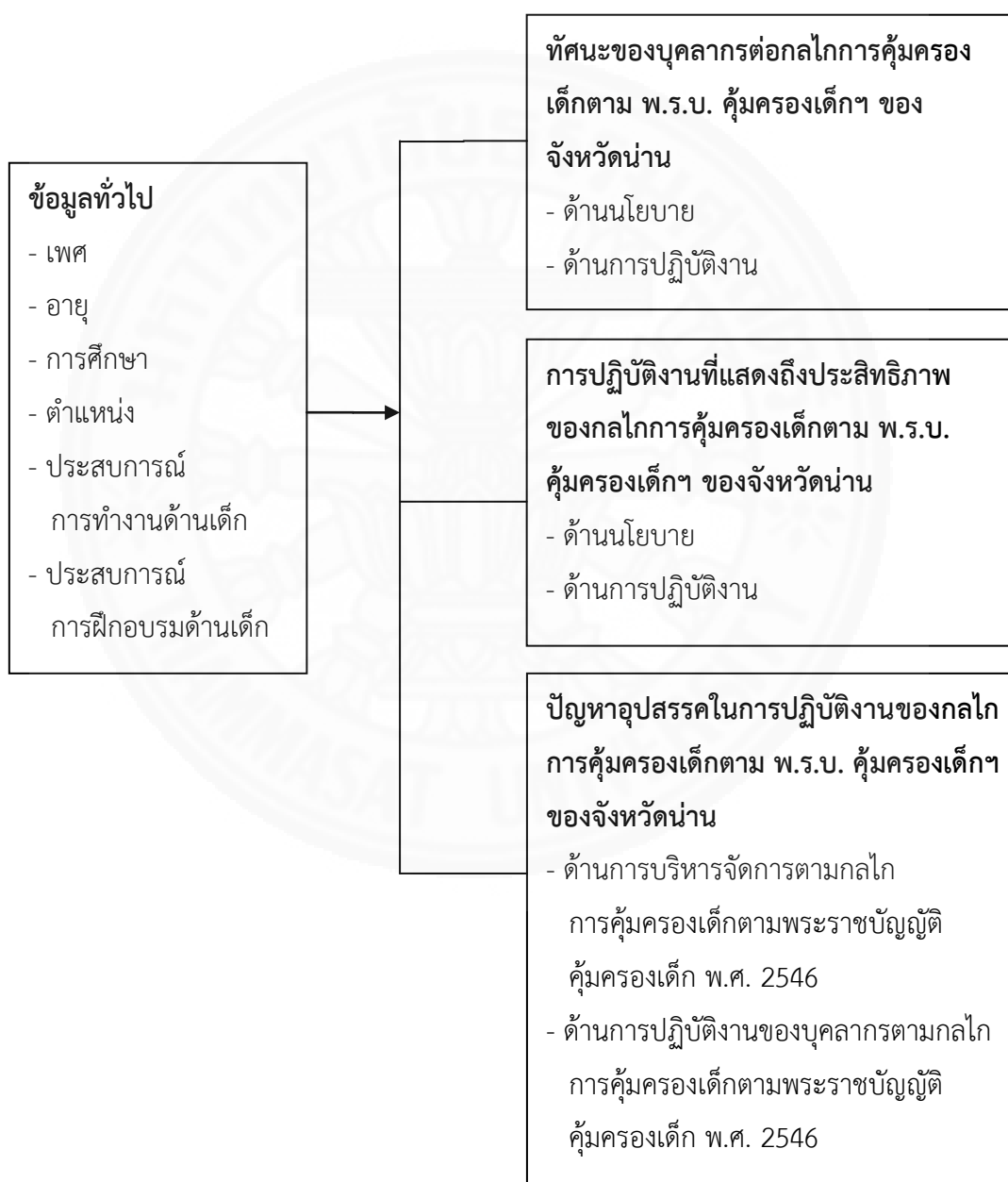
เห็นว่า การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเป็นปัญหามากที่สุด เนื่องจากประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามกฎหมาย ตลอดจนการประสานเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็ก ในรูปแบบสหวิชาชีพไม่ได้เป็นไปอย่างท่วงที ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 บุคลากรที่ศึกษาเห็นว่าแนวทางที่สำคัญ คือ 1. ในด้าน คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติจะต้องมีการสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการ ในแต่ละวิชา 2. ในด้านองค์กรควรมีการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานและจัดสรรบุคลากร ให้เพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ 3. ในด้านผู้ปฏิบัติงานจะต้องประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่ประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ผลการศึกษา ที่ใกล้เคียงกันของ วันดี ปรีชาชวลิต (2550, น. 72-76) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง” ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง ในเรื่องเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดความรู้เกี่ยวกับใบอนุญาตว่าด้วยสิทธิเด็ก ด้านบทบาทกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดในระดับปานกลาง ในเรื่องเจ้าหน้าที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น มีการปฏิบัติงานในด้านอื่นๆ มาก จึงทำให้ยากที่จะทำให้งานเสร็จสิ้นอย่างทันท่วงทีได้ ด้านกระบวนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในเรื่องงานคุ้มครองเด็ก ควรจะเป็นหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา มากกว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเรื่อง การปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ต้องทำงานร่วมกับ ทีมสหวิชาชีพที่มีความหลากหลายจึงจะทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จได้ ขณะที่การศึกษาของ ทัดดาว ทองบุญขึ้น (2548, น. 33) ศึกษาเรื่อง “การรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรปกครองส่วนตำบล ในจังหวัดปราจีนบุรี” ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในระดับปานกลาง และยังไม่เพียงพอ กล่าวคือ ไม่เคยรับรู้มาก่อนว่าบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีบทบาทหน้าที่อย่างไร เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพคือใคร รวมทั้ง ไม่ทราบวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ แสดงให้เห็นถึงการประชาสัมพันธ์ ที่ยังไม่ทั่วถึง และยังไม่สามารถทำให้เข้าใจถึงเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้อย่างเพียงพอ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คือ มุ่งเน้นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลใน พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ควรจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาบุคลากรในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประจำเพื่อความตระหนักให้บุคลากรรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองใน ด้าน การสงเคราะห์ และการคุ้มครองสวัสดิภาพ รวมทั้งจัดทำเอกสารเผยแพร่บทบาทหน้าที่ หรือ แนวปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และหน่วยงานราชการที่มีส่วนรับผิดชอบตาม

พระราชบัญญัตินี้ ควรประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมรณรงค์เผยแพร่ข้อมูลในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ให้ผู้นำชุมชนทุกระดับและประชาชนได้รับทราบเช่นเดียวกับการศึกษาของ พัทรินทร์ ชันติบุตร (2552, น. 52) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการแก่เด็กในสถานรองรับเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546” ซึ่งการศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการปฏิบัติงานของบุคลากร ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบุคลากร และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กในสถานรองรับเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ผลการศึกษาภาพรวมลักษณะการปฏิบัติงานของบุคลากรตามมาตรฐานฯ อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านบุคลากรมีลักษณะการปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่ในระดับมากในประเด็นบุคลากรปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและบุคลากรอื่นๆ ภาพรวมปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบุคลากรตามมาตรฐานฯ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะปัญหาด้านบุคลากรในประเด็นการมีบุคลากรไม่เพียงพอและบุคลากรยังไม่มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง และภาพรวมแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านบริการและกิจกรรมสำหรับเด็กในประเด็นการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตมุ่งบริการ และการพัฒนาเทคนิคการสอนและการทำกิจกรรมต่างๆ ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปด้านเพศ ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรมที่ต่างกันมีทัศนคติต่อลักษณะการปฏิบัติงานของบุคลากรที่แตกต่างกัน และผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมที่ต่างกันมีทัศนคติต่อแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา พบว่า ด้านบริการและกิจกรรมสำหรับเด็ก ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตมุ่งบริการ พัฒนาเทคนิคการสอน และการทำกิจกรรมต่างๆ ด้านองค์กร/ การบริหารจัดการ ควรมีการจัดบุคลากรตามตำแหน่งหน้าที่ให้ตรงกับความรู้ความรับผิดชอบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้านบุคลากร ควรพัฒนาความรู้และทักษะการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน ด้านคุณภาพเด็ก ควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้เพียงพอ รวมทั้งจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ สำหรับวัดพัฒนาการเด็ก และด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดสิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบความปลอดภัยให้มีความเหมาะสมกับเด็ก

จึงสรุปได้ว่า ปัญหาอุปสรรคในการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไปปฏิบัติ บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฯ รวมทั้งจะต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการสงเคราะห์และคุ้มครองเด็ก

ประกอบด้วย บุคลากรที่ปฏิบัติงานจะต้องมีความเชี่ยวชาญ ชำนาญในตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ มีขั้นตอนการศึกษา ดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน โดยผู้ศึกษาใช้การศึกษา 2 วิธี ดังนี้

3.1.1 การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Survey) เป็นการศึกษาให้ได้มาซึ่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง นโยบาย รายงานประจำปี และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 การศึกษาภาคสนาม (Field Survey) เป็นการศึกษาให้ได้มาซึ่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กและแนวทางการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน โดยมีการทดสอบแบบสอบถามก่อนการดำเนินการ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) เป็นการเลือกสุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนด โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 200 คน ดังนี้

1. บุคลากรทางด้านสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ 15 คน นักจิตวิทยา จำนวน 5 คน และนักพัฒนาสังคม จำนวน 11 คน ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดน่าน รวมทั้งสิ้น 31 คน

2. บุคลากรทางด้านกฎหมาย ประกอบด้วย พนักงานสอบสวน อำเภอละ 2 คน 15 อำเภอ จำนวน 30 คน พนักงานอัยการ จำนวน 5 คน ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดน่าน รวมทั้งสิ้น 35 คน

3. บุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ครูฝ่ายปกครอง/ครูแนะแนว โรงเรียนระดับมัธยม จำนวน 25 คน โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 5 คน รวม 30 คน นักวิชาการศึกษ จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 35 คน

4. บุคลากรทางด้านปกครอง ประกอบด้วย นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 99 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม มีลักษณะเป็นชุดคำถามที่ประกอบด้วย คำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) และคำถามปลายปิด (Close-Ended Question)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน ประกอบด้วย เพศ หน่วยงาน การศึกษาอายุ ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็ก ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเพื่อวัดความคิดเห็นของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ มีลักษณะคำถามเป็นความคิดเห็นที่เป็นมาตรวัดแบบลิเคอร์ท 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเพื่อวัดระดับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ มีลักษณะคำถามเป็นความคิดเห็นที่เป็นมาตรวัดแบบลิเคอร์ท 4 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	3	คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	2	คะแนน
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	1	คะแนน
ไม่ปฏิบัติ	0	คะแนน

ส่วนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ มีลักษณะคำถามเป็นความคิดเห็นที่เป็นมาตรวัดแบบลิเคอร์ท 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

3.4 การตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาจะทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ และหลังจากนั้นก็นำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) ต่อไป

2. การทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) โดยจะนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัวในภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด จำนวน 30 ชุด

3. การทดสอบแบบความน่าเชื่อถือของเนื้อหา โดยใช้วิธีการของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช เมื่อนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น เพื่อดูความสอดคล้องกับคำถามต่างๆ ผลการทดสอบแบบสอบถามทั้งหมด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.719 ซึ่งแสดงว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นระดับสูง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ศึกษาอธิบายวัตถุประสงค์และแนวทางในการตอบแบบสอบถามแก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม
2. เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดระเบียบลงรหัสและนำไปวิเคราะห์ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS) ต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับเรียบร้อยแล้ว นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วจึงนำไปเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข และนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS) หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาเสนอโดยใช้ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยมีสาระสำคัญจากแบบสอบถาม และการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบด้วยค่า t-test และ F-test แล้วจึงนำผลการศึกษามาเสนอโดยใช้การบรรยายประกอบตารางอธิบายข้อมูลในการศึกษา ซึ่งรายละเอียดที่นำมาประมวลสรุปผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การกำหนดน้ำหนักของเกณฑ์การให้คะแนนเกณฑ์การคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยในส่วนของการคิดเห็นของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ซึ่งผู้ศึกษาใช้มาตราส่วนประมาณค่า มีการกำหนดเกณฑ์/น้ำหนักของการให้คะแนนแบบไลเกิร์ต สเกล (Likert Scale) แบ่งการคิดเห็นเป็น 5 ระดับ

ระดับการคิดเห็น	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ในการวัดการกระจายข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน มีการกำหนดเกณฑ์การจัดระดับออกเป็น 5 ระดับ โดยอาศัยการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่แบ่งโดยมีความกว้างแต่ละอันตรภาคชั้นที่เท่ากัน ซึ่งคำนวณได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ซึ่งจะแบ่งคะแนนเฉลี่ยได้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยที่ 1.00-1.80	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ยที่ 1.81-2.60	หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยที่ 2.61-3.40	หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยที่ 3.41-4.20	หมายถึง	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยที่ 4.21-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

3. การกำหนดเกณฑ์ในส่วนของการทำงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ซึ่งผู้ศึกษาใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีการกำหนดเกณฑ์/ น้ำหนักของการให้คะแนน แบบไลเกิร์ต สเกล (Likert Scale) แบ่งความคิดเห็นเป็น 4 ระดับ

ระดับความคิดเห็น	ค่าคะแนน
ปฏิบัติเป็นประจำ	3
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	2
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	1
ไม่ปฏิบัติ	0

ในการวัดการกระจายข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน มีการกำหนดเกณฑ์การจัดระดับออกเป็น 4 ระดับ โดยอาศัยการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่แบ่ง โดยมีความกว้างแต่ละอันตรภาคชั้นที่เท่ากัน ซึ่งคำนวณได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ &= \frac{(3-0)}{3} \\ &= 1 \end{aligned}$$

ซึ่งจะแบ่งคะแนนเฉลี่ยได้เป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยที่ 0.00	หมายถึง	ไม่ปฏิบัติ
คะแนนเฉลี่ยที่ 0.01-1.00	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ยที่ 1.01-2.00	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยที่ 2.01-3.00	หมายถึง	ปฏิบัติมาก

4. การกำหนดเกณฑ์ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ซึ่งผู้ศึกษาใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีการกำหนดเกณฑ์/น้ำหนักของการให้คะแนน แบบไลเคิร์ต สเกล (Likert Scale) แบ่งความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ

ระดับความคิดเห็น	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ในการวัดการกระจายข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน มีการกำหนดเกณฑ์การจัดระดับออกเป็น 5 ระดับ โดยอาศัยการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่แบ่ง โดยมีความกว้างแต่ละอันตรภาคชั้นที่เท่ากัน ซึ่งคำนวณได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ซึ่งจะแบ่งคะแนนเฉลี่ยได้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยที่ 1.00-1.80	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ยที่ 1.81-2.60	หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยที่ 2.61-3.40	หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยที่ 3.41-4.20	หมายถึง	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยที่ 4.21-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

5. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น จัดทำเป็นคำถามปลายเปิดให้นักศึกษาได้ดำเนินการกันอย่างสะดวกและต่อเนื่อง โดยผู้ศึกษาจะใช้วิธีการประมวลผลจากแบบสอบถาม มาจัดทำสรุปและอธิบายในเชิงพรรณนา

3.7 การนำเสนอข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จึงนำเสนอผลการศึกษานำข้อมูลที่ได้อาจจัดเรียงเรียง และนำเสนอในลักษณะพรรณนาประกอบตารางแสดงข้อมูลทางสถิติ (Description Analysis) และการอธิบายโดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

ในการศึกษาเรื่อง “การศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน” ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 200 คน จากจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ทั้งหมด ผู้ศึกษาจึงทำการบันทึกข้อมูลและดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งได้เป็น 2 ตอน ดังนี้

4.1 ผลการศึกษา

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

4.1.2 ความคิดเห็นของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ

4.1.3 ระดับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ

4.1.4 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ

4.1.5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก

4.1.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

4.2 การอภิปรายผลการศึกษา

4.1 ผลการศึกษา

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน แบ่งออกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็ก มีผลการศึกษา ดังนี้

4.1.1.1 เพศ อายุ และระดับการศึกษา

เพศ พบว่า บุคลากรเป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.5 และเพศชาย ร้อยละ 26.5

อายุ พบว่า บุคลากรมีช่วงอายุ 41-50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 41.5 รองลงมา ได้แก่ ช่วงอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 25.5 ช่วงอายุ 21-30 ปี ร้อยละ 21.5 และ ช่วงอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 11.5

ระดับการศึกษา พบว่า การศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 74.5 รองลงมา อยู่ในระดับปริญญาโท ร้อยละ 24.5 ปริญญาเอก ร้อยละ 0.5 และต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 0.5 (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (N=200)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	147	73.5
ชาย	53	26.5
อายุ		
41-50 ปี	83	41.5
51-60 ปี	51	25.5
21-30 ปี	43	21.5
31-40 ปี	23	11.5
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.5
ปริญญาตรี	149	74.5
ปริญญาโท	49	24.5
ปริญญาเอก	1	0.5

4.1.1.2 ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา

ตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 46.0 ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง นายกองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองลงมา ร้อยละ 16.5 ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง พนักงานสอบสวน ร้อยละ 15.5 ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครู ร้อยละ 7.5 ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ร้อยละ 5.5 ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งนักพัฒนาสังคม ร้อยละ 3.5 ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ร้อยละ 3.0 ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งนักจิตวิทยา และร้อยละ 2.5 ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งพนักงานอัยการ

ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 49.5 มีประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก 0-3 มากที่สุด รองลงมาคือร้อยละ 44.5 มีประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก 4-6 ปี ร้อยละ 4.0 มีประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก 7-9 ปี และร้อยละ 2.0 มีประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก 10 ปีขึ้นไป

ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 61.5 มีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา 1-5 ครั้ง และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 38.5 มีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา 6-10 ครั้ง (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (N=200)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
นายกองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น	92	46.0
พนักงานสอบสวน	33	16.5
ครู	31	15.5
นักสังคมสงเคราะห์	15	7.5
นักพัฒนาสังคม	11	5.5
นักวิชาการศึกษา	7	3.5
นักจิตวิทยา	6	3.0
พนักงานอัยการ	5	2.5

ตารางที่ 4.2

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก และ ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (N=200)	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก		
0-3 ปี	99	49.5
4-6 ปี	89	44.5
7-9 ปี	8	4.0
10 ปีขึ้นไป	4	2.0
ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา		
1-5 ครั้ง	123	61.5
6-10 ครั้ง	77	38.5

4.1.2 ทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมายถึง ความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ ต่อกลไกระดับนโยบายและการปฏิบัติงาน ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

4.1.2.1 ผลการศึกษาทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย

การมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ ทำให้ภาพรวมของการคุ้มครองเด็กครอบคลุมทุกพื้นที่ มีบุคลากร ร้อยละ 64.5 มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 35.5 มีความเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

- โครงสร้างขอคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ทั้ง 3 ระดับ มีความเหมาะสมแล้ว มีบุคลากร ร้อยละ 52.5 มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 47.5 มีความเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

- จำนวนสัดส่วนของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 ระดับ ส่วนใหญ่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งมากกว่ากรรมการจากการแต่งตั้งจากผู้ปฏิบัติงานโดยตรง มีบุคลากรร้อยละ 43.0 มีความคิดเห็นระดับมาก รองลงมา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 30.0 และมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ร้อยละ 18.5 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นระดับมาก

- คณะกรรมการคุ้มครองเด็กมีการกำหนดแผน มาตรการในการคุ้มครองเด็กที่ชัดเจน มีบุคลากร ร้อยละ 63.5 มีความคิดเห็นระดับมาก รองลงมา และมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.5 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นระดับมาก

- คณะกรรมการคุ้มครองเด็กมีการวางระเบียบเกี่ยวกับวิธีดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ชัดเจน มีบุคลากร ร้อยละ 54.5 มีความคิดเห็นระดับมาก รองลงมา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.0 และมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.5 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นระดับมาก

- คณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายอย่างต่อเนื่องทำให้กระบวนการคุ้มครองเด็กมีคุณภาพ มีบุคลากร ร้อยละ 45.0 มีความคิดเห็นระดับมาก รองลงมา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.5 และมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ร้อยละ 10.5 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นระดับมาก

- การมีกองทุนคุ้มครองเด็ก ทำให้การคุ้มครองเด็กมีความคล่องตัวมากขึ้น คุณภาพ มีบุคลากร ร้อยละ 45.5 มีความคิดเห็นระดับมาก รองลงมา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 35.0 และมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.5 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นระดับมาก

- การคุ้มครองเด็กตามกฎหมายจะต้องใช้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน มีบุคลากร ร้อยละ 46.5 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 40.5 มีความคิดเห็นระดับมาก และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 13.0 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาภาพรวมของทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 แสดงว่าบุคลากรมีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องการมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ทั้ง 3 คณะ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

จำนวน ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย

ด้านนโยบาย	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
การมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะทำให้ภาพรวมของการคุ้มครองเด็กครอบคลุมทุกพื้นที่	64.5 (129)	35.5 (61)	-	-	-	4.64	0.48	มากที่สุด
โครงสร้างของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะมีความเหมาะสมแล้ว	52.5 (105)	47.5 (95)	-	-	-	4.53	0.50	มากที่สุด
จำนวนสัดส่วนของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ ส่วนใหญ่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งมากกว่ากรรมการจากการแต่งตั้งจากผู้ปฏิบัติงานโดยตรง	18.5 (37)	43.0 (86)	33.0 (66)	5.5 (11)	-	3.75	0.82	มาก
คณะกรรมการคุ้มครองเด็กมีการกำหนดแผนมาตรการในการคุ้มครองเด็กที่ชัดเจน	12.5 (25)	63.5 (127)	35.1 (68)	22.0 (44)	2.0 (4)	3.87	0.64	มาก
คณะกรรมการคุ้มครองเด็กมีการวางระเบียบเกี่ยวกับวิธีดำเนินการคุ้มครอง สวัสดิภาพเด็กที่ชัดเจน	12.5 (25)	54.5 (109)	33.0 (66)	-	-	3.80	0.64	มาก

ตารางที่ 4.3

จำนวน ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย (ต่อ)

ด้านนโยบาย	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
คณะกรรมการคุ้มครอง เด็กทั้ง 3 คณะ มีการติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตาม นโยบายอย่างต่อเนื่อง ทำให้กระบวนการ คุ้มครองเด็กมีคุณภาพ	10.5 (21)	45.0 (90)	44.5 (89)	-	-	3.67	0.66	มาก
การมีกองทุนคุ้มครองเด็ก ทำให้การคุ้มครองเด็ก มีความคล่องตัวมากขึ้น	19.5 (39)	45.5 (91)	35.0 (70)	-	-	3.85	0.72	มาก
การคุ้มครองเด็กตามกฎหมายจะต้องใช้การมี ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน	46.5 (93)	40.5 (81)	13.0 (26)	-	-	4.33	0.70	มากที่สุด
รวม						4.05	0.64	มาก

4.1.2.2 ผลการศึกษาทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดให้เด็กต้องได้รับการปฏิบัติโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่เลือกปฏิบัติ มีบุคลากร ร้อยละ 77.5 มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 4.0 มีความเห็นในระดับปานกลาง และมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ร้อยละ 18.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ให้ความสำคัญกับการบำบัดฟื้นฟู สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ดังนั้นพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีโทษต่ำ มีบุคลากร ร้อยละ 71.0 มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 18.0 มีความเห็นในระดับมาก และมีระดับความคิดเห็นมาก ร้อยละ 11.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

- พนักงานเจ้าหน้าที่ คือนำเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไปปฏิบัติ มีบุคลากร ร้อยละ 74.0 มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 17.5 มีความเห็นในระดับมาก และมีระดับความคิดเห็นมาก ร้อยละ 8.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ให้อำนาจในการแยกตัวเด็กจากครอบครัวกรณีการเลี้ยงดูก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก มีบุคลากร ร้อยละ 62.0 มีความคิดเห็นระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 30.5 มีความเห็นในระดับมากที่สุด และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง ร้อยละ 7.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

- ผู้ใดพบเห็นหรือน่าเชื่อ ว่ามีการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กให้รีบแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มีบุคลากร ร้อยละ 55.0 มีความคิดเห็นระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 40.0 มีความเห็นในระดับมากที่สุด และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง ร้อยละ 5.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

- พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการตรวจค้นได้เมื่อได้รับแจ้งเหตุหรือเป็นผู้พบเห็นพฤติการณ์ที่น่าเชื่อ ว่ามีการกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก มีบุคลากร ร้อยละ 60.0 มีความคิดเห็นระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 37.5 มีความเห็นในระดับมากที่สุด และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง ร้อยละ 2.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

- กรณีการเลี้ยงดูของครอบครัวไม่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำจนก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องเข้าไปให้การสงเคราะห์เด็กและครอบครัว มีบุคลากร ร้อยละ 56.0 มีความคิดเห็นระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 5.0 มีความเห็นในระดับมากที่สุด และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง ร้อยละ 5.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

- เมื่อแยกเด็กออกจากครอบครัวแล้ว ถ้าพบว่า มีการทารุณกรรมต่อเด็กต้องรีบจัดให้มีการตรวจร่างกายและจิตใจเด็กที่ถูกทารุณกรรม มีบุคลากร ร้อยละ 46.5 มีความคิดเห็นระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 44.5 มีความเห็นในระดับมากที่สุด และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง ร้อยละ 9.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

- การนำตัวเด็กไปยังที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น ไม่ว่าจะกรณีใดๆ จะกักตัวเด็กไว้นานเกินกว่า 12 ชั่วโมงไม่ได้ ซึ่งเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการ มีบุคลากร ร้อยละ 52.5 มีความคิดเห็นระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 21.0 มีความเห็นในระดับน้อย และมีระดับความคิดเห็นมาก ร้อยละ 14.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

- ระหว่างที่เด็กอยู่ในความดูแล หากเด็กเจ็บป่วยพนักงานเจ้าหน้าที่ จะต้องให้การรักษาพยาบาล มีบุคลากร ร้อยละ 72.5 มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 18.0 มีความเห็นในระดับปานกลาง และมีระดับความคิดเห็นมาก ร้อยละ 7.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

- ระหว่างการคุ้มครองสวัสดิภาพ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กควรได้รับการสงเคราะห์ ก็สามารถใช้มาตรการสงเคราะห์ควบคู่ด้วยได้ มีบุคลากร ร้อยละ 45.5 มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 41.0 มีความเห็นในระดับมาก และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง ร้อยละ 13.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

- การส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือสถานอื่นใดเพื่อการคุ้มครองเด็ก ต้องกระทำภายในระยะเวลาไม่เกิน 7 วัน เป็นเวลาที่เหมาะสมแล้ว มีบุคลากร ร้อยละ 40.0 มีความคิดเห็นระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 34.0 มีความเห็นในระดับน้อย และมีระดับความคิดเห็นมาก ร้อยละ 21.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

- เพื่อประโยชน์ของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องขอศาลเพื่อมีคำสั่งขยายเวลาออกไปไม่เกิน 30 วันก็ได้ มีบุคลากร ร้อยละ 40.5 มีความคิดเห็นระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 30.5 มีความเห็นในระดับน้อย และมีระดับความคิดเห็นมาก ร้อยละ 18.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

- การทำงานในรูปแบบทีมสหวิชาชีพช่วยให้การกำหนดวิธีการสงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีบุคลากร ร้อยละ 51.0 มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 31.0 มีความเห็นในระดับมากและมีระดับความคิดเห็นปานกลาง มาก ร้อยละ 15.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ซึ่งบุคลากรมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาภาพรวมของทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็ก ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 แสดงว่าบุคลากรมีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดให้เด็กต้องได้รับการปฏิบัติโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่เลือกปฏิบัติ (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4

จำนวน ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติฯ

ด้านการปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
พระราชบัญญัติคุ้มครอง เด็ก พ.ศ. 2546 กำหนด ให้เด็กต้องได้รับ การปฏิบัติโดยคำนึงถึง ประโยชน์สูงสุดของเด็ก และไม่เลือกปฏิบัติ	77.5 (155)	18.5 (37)	4.0 (8)	-	-	4.73	0.52	มาก ที่สุด
พระราชบัญญัติคุ้มครอง เด็ก พ.ศ. 2546 ให้ ความสำคัญกับการบำบัด ฟื้นฟูสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ดังนั้นพระราชบัญญัติ ฉบับนี้จึงมีโทษต่ำ	71.0 (142)	18.0 (36)	11.0 (22)	-	-	4.60	0.68	มาก ที่สุด
พนักงานเจ้าหน้าที่ คือ ผู้นำเจตนากรมของ พระราชบัญญัติคุ้มครอง เด็ก พ.ศ. 2546 ไปปฏิบัติ	74.0 (148)	17.5 (35)	8.5 (17)	-	-	4.65	0.63	มาก ที่สุด
พระราชบัญญัติคุ้มครอง เด็ก พ.ศ. 2546 ให้ อำนาจในการแยกตัวเด็ก จากครอบครัวกรณี การเลี้ยงดูก่อให้เกิด อันตรายต่อเด็ก	30.5 (61)	62.0 (124)	7.5 (15)	-	-	4.23	0.57	มาก ที่สุด

ตารางที่ 4.4

จำนวน ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติฯ (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ผู้ใดพบเห็นหรือน่าเชื่อว่ามีการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กให้รีบแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่	40.0 (80)	55.0 (110)	5.0 (10)	-	-	4.35	0.57	มากที่สุด
พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการตรวจค้นได้เมื่อได้รับแจ้งเหตุหรือเป็นผู้พบเห็นพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่ามี การกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก	37.5 (75)	60.0 (120)	2.5 (5)	-	-	4.35	0.53	มากที่สุด
กรณีการเลี้ยงดูของครอบครัวไม่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำจนก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องเข้าไปให้การสงเคราะห์เด็กและครอบครัว	39.0 (78)	56.0 (112)	5.0 (10)	-	-	4.34	0.57	มากที่สุด
เมื่อแยกเด็กออกจากครอบครัวแล้ว ถ้าพบว่ามี การทารุณกรรมต่อเด็ก ต้องรีบจัดให้มีการตรวจร่างกายและจิตใจเด็กที่ถูกทารุณกรรม	44.5 (89)	46.5 (93)	9.0 (18)	-	-	4.35	0.64	มากที่สุด

ตารางที่ 4.4

จำนวน ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติฯ (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การนำตัวเด็กไปยังที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น ไม่ว่าจะกรณีใดๆ จะกักตัวเด็กไว้นานเกินกว่า 12 ชั่วโมงไม่ได้ ซึ่งเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการ	12.0 (24)	14.5 (29)	52.5 (105)	21.0 (42)	-	3.17	0.90	ปานกลาง
ระหว่างที่เด็กอยู่ในความดูแล หากเด็กเจ็บป่วย พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องให้การรักษาพยาบาล	72.5 (145)	7.5 (15)	18.0 (36)	2.0 (4)	-	4.50	0.86	มากที่สุด
ระหว่างการคุ้มครองสวัสดิภาพ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กควรได้รับการสงเคราะห์ ก็สามารถใช้มาตรการสงเคราะห์ควบคู่ด้วยได้	45.5 (91)	41.0 (82)	13.5 (27)	-	-	4.32	0.70	มากที่สุด
การส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือสถานอื่นใดเพื่อการคุ้มครองเด็กต้องกระทำภายในระยะเวลาไม่เกิน 7 วัน เป็นเวลาที่เหมาะสมแล้ว	5.0 (10)	21.0 (42)	40.0 (80)	34.0 (68)	-	2.97	0.87	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4

จำนวน ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติฯ (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
เพื่อประโยชน์ของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่จะ ยื่นคำร้องขอศาลเพื่อ มีคำสั่งขยายเวลาออกไป ไม่เกิน 30 วันก็ได้	11.0 (22)	18.0 (36)	40.5 (81)	30.5 (61)	-	3.09	0.96	ปาน กลาง
การทำงานในรูปแบบ ทีมสหวิชาชีพช่วยให้ การกำหนดวิธีการ สงเคราะห์และคุ้มครอง สวัสดิภาพเด็กเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ	51.0 (102)	31.0 (62)	15.5 (31)	2.5 (5)	-	4.30	0.82	มาก ที่สุด
รวม						4.14	0.70	มาก

สรุปภาพรวมผลการศึกษาทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย และด้านการปฏิบัติ

ผลการศึกษา พบว่า ทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน พบว่า บุคลากรมีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ซึ่งแสดงว่า มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อลำดับค่าเฉลี่ย ของทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ซึ่งอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5

ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็ก ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	\bar{x}	S.D	การแปลผล
ด้านนโยบาย	4.05	0.64	มาก
ด้านการปฏิบัติ	4.14	0.70	มาก
รวม	4.09	0.67	มาก

4.1.3 การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมายถึง การปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการคุ้มครองเด็กในระดับจังหวัดและการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ ในระดับจังหวัดน่าน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบาย 2) ด้านการปฏิบัติ ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

4.1.3.1 การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย

- การเข้าร่วมประชุมในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการคุ้มครองเด็กจังหวัด พบว่า บุคลากรร้อยละ 39.0 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า ร้อยละ 34.5 มีการปฏิบัติ นานๆ ครั้ง และร้อยละ 25.5 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.88 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย

- การจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กมีการนำนโยบายการปฏิบัติ ต่อเด็กมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผน พบว่า มีบุคลากร ร้อยละ 8.0 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 66.5 ปฏิบัตินานๆ ครั้ง และร้อยละ 25.0 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานคุ้มครองเด็กระดับจังหวัดเพื่อให้ สอดคล้องกับนโยบายการคุ้มครองเด็กจังหวัด พบว่า บุคลากร ร้อยละ 25.0 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มี

การปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 47.0 ปฏิบัตินานๆ ครั้ง และร้อยละ 27.5 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.03 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- มีการนำนโยบาย แผนงานเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กมาถ่ายทอดให้กับบุคคลในหน่วยงานได้รับทราบ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 3.5 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากรร้อยละ 69.5 ปฏิบัตินานๆ ครั้ง และร้อยละ 26.5 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.24 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิธีการ มาตรการในการสงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพให้กับประชาชนได้รับรู้ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 8.0 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 64.5 ปฏิบัตินานๆ ครั้ง และร้อยละ 21.0 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.26 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- การเสนอโครงการเพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนคุ้มครองเด็กเพื่อดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พบว่า บุคลากรร้อยละ 55.5 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากรร้อยละ 32.5 มีการปฏิบัตินานๆ ครั้ง และร้อยละ 11.5 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.57 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย

- การดำเนินการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พบว่า บุคลากร ร้อยละ 6.0 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 66.5 ปฏิบัตินานๆ ครั้ง และร้อยละ 25.0 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.24 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

เมื่อพิจารณาจากภาพรวมของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.06 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของ
กลไกการคุ้มครองเด็กฯ ด้านนโยบาย

ด้านนโยบาย	ระดับการปฏิบัติ				\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง			
การเข้าร่วมประชุมใน การกำหนดยุทธศาสตร์ ในการคุ้มครองเด็ก ในจังหวัด	39.0 (78)	1.0 (2)	25.5 (51)	34.5 (69)	0.88	0.82	น้อย
ทุกครั้งที่มีการจัดทำ แผนงานเกี่ยวกับ การคุ้มครองเด็กทำหน้า นโยบายการปฏิบัติต่อเด็ก มาเป็นข้อมูลในการจัดทำ แผนการคุ้มครองเด็ก	8.0 (16)	0.5 (1)	25.0 (50)	66.5 (133)	1.18	0.56	ปาน กลาง
การมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนงานคุ้มครอง เด็กระดับจังหวัดเพื่อให้ สอดคล้องกับนโยบาย การคุ้มครองเด็กจังหวัด	25.0 (50)	0.5 (1)	27.5 (55)	47.0 (94)	1.03	0.74	ปาน กลาง
มีการนำนโยบาย แผนงานเกี่ยวกับ การคุ้มครองเด็กมา ถ่ายทอดให้กับบุคคลใน หน่วยงานได้รับทราบ	3.5 (7)	0.5 (1)	26.5 (53)	69.5 (139)	1.24	0.51	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.6

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของ
กลไกการคุ้มครองเด็กฯ ด้านนโยบาย (ต่อ)

ด้านนโยบาย	ระดับการปฏิบัติ				\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง			
การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ วิธีการ มาตรการใน การสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพให้กับ ประชาชนได้รับรู้	8.0 (16)	6.5 (13)	21.0 (42)	64.5 (129)	1.26	0.70	ปาน กลาง
การเสนอโครงการเพื่อรับ การสนับสนุนงบประมาณ จากกองทุนคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการให้ การสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	55.5 (111)	0.5 (1)	11.5 (23)	32.5 (65)	0.57	0.71	น้อย
การดำเนินการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการ ให้การสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	6.0 (12)	2.5 (5)	25.0 (50)	66.5 (133)	1.24	0.60	ปาน กลาง
รวม					1.06	0.66	ปาน กลาง

4.1.3.2 การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ

- เมื่อได้รับแจ้งหรือพบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ ได้สืบเสาะข้อเท็จจริงและประเมินสภาพร่างกายและจิตใจเบื้องต้น พบว่า บุคลากร ร้อยละ 0.50 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่ปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 55.00 มีการปฏิบัติหลายๆ ครั้ง และร้อยละ 32.50 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.56 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- เมื่อได้รับแจ้งหรือพบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ ได้สืบเสาะข้อเท็จจริงและแจ้งให้กับบ้านพักเด็กและครอบครัวได้รับทราบ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 2.00 ไม่ปฏิบัติ ส่วนกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 50.50 มีการปฏิบัติหลายๆ ครั้ง และร้อยละ 30.50 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.62 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- มีการนำเด็กที่ป่วยหรือจำเป็นต้องตรวจสุขภาพ ตรวจที่โรงพยาบาลทันทีเมื่อมีการรับตัวเด็กเข้ามา พบว่า บุคลากร ร้อยละ 56.00 มีการปฏิบัติหลายๆ ครั้ง และร้อยละ 34.00 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.54 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

- กรณีที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าบุคคลภายในครอบครัวเป็นผู้ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กกรณีนี้ไม่ส่งเด็กกลับคืนสู่ครอบครัว พบว่า บุคลากร ร้อยละ 1.50 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากรร้อยละ 48.50 มีการปฏิบัติหลายๆ ครั้ง และร้อยละ 30.50 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.68 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- การแยกตัวเด็กออกจากครอบครัวได้ทำในระยะเวลาที่เหมาะสม และเร่งส่งเด็กคืนสู่ครอบครัวโดยเร็ว พบว่า บุคลากร ร้อยละ 44.00 มีการปฏิบัติหลายๆ ครั้ง ร้อยละ 35.50 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 20.50 มีการปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย

- มีการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพในพื้นที่เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในแต่ละราย พบว่า บุคลากร ร้อยละ 1.50 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 44.50 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 36.00 มีการปฏิบัติหลายๆ ครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.79 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- การประชุมปรึกษารือกับทีมสหวิชาชีพในพื้นที่ในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พบว่า บุคลากร ร้อยละ 1.50 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า

บุคลากร ร้อยละ 50.0 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 38.50 มีการปฏิบัติมานานๆ ครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.68 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- การเข้าร่วมประชุมที่มหาวิทยาลัยซีพีในการกำหนดแนวทางการสงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในแต่ละราย พบว่า บุคลากร ร้อยละ 1.50 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติบุคลากร ร้อยละ 54.0 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 40.0 มีการปฏิบัติมานานๆ ครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- มีการเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บนในกรณีที่ผู้ปกครองเลี้ยงดูเด็ก โดยมีขอบ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 43.00 ไม่ปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 45.50 มีการปฏิบัติมานานๆ ครั้ง และร้อยละ 8.50 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.71 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย

- มีการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็กโดยมีขอบ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 14.00 ไม่มีการปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 50.50 มีการปฏิบัติมานานๆ ครั้ง และร้อยละ 23.50 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

- เมื่อดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กแล้วได้ดำเนินการรายงานให้กับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดได้รับทราบ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 29.50 ไม่มีการปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 47.50 มีการปฏิบัติมานานๆ ครั้ง และบุคลากร ร้อยละ 22.50 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.94 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย

- มีการติดตามประเมินผลภายหลังจากการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พบว่า บุคลากร ร้อยละ 5.00 ไม่มีการปฏิบัติ ส่วนในกลุ่มที่มีการปฏิบัติ พบว่า บุคลากร ร้อยละ 56.00 มีการปฏิบัติมานานๆ ครั้ง และร้อยละ 36.50 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.36 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

เมื่อพิจารณาภาพรวมของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.46 แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของ
กลไกการคุ้มครองเด็กฯ ด้านการปฏิบัติ

ด้านการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง			
เมื่อได้รับแจ้งหรือ พบเห็นเด็กที่พึงได้รับ การสงเคราะห์ ได้สืบเสาะ ข้อเท็จจริงและประเมิน สภาพร่างกายและจิตใจ เบื้องต้น	0.50 (1)	12.00 (24)	32.50 (65)	55.00 (110)	1.56	0.71	ปาน กลาง
เมื่อได้รับแจ้งหรือ พบเห็นเด็กที่พึงได้รับ การสงเคราะห์ ได้สืบเสาะ ข้อเท็จจริงและแจ้งให้กับ บ้านพักเด็กและครอบครัว ได้รับทราบ	2.00 (4)	17.00 (34)	30.50 (61)	50.50 (101)	1.62	0.78	ปาน กลาง
มีการนำเด็กที่ป่วยหรือ จำต้องตรวจสอบสุขภาพ ตรวจที่โรงพยาบาลทันที เมื่อมีการรับตัวเด็กเข้ามา ดูแล	-	10.00 (20)	34.00 (68)	56.00 (112)	1.54	0.67	ปาน กลาง
กรณีที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ ได้ว่าบุคคลภายใน ครอบครัวเป็นผู้ล่วงละเมิด ทางเพศต่อเด็ก กรณีนี้ ไม่ส่งเด็กกลับคืนสู่ ครอบครัว	1.50 (3)	19.50 (39)	30.50 (61)	48.50 (97)	1.68	0.80	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.7

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของ
กลไกการคุ้มครองเด็กฯ ด้านการปฏิบัติ (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง			
การแยกตัวเด็กออกจาก ครอบครัวได้ทำใน ระยะเวลาที่เหมาะสม และเร่งส่งเด็กคืนกลับสู่ ครอบครัวโดยเร็ว	-	20.50 (41)	35.50 (71)	44.00 (88)	1.76	0.77	ปาน กลาง
มีการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพ ในพื้นที่เพื่อร่วมกัน กำหนดแนวทาง การสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ในแต่ละราย	1.50 (3)	18.00 (36)	44.50 (89)	36.00 (72)	1.79	0.75	ปาน กลาง
การประชุมปรึกษาหารือ กับทีมสหวิชาชีพในพื้นที่ ในการสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	1.50 (3)	10.00 (20)	50.00 (100)	38.50 (77)	1.68	0.67	ปาน กลาง
มีการเข้าร่วมประชุม ทีมสหวิชาชีพใน การกำหนดแนวทาง การสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ในแต่ละราย	1.50 (3)	4.50 (9)	54.0 (108)	40.0 (80)	1.61	0.60	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.7

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของ
กลไกการคุ้มครองเด็กฯ ด้านการปฏิบัติ (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง			
มีการเรียกผู้ปกครอง มาทำทัณฑ์บนในกรณี ที่ผู้ปกครองเลี้ยงดูเด็ก โดยมิชอบ	43.00 (86)	3.00 (6)	8.50 (17)	45.50 (91)	0.71	0.75	น้อย
มีการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ปกครอง ที่เลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบ	14.00 (28)	12.00 (24)	23.50 (47)	50.50 (101)	1.33	0.86	ปาน กลาง
เมื่อดำเนินการให้ การสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก แล้วได้ดำเนินการรายงาน ให้กับคณะกรรมการ คุ้มครองเด็กจังหวัด ได้รับทราบ	29.50 (59)	0.50 (1)	22.50 (45)	47.50 (95)	0.94	0.73	น้อย
มีการติดตามประเมินผล ภายหลังจากการให้ การสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	5.00 (10)	2.50 (5)	36.50 (73)	56.00 (112)	1.36	0.62	ปาน กลาง
รวม					1.46	0.72	ปาน กลาง

สรุปภาพรวมผลการศึกษากิจการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ผลการศึกษากิจการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน พบว่า มีการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กฯ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.26 ซึ่งแสดงว่าบุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง และเมื่อลำดับค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.06 ซึ่งอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง และการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.46 ซึ่งมีระดับการปฏิบัติปานกลาง (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8

ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของ กลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครอง เด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
ด้านนโยบาย	1.06	0.66	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติ	1.46	0.72	ปานกลาง
รวม	1.26	0.69	ปานกลาง

4.1.4 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมายถึง ข้อจำกัด หรือเงื่อนไขที่ทำให้การปฏิบัติงานไม่บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และด้านการปฏิบัติงานของบุคลากรตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

4.1.4.1 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

- คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดไม่ได้กำหนดนโยบายหรือแผนในการดำเนินงานกับเด็กอย่างชัดเจน มีบุคลากร ร้อยละ 33.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมากรองลงมา ร้อยละ 32.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 19.50 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก
- หน่วยงานขาดการวางแผนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีบุคลากร ร้อยละ 41.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 27.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 18.00 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง
- ในระดับหน่วยงานไม่มีแผนปฏิบัติการเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กตามกฎหมาย มีบุคลากร ร้อยละ 52.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 28.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 18.00 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง
- จำนวนสัดส่วนของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดส่วนใหญ่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งมากกว่ากรรมการจากการแต่งตั้งจากผู้ที่ปฏิบัติงานโดยตรง มีบุคลากร ร้อยละ 40.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 38.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคในระดับมากที่สุด ร้อยละ 15.50 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก
- การประชุมของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด น้อยเกินไป มีบุคลากร ร้อยละ 45.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 37.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 15.00 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง
- การจัดสรรงบประมาณสำหรับการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กไม่เพียงพอ มีบุคลากร ร้อยละ 56.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 24.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 16.00 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง
- คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมีเวลาน้อยในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ มีบุคลากร ร้อยละ 40.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 29.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก และมีปัญหาอุปสรรคในระดับมากที่สุด ร้อยละ 27.00 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก

- ขาดการประสานงานระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับทีมสหวิชาชีพ มีบุคลากร ร้อยละ 57.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 24.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมากและมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 12.00 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 ซึ่งบุคลากร มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง

- ขาดระบบส่งต่อความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เด็กและครอบครัวได้รับการให้ความช่วยเหลือที่เป็นระบบ ปฏิบัติหน้าที่กรณีเข้าไปในเคสสถานที่เด็กอยู่ มีบุคลากร ร้อยละ 48.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 32.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลางและมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 18.50 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง

- การที่แต่ละหน่วยงานยังช่วยเหลือเด็กภายใต้ภารกิจของหน่วยงานตนเองทำให้การช่วยเหลือเด็กเกิดความล่าช้า มีบุคลากร ร้อยละ 45.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 23.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 17.00 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก

- ขาดการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพในพื้นที่ในการร่วมกันกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มีบุคลากร ร้อยละ 57.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 21.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 16.50 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.00 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก

- พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กขาดหลักประกันเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่กรณีเข้าไปในเคสสถานที่เด็กอยู่ มีบุคลากร ร้อยละ 38.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 36.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 16.50 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง

- การขาดการติดตาม ประเมินผลภายหลังจากการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มีบุคลากร ร้อยละ 41.00 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 35.50 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคในระดับมากที่สุด ร้อยละ 18.00 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 แสดงว่า บุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะเรื่องคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมีเวลาน้อยในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการบริหารจัดการฯ

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดไม่ได้กำหนดนโยบายหรือแผนในการดำเนินงานกับเด็กอย่างชัดเจน	14.50 (29)	33.50 (67)	32.50 (65)	19.50 (39)	-	3.43	0.96	มาก
หน่วยงานขาดการวางแผนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	13.50 (27)	27.00 (54)	41.50 (83)	18.00 (36)	-	3.36	0.93	ปานกลาง
ในระดับหน่วยงานไม่มีแผนปฏิบัติการเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กตามกฎหมาย	1.00 (2)	28.50 (57)	52.50 (105)	18.00 (36)	-	3.12	0.70	ปานกลาง
จำนวนสัดส่วนของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดส่วนใหญ่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งมากกว่ากรรมการจากการแต่งตั้งจากผู้ปฏิบัติงานโดยตรง	15.50 (31)	40.00 (80)	38.00 (76)	6.50 (13)	-	3.64	0.82	มาก

ตารางที่ 4.9

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการบริหารจัดการฯ (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การประชุมของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดน้อยเกินไป	1.00 (2)	45.50 (91)	37.00 (74)	15.00 (30)	1.50 (3)	3.29	0.79	ปานกลาง
การจัดสรรงบประมาณสำหรับการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กไม่เพียงพอ	2.00 (4)	24.50 (49)	56.00 (112)	16.00 (32)	1.50 (3)	3.09	0.73	ปานกลาง
คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมีเวลาน้อยในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่	27.00 (54)	29.50 (59)	40.00 (80)	2.00 (4)	1.50 (3)	3.78	0.91	มาก
ขาดการประสานงานระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับทีมสหวิชาชีพ	6.50 (13)	24.00 (48)	57.50 (115)	12.00 (24)	-	3.25	0.75	ปานกลาง
ขาดระบบส่งต่อความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เด็กและครอบครัวได้รับบริการการให้ความช่วยเหลือที่เป็นระบบปฏิบัติหน้าที่กรณีเข้าไปในเคสสถานที่เด็กอยู่	1.50 (3)	48.00 (96)	32.00 (64)	18.50 (37)	-	3.32	0.79	ปานกลาง

ตารางที่ 4.9

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการบริหารจัดการฯ (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การที่แต่ละหน่วยงานยังช่วยเหลือเด็กภายใต้ภารกิจของหน่วยงานตนเองทำให้การช่วยเหลือเด็กเกิดความล่าช้า	14.50 (29)	45.50 (91)	23.00 (46)	17.00 (34)	-	3.57	0.94	มาก
ขาดการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพในพื้นที่ในการร่วมกันกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	1.00 (2)	20.00 (40)	57.50 (115)	21.50 (43)	-	3.00	0.68	ปานกลาง
พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กขาดหลักประกันเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่กรณีเข้าไปในเคสสถานที่เด็กอยู่	9.00 (18)	38.00 (76)	36.50 (73)	16.50 (33)	-	3.39	0.87	ปานกลาง
การขาดการติดตามประเมินผลหลังจากการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	18.00 (36)	41.00 (82)	35.50 (71)	5.50 (11)	-	3.71	0.82	มาก
รวม						3.38	0.82	ปานกลาง

4.1.4.2 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

- ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีบุคลากรร้อยละ 43.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 41.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคในระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก
- มีทัศนคติเชิงลบในการปฏิบัติงาน มีบุคลากร ร้อยละ 44.5 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 42.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก และมีปัญหาอุปสรรคในระดับมากที่สุด ร้อยละ 4.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก
- บุคลากรขาดการตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายของตนเอง มีบุคลากร ร้อยละ 49.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 40.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลางและมีปัญหาอุปสรรคในระดับมากที่สุด ร้อยละ 8.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก
- การขาดทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน มีบุคลากร ร้อยละ 44.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 32.5 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมากและมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 21.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง
- การขาดทักษะในการให้คำปรึกษาแนะนำ มีบุคลากร ร้อยละ 49.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 38.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 12.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง ในการประชุมทีมสหวิชาชีพบางวิชาชีพไม่เข้าร่วมประชุมทำให้ได้มุมมองที่ไม่ครอบคลุม มีบุคลากร ร้อยละ 45.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 36.5 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 10.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก
- ในแต่ละวิชาชีพมักติดภาระงานประจำทำให้ไม่สามารถให้ความร่วมมือแก่การปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพนั้นๆ ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก มีบุคลากร ร้อยละ 40.5 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 27.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 19.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก

- หน่วยงานขาดการสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน มีบุคลากร ร้อยละ 50.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 21.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับ มากและระดับน้อย และมีปัญหาอุปสรรคในระดับมากที่สุด ร้อยละ 8.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง

- บุคลากรไม่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองเมื่อต้องปฏิบัติงาน ร่วมกับสหวิชาชีพเมื่อต้องปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพ มีบุคลากร ร้อยละ 57.0 มีปัญหาอุปสรรค ในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 21.5 มีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย และมีปัญหาอุปสรรค ในระดับมาก ร้อยละ 13.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง

- บุคลากรที่ปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กมีการสับเปลี่ยน โยกย้าย มีบุคลากร ร้อยละ 36.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 32.5 มีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย และมีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก ร้อยละ 27.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรค ในระดับปานกลาง

- การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างต่อเนื่อง มีบุคลากร ร้อยละ 43.0 มีปัญหาอุปสรรคในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 33.5 มีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ร้อยละ 19.0 โดยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ซึ่งบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไก การคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงาน ตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 แสดงว่า บุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไก การคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะ ในเรื่องการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานฯ

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	12.0 (24)	43.0 (86)	41.0 (82)	4.0 (8)	-	3.63	0.74	มาก
มีทัศนคติเชิงลบในการปฏิบัติงาน	4.5 (9)	42.0 (84)	49.0 (98)	4.0 (8)	0.5 (1)	3.46	0.67	มาก
บุคลากรขาดการตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายของตนเอง	8.0 (16)	44.5 (89)	40.0 (80)	7.0 (14)	0.5 (1)	3.52	0.76	มาก
การขาดทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน	1.5 (3)	32.5 (65)	44.0 (88)	21.5 (43)	0.5 (1)	3.13	0.78	ปานกลาง
การขาดทักษะในการให้คำปรึกษาแนะนำ	0.5 (1)	38.0 (76)	49.0 (98)	12.0 (24)	0.5 (1)	3.26	0.69	ปานกลาง
ในการประชุมทีมสหวิชาชีพ บางวิชาชีพไม่เข้าร่วมประชุมทำให้ได้มุมมองที่ไม่ครอบคลุม	8.0 (16)	36.5 (73)	45.0 (90)	10.5 (21)	-	3.42	0.78	มาก

ตารางที่ 4.10

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานฯ (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ในแต่ละวิชาชีพมักติดภาระงานประจำทำให้ไม่สามารถให้ความร่วมมือแก่การปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพนั้นๆ ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก	13.5 (27)	40.5 (81)	27.0 (54)	19.0 (38)	-	3.48	0.95	มาก
หน่วยงานขาดการสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน	8.0 (16)	21.0 (42)	50.0 (100)	21.0 (42)	-	3.16	0.85	ปานกลาง
บุคลากรไม่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองเมื่อต้องปฏิบัติงานร่วมกับ สหวิชาชีพเมื่อต้องปฏิบัติงานร่วมกับ สหวิชาชีพ	8.0 (16)	13.5 (27)	57.0 (114)	21.5 (43)	-	3.08	0.82	ปานกลาง
บุคลากรที่ปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กมีการสับเปลี่ยนโยกย้าย	4.0 (8)	27.5 (55)	36.0 (72)	32.5 (65)	-	3.03	0.87	ปานกลาง
การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างต่อเนื่อง	4.5 (9)	43.0 (86)	33.5 (67)	19.0 (38)	-	3.33	0.83	ปานกลาง
รวม						3.38	0.79	ปานกลาง

สรุปภาพรวมผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 แสดงว่า มีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในระดับปานกลาง และเมื่อลำดับค่าเฉลี่ยปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11

ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานฯ	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
ด้านการบริหารจัดการ	3.38	0.82	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติงาน	3.38	0.79	ปานกลาง
รวม	3.38	0.80	ปานกลาง

4.1.5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก

จากการรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านความคิดเห็นการพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก โดยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

- กลุ่มตัวอย่างที่ได้เสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก พบว่า ควรจะมีการทบทวน พัฒนาองค์ความรู้ให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ร้อยละ 28.00 รองลงมา คือ ควรจัดทำคู่มือปฏิบัติงานเป็นขั้นตอน พร้อมแบบฟอร์มชัดเจน ให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ร้อยละ 24.00 ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้และเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานแก่ผู้มีอำนาจหน้าที่คุ้มครองเด็กอย่างต่อเนื่องควรให้ความรู้แก่บุคลากรทั้งภายในและภายนอก

หน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชุมชน ร้อยละ 20.00 ควรมีการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างทักษะ การเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนคุ้มครองเด็กเพื่อให้เป็นไปตาม เจตนารมณ์ของกองทุนคุ้มครองเด็ก ร้อยละ 16.00 และควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา เพิ่มองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการประชุมแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานประจำทุกปี เพื่อพัฒนาศักยภาพ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน ร้อยละ 12.00 (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12

จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก	จำนวน	ร้อยละ
- ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้และเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน แก่ผู้มีอำนาจหน้าที่คุ้มครองเด็กอย่างต่อเนื่องควรให้ความรู้ แก่บุคลากรทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับชุมชน	5	20.00
- ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนาเพิ่มองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการประชุมแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานประจำทุกปี เพื่อพัฒนาศักยภาพและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ของ ผู้ปฏิบัติงาน	3	12.00
- ควรจะมีการทบทวน พัฒนาองค์ความรู้ให้กับบุคลากร อย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	7	28.00
- ควรจัดทำคู่มือปฏิบัติงานเป็นขั้นตอน พร้อมแบบฟอร์มชัดเจน ให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน	6	24.00
- ควรมีการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างทักษะการเขียน โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนคุ้มครอง เด็กเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกองทุนคุ้มครองเด็ก	4	16.00
รวม	25	100.00

4.1.6 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทัศนคติการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานฯ ของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

การศึกษาความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับทัศนคติของบุคลากร การปฏิบัติของบุคลากรและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน โดยใช้การทดสอบค่า t-test และ F-test (One way anova) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

4.1.6.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน โดยใช้การทดสอบค่า t-test และ F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

(1) ความแตกต่างระหว่างเพศกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.61) แสดงว่าบุคลากรเพศชายและเพศหญิงที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546ฯ มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย ไม่แตกต่างกัน

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.14) แสดงว่าบุคลากรเพศชายและเพศหญิงที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546ฯ มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ต่อกลไก

การคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.63) แสดงว่า บุคลากรเพศชายและเพศหญิงที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546ฯ มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างเพศกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	เพศ	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านนโยบาย	ชาย	53	4.21	0.63	-0.51	0.61
	หญิง	147	4.25	0.50		
ด้านการปฏิบัติ	ชาย	53	4.45	0.50	-1.47	0.14
	หญิง	147	4.57	0.50		
รวม	ชาย	53	4.26	0.44	-0.48	0.63
	หญิง	147	4.30	0.46		

(2) ความแตกต่างระหว่างอายุกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.97) แสดงว่า บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 46 ปี และอายุ 46 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย ไม่แตกต่างกัน

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.78) แสดงว่า บุคลากรที่มี

อายุต่ำกว่า 46 ปี และอายุ 46 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.81) แสดงว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 46 ปี และอายุ 46 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14

จำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างอายุกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	อายุ	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านนโยบาย	ต่ำกว่า 46 ปี	87	4.24	0.60	0.03	0.97
	46 ปีขึ้นไป	113	4.24	0.52		
ด้านการปฏิบัติ	ต่ำกว่า 46 ปี	87	4.53	0.50	-0.28	0.78
	46 ปีขึ้นไป	113	4.55	0.50		
รวม	ต่ำกว่า 46 ปี	87	4.30	0.46	0.24	0.81
	46 ปีขึ้นไป	113	4.28	0.45		

(3) ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.37) แสดงว่าบุคลากรที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโท และปริญญาโทขึ้นไป มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย ไม่แตกต่างกัน

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.33) แสดงว่า บุคลากรที่มีการศึกษต่ำกว่าปริญญาโท และปริญญาโทขึ้นไป มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.19) แสดงว่า บุคลากรที่มีการศึกษต่ำกว่าปริญญาโท และปริญญาโทขึ้นไป มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกัน ปรากฏดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15

จำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ทัศนคติต่อกลไก	ระดับการศึกษา	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig	
การคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ด้านนโยบาย	ต่ำกว่าปริญญาโท	150	4.26	0.54	0.90	0.37
	ปริญญาโทขึ้นไป	50	4.18	0.56			
ด้านการปฏิบัติ	ต่ำกว่าปริญญาโท	150	4.56	0.50	0.98	0.33	
	ปริญญาโทขึ้นไป	50	4.48	0.50			
รวม	ต่ำกว่าปริญญาโท	150	4.31	0.46	1.33	0.19	
	ปริญญาโทขึ้นไป	50	4.22	0.42			

(4) ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

การทดสอบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Anova) และการทดสอบความมีนัยสำคัญ โดยการหาค่า F-test เปรียบเทียบความแตกต่าง

ระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พบว่า บุคลากรในตำแหน่งนักวิชาการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.43 รองลงมา ได้แก่ บุคลากรในตำแหน่งพนักงานอัยการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 บุคลากรในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ และตำแหน่งพนักงานสอบสวน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 บุคลากรในตำแหน่งนักพัฒนาสังคมและตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 บุคลากรในตำแหน่งครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และบุคลากรในตำแหน่งนักจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ปรากฏดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16

จำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ตำแหน่ง	ทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็ก ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546		
	N	\bar{x}	S.D.
นักสังคมสงเคราะห์	15	4.33	0.49
นักจิตวิทยา	6	4.17	0.41
นักพัฒนาสังคม	11	4.27	0.47
พนักงานสอบสวน	33	4.33	0.48
พนักงานอัยการ	5	4.40	0.55
ครู	31	4.26	0.44
นักวิชาการศึกษา	7	4.43	0.53
นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	92	4.27	0.45
รวม	200	4.29	0.45

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.95) แสดงว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างตำแหน่งกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.44	7	0.06	0.30	0.95
ภายในกลุ่ม	40.74	192	0.21		
รวม	41.18	199			

(5) ความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การปฏิบัติงานด้านเด็กกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การปฏิบัติงานด้านเด็กกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.95) แสดงว่า บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่มีประสพการณ์การทำงานด้านเด็กต่ำกว่า 4 ปี และประสพการณ์การทำงานด้านเด็กตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกัน

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การปฏิบัติงานด้านเด็กกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.32) แสดงว่า บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่มีประสพการณ์การทำงานด้านเด็กต่ำกว่า 4 ปี และประสพการณ์การทำงานด้านเด็กตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การปฏิบัติงานด้านเด็กกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.48) แสดงว่า บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่มีประสพการณ์การทำงานด้านเด็กต่ำกว่า 4 ปี และประสพการณ์การทำงานด้านเด็กตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกัน ปรากฏดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18

จำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประสพการณ์การทำงานด้านเด็กกับทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ทักษะต่อกลไก	ประสพการณ์	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
การคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	การทำงานด้านเด็ก					
ด้านนโยบาย	ต่ำกว่า 4 ปี	99	4.24	0.55	0.06	0.95
	4 ขึ้นไป	101	4.24	0.53		
ด้านการปฏิบัติ	ต่ำกว่า 4 ปี	99	4.57	0.50	1.00	0.32
	4 ขึ้นไป	101	4.50	0.50		
รวม	ต่ำกว่า 4 ปี	99	4.31	0.47	0.71	0.48
	4 ขึ้นไป	101	4.27	0.44		

(6) ความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กกับทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.69) แสดงว่า บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่มีประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ต่ำกว่า 6 ปี และประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกัน

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กกับทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.10) แสดงว่า บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่มีประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ต่ำกว่า 6 ปี และประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.16) แสดงว่า บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่มีประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ต่ำกว่า 6 ปี และประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกัน ปรากฏดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19

จำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ทักษะต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านนโยบาย	ต่ำกว่า 6 ครั้ง	123	4.25	0.55	0.40	0.69
	6 ครั้งขึ้นไป	77	4.22	0.53		
ด้านการปฏิบัติ	ต่ำกว่า 6 ครั้ง	123	4.58	0.50	1.63	0.10
	6 ครั้งขึ้นไป	77	4.47	0.50		
รวม	ต่ำกว่า 6 ครั้ง	123	4.32	0.47	1.42	0.16
	6 ครั้งขึ้นไป	77	4.23	0.43		

(7) สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ทั้งในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสพการณ์การทำงานด้านเด็ก และประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ไม่มีความแตกต่างกัน (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20

สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับทักษะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ข้อมูลทั่วไป	ทักษะต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
เพศ	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.63)
อายุ	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.81)
ระดับการศึกษา	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.19)
ตำแหน่ง	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.95)
ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.48)
ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.16)

4.1.6.2 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน โดยใช้การทดสอบค่า t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

(1) ความแตกต่างระหว่างเพศกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.177)

- การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.043)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.121) (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

การปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	เพศ	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านนโยบาย	ชาย	53	1.47	0.64	1.36	0.177
	หญิง	147	1.34	0.49		
ด้านการปฏิบัติ	ชาย	53	2.02	0.77	2.033	0.043*
	หญิง	147	1.77	0.74		
รวม	ชาย	53	1.81	0.59	1.56	0.121
	หญิง	147	1.66	0.61		

(2) ความแตกต่างระหว่างอายุกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างอายุกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.001)

- การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างอายุกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.000)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.000) (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

การปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	อายุ	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านนโยบาย	ต่ำกว่า 46 ปี	87	1.53	0.61	3.53	0.001*
	46 ปีขึ้นไป	113	1.26	0.44		
ด้านการปฏิบัติ	ต่ำกว่า 46 ปี	87	2.06	0.74	3.69	0.000*
	46 ปีขึ้นไป	113	1.67	0.72		
รวม	ต่ำกว่า 46 ปี	87	1.89	0.60	3.88	0.000*
	46 ปีขึ้นไป	113	1.56	0.58		

(3) ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.000)

- การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.001)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.003) (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

การปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ระดับการศึกษา	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านนโยบาย	ต่ำกว่าปริญญาโท	150	1.29	0.48	-3.79	0.000*
	ปริญญาโทขึ้นไป	50	1.64	0.60		
ด้านการปฏิบัติ	ต่ำกว่าปริญญาโท	150	1.74	0.72	-3.33	0.001*
	ปริญญาโทขึ้นไป	50	2.14	0.78		
รวม	ต่ำกว่าปริญญาโท	150	1.63	0.58	-3.00	0.003*
	ปริญญาโทขึ้นไป	50	1.92	0.63		

(4) ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

การทดสอบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Anova) และการทดสอบความมีนัยสำคัญ โดยการหาค่า F-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พบว่า บุคลากรในตำแหน่งนักจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 2.33 รองลงมา ได้แก่ บุคลากรในตำแหน่งนักวิชาการศึกษามีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.28 บุคลากรในตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 บุคลากรในตำแหน่งนักพัฒนาสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 บุคลากรในตำแหน่งครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.81 บุคลากรในตำแหน่งพนักงานอัยการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 บุคลากรในตำแหน่งพนักงานสอบสวน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.64 และบุคลากรในตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ตำแหน่ง	การปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546		
	N	\bar{x}	S.D.
นักสังคมสงเคราะห์	15	2.13	0.52
นักจิตวิทยา	6	2.33	0.52
นักพัฒนาสังคม	11	1.82	0.40
พนักงานสอบสวน	33	1.64	0.65
พนักงานอัยการ	5	1.80	0.45
ครู	31	1.81	0.65
นักวิชาการศึกษา	7	2.28	0.49
นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	92	1.51	0.54
รวม	200	1.70	0.61

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.000) แสดงว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่แตกต่างกัน ปรากฏดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	11.60	7	1.66	5.10	0.000*
ภายในกลุ่ม	62.40	192	0.32		
รวม	74.00	199			

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในภาพรวม พบว่า มีเพียงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักสังคมสงเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้สถิติ F-test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.036) แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักสังคมสงเคราะห์ และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีรูปแบบการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 แตกต่างกัน (ตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Scheffe) ระหว่างตำแหน่งกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ตำแหน่ง	\bar{x}	นักสังคม สงเคราะห์	นักจิตวิทยา	นักพัฒนาสังคม	พนักงาน สอบสวน	พนักงาน อัยการ	ครู	นักวิชาการ ศึกษา	นายก อปท.
นักสังคมสงเคราะห์	2.13	-	0.999	0.962	0.352	0.989	0.852	1.000	0.036*
นักจิตวิทยา	2.33	0.999	-	0.867	0.375	0.934	0.744	1.000	0.117
นักพัฒนาสังคม	1.82	0.962	0.867	-	0.997	1.000	1.000	0.895	0.897
พนักงานสอบสวน	1.64	0.352	0.375	0.997	-	1.000	0.984	0.384	0.991
พนักงานอัยการ	1.80	0.989	0.934	1.000	1.000	-	1.000	0.952	0.990
ครู	1.81	0.852	0.744	1.000	0.984	1.000	-	0.774	0.515
นักวิชาการศึกษา	2.28	1.000	1.000	0.895	0.384	0.952	0.774	-	0.107
นายก อปท.	1.51	0.036*	0.117	0.897	0.991	0.990	0.515	0.107	-

(5) ความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การทำงานด้านเด็กกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การทำงานด้านเด็กกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่าประสพการณ์การทำงานด้านเด็กที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.276)

- การทดสอบค่าความแตกต่างประสพการณ์การทำงานด้านเด็กกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่าประสพการณ์การทำงานด้านเด็กที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.828)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การทำงานด้านเด็กกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่าประสพการณ์การทำงานด้านเด็กที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.220) ดังตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การทำงานด้านเด็กกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

การปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ประสพการณ์การทำงานด้านเด็ก	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านนโยบาย	ต่ำกว่า 4 ปี	99	1.33	0.50	-1.09	0.276
	4 ปีขึ้นไป	101	1.41	0.57		
ด้านการปฏิบัติ	ต่ำกว่า 4 ปี	99	1.83	0.77	-0.22	0.828
	4 ปีขึ้นไป	101	1.85	0.74		
รวม	ต่ำกว่า 4 ปี	99	1.65	0.56	-1.23	0.220
	4 ปีขึ้นไป	101	1.75	0.65		

(6) ความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมากับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.565)

- การทดสอบค่าความแตกต่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.656)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.794) (ตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมากับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

การปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านนโยบาย	ต่ำกว่า 6 ครั้ง	123	1.36	0.50	-0.58	0.565
	6 ครั้งขึ้นไป	77	1.40	0.60		
ด้านการปฏิบัติ	ต่ำกว่า 6 ครั้ง	123	1.82	0.71	-0.45	0.656
	6 ครั้งขึ้นไป	77	1.87	0.82		
รวม	ต่ำกว่า 6 ครั้ง	123	1.70	0.57	-0.26	0.794
	6 ครั้งขึ้นไป	77	1.71	0.67		

(7) สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการปฏิบัติงาน
ที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
ของจังหวัดน่าน

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการปฏิบัติงาน
ที่แสดงถึง ประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของ
จังหวัดน่าน พบว่า ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
ในด้านอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง มีความแตกต่างกันกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึง
ประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน
แต่นอกนั้น ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็ก
ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาไม่มีความแตกต่างกัน (ตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29

สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของ
กลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ข้อมูลทั่วไป	การปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
เพศ	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.12)
อายุ	มีความแตกต่าง (Sig=0.000*)
ระดับการศึกษา	มีความแตกต่าง (Sig=0.003*)
ตำแหน่ง	มีความแตกต่าง (Sig=0.000*)
ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.22)
ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็ก ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.79)

4.1.6.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน โดยใช้การทดสอบค่า t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

(1) ความแตกต่างระหว่างเพศกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า เพศที่ต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็ก พ.ร.บ. เด็ก พ.ศ. 2546 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.004)

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า เพศที่ต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.020)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า เพศที่ต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.008) (ตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	เพศ	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ชาย	53	3.80	0.69	2.95	0.004*
	หญิง	147	3.44	0.87		
ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ชาย	53	3.49	0.64	2.35	0.020*
	หญิง	147	3.26	0.61		
รวม	ชาย	53	3.70	0.54	2.69	0.008*
	หญิง	147	3.45	0.67		

(2) ความแตกต่างระหว่างอายุกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็ก พ.ร.บ. เด็ก พ.ศ. 2546 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.001)

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.47)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.008) (ตารางที่ 4.31)

ตารางที่ 4.31

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	อายุ	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ต่ำกว่า 46 ปี	87	3.75	0.72	3.30	0.001*
	46 ปีขึ้นไป	113	3.37	0.89		
ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ต่ำกว่า 46 ปี	87	3.36	0.60	0.72	0.47
	46 ปีขึ้นไป	113	3.30	0.65		
รวม	ต่ำกว่า 46 ปี	87	3.67	0.58	3.01	0.003*
	46 ปีขึ้นไป	113	3.40	0.67		

(3) ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า การศึกษาที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.41)

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า การศึกษาที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้าน

บุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.30)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.95) (ตารางที่ 4.32)

ตารางที่ 4.32

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	ระดับการศึกษา	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ต่ำกว่าปริญญาโท	150	3.51	0.84	-0.83	0.41
	ปริญญาโทขึ้นไป	50	3.62	0.83		
ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ต่ำกว่าปริญญาโท	150	3.35	0.61	1.05	0.30
	ปริญญาโทขึ้นไป	50	3.24	0.66		
รวม	ต่ำกว่าปริญญาโท	150	3.51	0.63	-0.06	0.95
	ปริญญาโทขึ้นไป	50	3.52	0.71		

(4) ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

การทดสอบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Anova) และการทดสอบความมีนัยสำคัญ โดยการหาค่า F-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน พบว่า บุคลากรในตำแหน่งนักพัฒนาสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.91 รองลงมา ได้แก่ บุคลากรในตำแหน่งพนักงานอัยการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.80 บุคลากรในตำแหน่งครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 บุคลากรในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 บุคลากรในตำแหน่งนักวิชาการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 บุคลากรในตำแหน่งนักจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 บุคลากรในตำแหน่งพนักงานสอบสวน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 และบุคลากรในตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 (ตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.33

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างตำแหน่งกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ตำแหน่ง	ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน		
	N	\bar{x}	S.D.
นักสังคมสงเคราะห์	15	3.60	0.51
นักจิตวิทยา	6	3.50	0.55
นักพัฒนาสังคม	11	3.91	0.30
พนักงานสอบสวน	33	3.45	0.75
พนักงานอัยการ	5	3.80	0.45
ครู	31	3.64	0.61
นักวิชาการศึกษา	7	3.57	0.53
นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	92	3.41	0.68
รวม	200	3.51	0.65

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.24) แสดงว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่าง (ตารางที่ 4.34)

ตารางที่ 4.34

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างตำแหน่งกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3.85	7	0.55	1.32	0.24
ภายในกลุ่ม	80.11	192	0.42		
รวม	41.18	199			

(5) ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การทำงานด้านเด็กกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การทำงานด้านเด็กกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ประสบการณ์การทำงานด้านเด็กที่แตกต่างกันมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.24)

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การทำงานด้านเด็กกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ประสบการณ์การทำงานด้านเด็กที่แตกต่างกันมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.77)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การทำงานด้านเด็กกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ประสบการณ์การทำงานด้านเด็กที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.39) (ตารางที่ 4.35)

ตารางที่ 4.35

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านเด็กกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ต่ำกว่า 4 ปี	99	3.46	0.81	-1.18	0.24
	4 ขึ้นไป	101	3.60	0.86		
ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ต่ำกว่า 4 ปี	99	3.33	0.60	0.30	0.77
	4 ขึ้นไป	101	3.31	0.64		
รวม	ต่ำกว่า 4 ปี	99	3.47	0.66	-0.87	0.39
	4 ขึ้นไป	101	3.55	0.64		

(6) ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.37)

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig=0.28)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig=0.14) (ตารางที่ 4.36)

ตารางที่ 4.36

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	ประสพการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ต่ำกว่า 6 ครั้ง	123	3.58	0.81	0.90	0.37
	6 ครั้งขึ้นไป	77	3.47	0.88		
ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	ต่ำกว่า 6 ครั้ง	123	3.36	0.63	1.08	0.28
	6 ครั้งขึ้นไป	77	3.25	0.61		
รวม	ต่ำกว่า 6 ครั้ง	123	3.57	0.63	1.49	0.14
	6 ครั้งขึ้นไป	77	3.43	0.68		

(7) สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พบว่า ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ทั้งในด้านเพศ และอายุ มีความแตกต่างกันกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน แต่นอกนั้น ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ไม่มีความแตกต่างกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 4.37)

ตารางที่ 4.37

สรุปการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

ข้อมูลทั่วไป	ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน
เพศ	มีความแตกต่าง (Sig=0.008*)
อายุ	มีความแตกต่าง (Sig=0.003*)
ระดับการศึกษา	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.95)
ตำแหน่ง	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.24)
ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.39)
ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา	ไม่มีความแตกต่าง (Sig=0.14)

4.2 การอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาประสิทธิภาพพลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน การศึกษาที่ต้องการเรียนรู้ ความสำเร็จในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจริงของผู้วิจัย ซึ่งสามารถวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

4.2.1 ทักษะของบุคลากรต่อพลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

กลุ่มตัวอย่างมีทักษะต่อพลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาภาพรวมของทักษะของบุคลากรต่อพลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ซึ่งเห็นได้ว่า บุคลากรมีความเห็นด้วยกับด้านปฏิบัติมากกว่าด้านนโยบาย ซึ่งนำผลการศึกษาในแต่ละประเด็นมาอภิปรายผล ซึ่งเกี่ยวกับทักษะของบุคลากรต่อพลไกการคุ้มครองเด็กฯ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทักษะในระดับมากที่สุด ด้านการปฏิบัติ ในประเด็นพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดให้เด็กต้องได้รับการปฏิบัติโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ให้มีความสำคัญกับการบำบัดฟื้นฟู สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพดังนั้นพระราชบัญญัตินี้จึงมีโทษต่ำ และพนักงานเจ้าหน้าที่ คือ ผู้นำเจตนาธรรมของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ไปปฏิบัติ ซึ่งมองว่าการปฏิบัติต่อเด็กจะต้องถือประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม แต่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ มองว่าการส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือสถานอื่นใดเพื่อการคุ้มครองเด็กต้องกระทำภายในระยะเวลาไม่เกิน 7 วัน เป็นการทำงานในระยะเวลาที่สั้นอาจทำให้การคุ้มครองเด็กขาดประสิทธิภาพ รวมทั้งในประเด็นเพื่อประโยชน์ของเด็กพนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องขอศาลเพื่อมีคำสั่งขยายเวลาออกไปไม่เกิน 30 วันก็ได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นการส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือสถานอื่นใดเพื่อการคุ้มครองเด็ก ต้องกระทำภายในระยะเวลาไม่เกิน 7 วัน มองว่าในการปฏิบัติงานบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีภาระงานมาก ในการสืบเสาะข้อเท็จจริงเพื่อการคุ้มครองเด็กจำเป็นต้องมีความรอบคอบ และหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัวเด็กให้ได้มากที่สุดเพื่อจะเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนให้การคุ้มครองเด็ก ในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดอาจไม่เพียงพอในการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงและวางแผนให้การช่วยเหลือเด็ก

เนื่องจากบางครั้งตีความหยุดราชการหรือบุคลากรต้องเดินทางไปราชการต่างจังหวัดทำให้ระยะเวลาในการสืบเสาะข้อเท็จจริงและวางแผนให้การช่วยเหลือเด็กน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นในด้านนโยบาย จะเห็นได้ว่า บุคลากรมีทักษะมากกว่าประเด็นอื่นๆ มองว่าการมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ทั้ง 3 คณะ ทำให้ภาพรวมของการคุ้มครองเด็กครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมทั้งในประเด็นโครงสร้างของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ มีความเหมาะสมแล้ว ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นการมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ทั้ง 3 คณะ ทำให้ภาพรวมของการคุ้มครองเด็กครอบคลุมทุกพื้นที่ มองว่าในด้านนโยบายการมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ และมีโครงสร้างของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ มีความเหมาะสมเพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการคุ้มครองเด็กในแต่ละระดับให้มีประสิทธิภาพ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เนื่องจากทัศนคติของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักพัฒนาสังคม พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ครู นักวิชาการศึกษา นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีทักษะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเด็กที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มเป้าหมายมีทักษะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดให้เด็กต้องได้รับการปฏิบัติโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่เลือกปฏิบัติ เหตุที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีการปฏิบัติงานและดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กภายใต้กฎหมายเดียวกัน คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งมีกลไกและกรอบการทำงานที่ค่อนข้างมีความชัดเจน รวมถึงกฎหมายดังกล่าว ได้วางข้อระเบียบแนวทางการทำงานในการคุ้มครองเด็กในรูปแบบคณะกรรมการ และทีมสหวิชาชีพที่ต้องทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดที่ได้กำหนดไว้ในเรื่องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่ผู้มีอำนาจต้องดำเนินการในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กใน 9 ขั้นตอน เริ่มต้นแต่การค้นหา หรือการคัดกรองเด็กที่ควรได้รับความช่วยเหลือการติดตามและประเมินสถานการณ์ปัญหา การสร้างฐานข้อมูลเพื่อเข้าถึงและเข้าใจเด็กอย่างเหมาะสม การประเมินศักยภาพและปัจจัยสนับสนุนในครอบครัวเพื่อการช่วยเหลือเด็ก การวางแผนการช่วยเหลือ การจัดกิจกรรมและการดำเนินการตามแผน จนถึงการประเมินสภาวะความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเด็กในระยะยาว ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานวัฒน์ พรนิจิตลวัฒน์ (2552) ที่ได้ทำการศึกษา “ลักษณะการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กรณีศึกษาผู้ปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว”

ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ลักษณะการปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ไม่มีความแตกต่างกับปัจจัยส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2.2 การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน โดยรวม มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาภาพรวมของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ซึ่งเห็นได้ว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติงานมากกว่าด้านนโยบาย ซึ่งนำผลการศึกษาในแต่ละประเด็นมาอภิปรายผล ซึ่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กฯ ดังนี้ เมื่อพิจารณารายประเด็นเห็นได้ว่า ด้านการปฏิบัติในประเด็นมีการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพในพื้นที่เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในแต่ละราย รวมทั้งในประเด็นมีการปฏิบัติงานโดยมีการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพในพื้นที่เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กจะต้องมีทีมสหวิชาชีพในการร่วมกันกำหนดแผนการให้ความช่วยเหลือเด็ก แต่พบว่า บุคลากรไม่มีการปฏิบัติและปฏิบัติน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ซึ่งเห็นได้ว่าในกรณีที่เด็กถูกลี้นดูโดยมิชอบจะมีการเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บนน้อยครั้งในทางปฏิบัติ โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีเพียงการพูดคุย สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กเท่านั้น ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานที่ไม่มีหลายลักษณะอักษร รวมทั้งในประเด็นเมื่อดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กแล้วได้ดำเนินการรายงานให้กับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดได้รับทราบ ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับประเด็นที่มีการเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บน กรณีที่เด็กถูกลี้นดูโดยมิชอบ มองว่าในการปฏิบัติงานบุคลากรมีดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก แต่ยังไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานให้กับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กได้รับทราบ เนื่องจากบุคลากรอาจจะยังขาดทักษะในการจดบันทึก หรือการเขียนรายงาน ทำให้การรายงานผลล่าช้าและรวมถึงคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดไม่ทราบผลการดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก จึงไม่สามารถที่จะติดตามและประเมินการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กได้ และเมื่อพิจารณารายประเด็นด้านนโยบาย จะเห็นได้ว่าบุคลากรมีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่นๆ มองว่าบุคลากรมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิธีการมาตรฐานในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพให้กับประชาชนได้รับรู้ แต่พบว่าบุคลากรไม่มีการปฏิบัติและการปฏิบัติต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ บุคลากรมีการเสนอโครงการเพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนคุ้มครองเด็กเพื่อดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

มองว่าบุคลากรมีภาระงานประจำมากทำให้ไม่มีเวลาในการคิดหรือเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนคุ้มครองเด็ก ประกอบกับ วิธีของการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็กมีความละเอียดมากต้องใช้ระยะเวลาในการเขียนค่อนข้างนาน รวมทั้งบุคลากรไม่เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็ก ทำให้เมื่อเขียนเสนอไปแล้วถูกแก้หรือถูกตัดเนื่องจากโครงการไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ทำให้บุคลากรมองว่า การเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็กเป็นเรื่องที่ยาก และไม่มี ความอยากที่จะเขียนหรือเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็ก ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่าง การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งมีความแตกต่างกันกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุหรือวัยที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นในประเด็นการปฏิบัติที่ต่างกัน เช่น ผู้ที่มีอายุมากกว่าจะมีมุมมองการทำงานที่ชัดเจนกว่า สามารถสร้างแผนหรือแนวทางการปฏิบัติงานได้ดีกว่า สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาและแนวทางการส่งเสริมให้กลไกการคุ้มครองเด็กประสบความสำเร็จ นอกจากนั้นปัจจัยเรื่องอายุ ยังมีผลต่อการเข้าใจผู้ประสบปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่เป็นเด็กย่อมมีความเข้าใจและสามารถเข้าถึงความต้องการของเด็กได้มากกว่าผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุมาก อันจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กได้อย่างแท้จริง ในส่วนของระดับการศึกษาที่มีความแตกต่างกัน มีผลต่อทัศนคติที่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากผู้ที่มีระดับการศึกษาที่มากกว่าจะมีองค์ความรู้ในด้านทฤษฎีที่มีความหลากหลายกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ความรู้เฉพาะทางในผู้ที่มีอำนาจแต่ละคน ที่จะสามารถใช้องค์ความรู้ได้ดีกว่าในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีกว่า สอดคล้องกับแนวคิดหลักการบริหารจัดการงานที่มีประสิทธิภาพ ในหลักการจัดการงานที่มีประสิทธิภาพ ที่ได้กล่าวถึงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยปัจจัยคนในองค์การ พัฒนาตนเองตลอดเวลา ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นจากการมีการศึกษาที่เกิดขึ้นในระดับสูง อันจะส่งผลต่อความเชี่ยวชาญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ ชันติบุตร (2552) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการแก่เด็กในสถานรองรับเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546” ผลศึกษาพบว่า การพัฒนาบุคลากรให้มีองค์ความรู้โดยมีจิตมุ่งบริการ และการพัฒนาเทคนิคการสอนและการทำกิจกรรมต่างๆ มีผลทำให้การจัดสวัสดิการแก่เด็กมีมาตรฐาน และประเด็นในเรื่องตำแหน่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่านนั้น เนื่องจากตำแหน่งถือได้ว่าเป็นอาชีพที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละตำแหน่ง ซึ่งแต่ละตำแหน่งจะมีความคิดเห็นในมุมมองการปฏิบัติงาน

เกี่ยวกับกลไกการคุ้มครองเด็กที่แตกต่างกัน โดยความสามารถของแต่ละตำแหน่งจะเป็นตัวสร้างขีดจำกัดในกลไกการปฏิบัติงานของการคุ้มครองเด็ก เช่น เมื่อต้องมีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มีการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพในพื้นที่เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในแต่ละราย ในทีมสหวิชาชีพแต่ละตำแหน่งอาจจะมีทักษะในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่แตกต่างกัน แต่เป้าหมายการคุ้มครองเด็กต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก ที่ระบุว่า เด็กจะต้องได้รับความคุ้มครองโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติ หรือความเชื่อ เด็กจะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว เด็กที่หิวจะต้องได้รับอาหาร เด็กที่ป่วยจะต้องได้รับการพยาบาล เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทัดดาว ทองบุญชูชั้น (2548) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรปกครองส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี” โดยที่ผลการศึกษามีดังนี้ คือ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนตำบลส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในระดับปานกลาง และยังไม่เพียงพอ กล่าวคือไม่เคยรับรู้มาก่อนว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีบทบาทหน้าที่อย่างไร เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพคือใคร รวมทั้งไม่ทราบวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ แสดงให้เห็นถึงการประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่ทั่วถึง และยังไม่สามารถทำให้เข้าใจถึงเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้อย่างเพียงพอ ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ไม่มีความแตกต่างกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน เนื่องจากการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิงย่อมสามารถทำได้เหมือนกัน การมีประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและประสบการณ์การฝึกอบรม ในภาวะของข้อเท็จจริงที่แตกต่างกัน ปัจจัยดังกล่าวอาจไม่มีความจำเป็นในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ความแตกต่างของปัจจัยดังกล่าวไม่มีผลต่อการปฏิบัติงาน เช่น การสืบเสาะข้อเท็จจริงและประเมินสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ประสบปัญหา ประสบการณ์หรือความแตกต่างทางเพศ อาจไม่สามารถแก้ไขปัญหามาตรวมกันได้โดยง่าย

4.2.3 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน โดยรวมมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ซึ่งเห็นว่าบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการและด้านการปฏิบัติงานเท่ากัน เมื่อพิจารณารายประเด็นเห็นว่า บุคลากรมีปัญหาในประเด็นคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด

มีเวลาน้อยในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และมีปัญหาในประเด็นการขาดการติดตาม ประเมินผล ภายหลังจากการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งทั้งสองประเด็นนี้ มีความสอดคล้องกัน โดยมองว่า บุคลากรมีภาระงานจำนวนมากทำให้มีเวลาในการปฏิบัติงานในการคุ้มครองเด็กลดน้อย รวมทั้งมีความจำเป็นในการเดินทางไปราชการต่างจังหวัด ทำให้เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับเด็กในพื้นที่ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ รวมทั้งไม่มีการติดตามเด็กภายหลังจากการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ ซึ่งบุคลากรมีการวางแผนที่จะดำเนินการที่จะติดตามเด็กแต่ไม่สามารถทำตามแผนที่วางไว้ได้เนื่องจากมีภาระงานล้นมือ ประกอบกับ ในการลงพื้นที่ในแต่ละพื้นที่ที่มีความห่างไกลและจำนวนรถที่ใช้ในการลงพื้นที่ของแต่ละหน่วยงานมีจำกัด และเมื่อพิจารณารายประเด็นด้านการปฏิบัติงาน เห็นว่า บุคลากรมีปัญหาในประเด็นการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มองว่า บุคลากรบางตำแหน่งไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ ซึ่งบางครั้งยังไม่ทราบเลยว่าตำแหน่งที่ตนปฏิบัติงานอยู่ เป็นบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ รวมทั้งไม่มีความเข้าใจในวิธีการหรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามกฎหมายทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และบุคลากรมีปัญหาในประเด็นแต่ละวิชาชีพ มักติดภาระงานประจำ ทำให้ไม่สามารถให้ความร่วมมือแก่การปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพ นั้นๆ ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก มองว่าในแต่ละวิชาชีพมีงานประจำที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ปัญหาทางสังคมมีความทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ในแต่ละวิชาชีพมีความสำคัญในการร่วมกันแก้ไขปัญหา หากขาดวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งการมองประเด็นในการให้การช่วยเหลือเด็กอาจไม่ครบถ้วน ผลการวิเคราะห์ในความแตกต่างระหว่างปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ทั้งในด้านเพศ และอายุ มีความแตกต่างกันกับปัญหาอุปสรรคทั้งในด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และด้านการปฏิบัติงานของบุคลากรตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเพศหญิงมักมีความละเอียดอ่อนในการสะท้อนในปัญหาการทำงานในด้านเด็กได้ดีกว่า ได้มากกว่า เพศหญิงจะมีการรับรู้แนวทางการปฏิบัติเมื่อเกิดปัญหา หรืออุปสรรคจึงสามารถสะท้อนปัญหาให้ทีมสหวิชาชีพได้อย่างชัดเจน และในเรื่องอายุที่มีผลต่อความคิดเห็นในประเด็น ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน เนื่องจากผู้ที่มีอายุมากกว่าจะมีทักษะต่อปัญหาที่เกิดขึ้นได้น้อยกว่าผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุน้อยกว่า นอกจากนั้น จาก การดำเนินงานผลการศึกษาได้สะท้อนปัญหาที่มีความสอดคล้องกับประเด็นในเรื่องเพศและอายุ ในระดับปัญหาที่มาก คือ ปัญหาในระดับหน่วยงานไม่มีแผนปฏิบัติการเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กตามกฎหมาย ปัญหาขาดการประสานงานระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับทีมสหวิชาชีพ และปัญหาขาด

การจัดตั้งทีมสหวิชาชีพในพื้นที่ในการร่วมกันกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งปัจจัยในด้านเพศ และอายุ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาทั้งสามประการดังกล่าว เช่น เพศชาย และผู้ที่มีอายุมากกว่าจะขาดจิตสำนึกในการทำงานร่วมงานเป็นทีม ซึ่งส่งผลทำให้มีปัญหาดังกล่าวในปริมาณที่มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ ทรองตริก (2548) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาอุปสรรคในการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไปสู่การปฏิบัติ” โดยผลของการศึกษา พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ศึกษาเห็นว่า การประสานเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กในรูปแบบสหวิชาชีพไม่ได้เป็นไปอย่างท่วงที เป็นปัญหารองลงมาที่มีความสำคัญ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษา “การศึกษาประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว ในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 200 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ด้วยค่าสถิติร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบความแตกต่างและความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) ค่า t-test และ F-test เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ กำหนดระดับความมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษารอบคอบกลุ่มประเด็นหลัก คือ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง มีผลต่อการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน เพศและอายุมีผลต่อปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ส่วนในประเด็นทัศนคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความแตกต่างกับประเด็นดังกล่าว โดยแต่ละประเด็นสรุปเป็นภาพรวมได้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด ส่วนใหญ่มีตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประสบการณ์การทำงานด้านเด็กเป็นระยะเวลา 0 - 3 ปี มีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา 1-5 ครั้ง

5.1.2 ประเด็นทัศนะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

เมื่อพิจารณาภาพรวมของทัศนะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย บุคลากรมีทัศนะต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาภาพรวมของทัศนะของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ บุคลากรมีทัศนะต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเห็นได้ว่า บุคลากรมีความเห็นด้วยกับด้านปฏิบัติมากกว่าด้านนโยบาย เมื่อพิจารณารายประเด็นเห็นได้ว่าด้านการปฏิบัติในประเด็นพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดให้เด็กต้องได้รับการปฏิบัติโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่เลือกปฏิบัติ บุคลากรมีความเห็นด้วยกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ แต่พบว่า บุคลากรมีทัศนะน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ มองว่าการส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือสถานอื่นใดเพื่อการคุ้มครองเด็ก ต้องกระทำภายในระยะเวลาไม่เกิน 7 วัน เป็นการทำงานในระยะเวลาที่สั้นอาจทำให้การคุ้มครองเด็กขาดประสิทธิภาพรวมทั้งในประเด็นเพื่อประโยชน์ของเด็กพนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องขอศาลเพื่อมีคำสั่งขยเวลาออกไปไม่เกิน 30 วันก็ได้ บุคลากรมีทัศนะ ร้อยละ 3.09 ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นการส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือสถานอื่นใด เพื่อการคุ้มครองเด็กต้องกระทำภายในระยะเวลาไม่เกิน 7 วัน มองว่าในการปฏิบัติงานบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีภาระงานมากในการสืบเสาะข้อเท็จจริงเพื่อการคุ้มครองเด็กจำเป็นต้องมีความรอบคอบ และหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัวเด็กให้ได้มากที่สุด เพื่อจะเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนให้การคุ้มครองเด็ก ในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดอาจไม่เพียงพอในการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงและวางแผนให้การช่วยเหลือเด็ก เนื่องจากบางครั้งติดวันหยุดราชการ หรือบุคลากรต้องเดินทางไปราชการต่างจังหวัดทำให้ระยะเวลาในการสืบเสาะข้อเท็จจริงและวางแผนให้การช่วยเหลือเด็กน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นในด้านนโยบาย จะเห็นได้ว่า บุคลากรมีทัศนะมากกว่าประเด็นอื่นๆ มองว่ากรณีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ ทำให้ภาพรวมของการคุ้มครองเด็กครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมทั้งในประเด็นโครงสร้างของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ มีความเหมาะสมแล้ว ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเด็นการมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ ทำให้ภาพรวมของการคุ้มครองเด็กครอบคลุมทุกพื้นที่ มองว่าในด้านนโยบายการมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ และมีโครงสร้างของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ มีความเหมาะสมเพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการคุ้มครองเด็กในแต่ละระดับให้มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างทัศนะคติของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน กับปัจจัย

ส่วนบุคคล พบว่า ข้อมูลทั่วไปในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ด้านเด็กและประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

5.1.3 ประเด็นการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

เมื่อพิจารณาภาพรวมของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน พบว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบาย บุคลากรมีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านนโยบาย อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง และการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการปฏิบัติ แสดงว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้านการปฏิบัติ อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง ซึ่งเห็นได้ว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานในด้านการปฏิบัติงานมากกว่าด้านนโยบาย เมื่อพิจารณารายประเด็นเห็นได้ว่า ด้านการปฏิบัติในประเด็นมีการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพในพื้นที่เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในแต่ละราย บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง แต่พบว่า บุคลากรมีการปฏิบัติน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ซึ่งเห็นได้ว่า ในกรณีที่เด็กถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ จะมีการเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บนน้อยครั้งในทางปฏิบัติ โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีเพียงการพูดคุย สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กเท่านั้น ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานที่ไม่มีลายลักษณ์อักษร รวมทั้งในประเด็นเมื่อดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กแล้ว ได้ดำเนินการรายงานให้กับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดได้รับทราบ ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับประเด็นที่มีการเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บน กรณีที่เด็กถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ มองว่าในการปฏิบัติงานบุคลากรมีดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก แต่ยังไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานให้กับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กได้รับทราบ เนื่องจากบุคลากรอาจจะยังขาดทักษะในการจดบันทึก หรือการเขียนรายงาน ทำให้การรายงานผลล่าช้าและรวมถึงคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดไม่ทราบผลการดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก จึงไม่สามารถที่จะติดตามและประเมินการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กได้ และเมื่อพิจารณารายประเด็นด้านนโยบาย มองว่า บุคลากรมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิธีการ มาตรการในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพให้กับประชาชนได้รับรู้ แต่พบว่า บุคลากรมีการปฏิบัติน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ บุคลากรมีการเสนอโครงการเพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนคุ้มครองเด็กเพื่อดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มองว่าบุคลากรมีภาระงานประจำมากทำให้ไม่มีเวลาใน

การคิดหรือเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนคุ้มครองเด็ก ประกอบกับวิธีของการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็ก มีความละเอียดมากต้องใช้ระยะเวลาในการเขียนค่อนข้างนาน รวมทั้งบุคลากรไม่เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็ก ทำให้เมื่อเขียนเสนอไปแล้วถูกแก้หรือถูกตัดเนื่องจากโครงการไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ทำให้บุคลากรมองว่า การเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็กเป็นเรื่องที่ยาก และไม่มีคามอยากที่จะเขียนหรือเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็ก ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน กับอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง มีความแตกต่างกันกับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน และกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในประเด็นการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านนโยบายอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในประเด็นการได้รณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิธีการมาตรการในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพให้กับประชาชนได้รับรู้ เป็นระดับการปฏิบัติงานภาพรวมในระดับมากที่สุด ด้านการปฏิบัติ อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในประเด็นมีการเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บนในกรณีที่ถูกผู้ปกครองเลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบ เป็นระดับการปฏิบัติน้อย

5.1.4 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

เมื่อพิจารณาภาพรวมของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน โดยรวมมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งมีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานฯ ซึ่งมีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเห็นว่าบุคลากรมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการและด้านการปฏิบัติงานเท่ากัน เมื่อพิจารณารายประเด็นเห็นว่าบุคลากร มีปัญหาในประเด็นคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมีเวลาน้อยในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และมีปัญหาในประเด็นการขาดการติดตาม ประเมินผลภายหลังจากการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งทั้งสองประเด็นนี้ มีความสอดคล้องกันซึ่งมองว่า บุคลากรมีภาระงานจำนวนมากทำให้มีเวลาใน

การปฏิบัติงานในการคุ้มครองเด็กล้วนรวมทั้งมีความจำเป็นในการเดินทางไปราชการต่างจังหวัด ทำให้เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับเด็กในพื้นที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ รวมทั้งไม่มีการติดตามเด็ก ภายหลังจากการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ ซึ่งบุคลากรมีการวางแผนที่จะดำเนินการที่จะติดตามเด็กแต่ไม่สามารถทำตามแผนที่วางไว้ได้เนื่องจากมีภาระงานล้นมือ ประกอบกับ ในการลงพื้นที่ในแต่ละพื้นที่ที่มีความห่างไกลและจำนวนรถที่ใช้ในการลงพื้นที่ของแต่ละหน่วยงานมีจำกัด และเมื่อพิจารณารายประเด็นด้านการปฏิบัติงานเห็นว่า บุคลากรมีปัญหาในประเด็นการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มองว่า บุคลากรบางตำแหน่ง ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ ซึ่งบางครั้งยังไม่ทราบเลยว่าตำแหน่งที่ตนปฏิบัติงานอยู่ เป็นบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ รวมทั้งไม่มีความเข้าใจ ในวิธีการหรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามกฎหมายทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และ บุคลากรมีปัญหาในประเด็นแต่ละวิชาชีพมักติดภาระงานประจำ ทำให้ไม่สามารถให้ความร่วมมือแก่ การปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพนั้นๆ ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก มองว่าในแต่ละวิชาชีพมีงานประจำ ที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ปัญหาทางสังคมมีความทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ในแต่ละวิชาชีพมีความสำคัญในการร่วมกันแก้ไขปัญหา หากขาดวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งการมอง ประเด็นในการให้การช่วยเหลือเด็กอาจไม่ครบถ้วน ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ และอายุ มีความแตกต่างกันกับปัญหาอุปสรรคทั้ง ในด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในประเด็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตามกลไกการคุ้มครองเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในพื้นที่ของจังหวัดน่าน ด้านการบริหารจัดการตาม กลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมีเวลาน้อยในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา “การศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ภายใต้งานปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัด น่าน” ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก

5.2.1.1 ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1) ควรมีการส่งเสริมให้คณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ คือ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด มีการกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงานที่ชัดเจนรวมทั้งกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2) ผลักดันให้ทุกภาคส่วนที่มีการดำเนินการด้านเด็กมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการคุ้มครองเด็กระดับจังหวัดเพื่อให้ทุกหน่วยงานมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันและมีการดำเนินงานด้านการคุ้มครองเด็กเป็นภาพรวมของจังหวัด

3) ควรมีการวางระบบการรายงาน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างชัดเจนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความคืบหน้าในการดำเนินงานและสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่

4) ควรมีการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างทักษะการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนคุ้มครองเด็กเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกองทุนคุ้มครองเด็ก

5) ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนาเพิ่มองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการประชุมแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานประจำทุกปี เพื่อพัฒนาศักยภาพและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน

5.2.1.2 ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก

1) ควรมีการกำหนดนโยบายหรือแผนในการดำเนินงานด้านเด็กอย่างชัดเจน

2) ควรมีการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กของพนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างต่อเนื่อง

5.2.1.3 ข้อเสนอแนะต่อบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

1) ควรพัฒนาศักยภาพของตนเองด้านความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านเด็กอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

2) ควรมีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

3) ควรมีการทบทวน ทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพ

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาถึงกลไกการคุ้มครองเด็กตามกฎหมายอื่นที่มีความหลากหลาย
- 2) ควรมีการสร้างแนวทางหรือกลไกการปฏิบัติที่มีลักษณะเฉพาะ มีความเหมาะสมกับบริบทในพื้นที่จังหวัดน่าน ในลักษณะของโมเดลเพื่อให้สามารถต้นแบบทางความคิดในการบูรณาการการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กได้โดยประสบความสำเร็จ
- 3) ควรศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว ในพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อให้กลไกการคุ้มครองเด็กได้รับผลดีกับเด็กให้มากที่สุด

รายการอ้างอิง

หนังสือ

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค,
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2536). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการบริหาร. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ติน ปรัชญาพฤทธิ, และ ไกรยุทธ ธีรตยาคินันท์. (2537). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พะยอม แก้วกำเนิด. (2532). กลยุทธ์การทำงานให้มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พิภาวี ปิลันธนิติก และคณะ. (2548). พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้านเด็กและสตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้า.
- ภิญโญ สาธร (2539). มนุษย์ในองค์การ. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สำนักงานประเมินและประกันคุณภาพ. (2548). รายงานการประเมินตนเองมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2548. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น, สำนักงานประเมินและประกันคุณภาพ. (2548). รายงานการประเมินตนเองมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2548. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัชนิกร โชติชัยสถิตย์. (2539). กฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2531). พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ยุวบุษ กุลชาติ. (2548). การปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานผู้ตรวจประเมิน ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17021: 2006 ศึกษากรณี: สำนักงานรับรองระบบคุณภาพวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองระบบคุณภาพวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยพระบรมราชูปถัมภ์.

- วรัท พุกษากุลนันท์. (2550). *ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency & Effectiveness)*
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2545). *รายงานการศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาของรัฐ สังกัด*
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- อนุกุล เยี่ยงพุกษาวัลย์. (2535). *พัฒนาบุคคลเพื่อประสิทธิภาพของงาน*. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- อานัติ แยมอยู่. (2542). *บทบาทของคัมครองสวัสดิภาพเด็กในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกกระทำทารุณ*.
กรุงเทพฯ: กรมประชาสงเคราะห์, กองคัมครองสวัสดิภาพเด็ก.

วิทยานิพนธ์

- คณางค์ พิริยะกิจไพบูลย์. (2548). *ความพร้อมของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสงเคราะห์เด็กและ*
คัมครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคัมครองเด็ก พ.ศ. 2546: ศึกษาเฉพาะกรณี
ภารกิจในการคัมครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาด้านจิตวิทยา).
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
- จิรภา ชมชื่นจิตต์. (2542). *การปฏิบัติงานสหวิชาชีพในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม*
ทางเพศศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กจังหวัดเชียงใหม่.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาด้านจิตวิทยา). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
- ชาญวิทย์ ยิกุสังข์. (2545). *สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชุมพร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาด้านจิตวิทยา).
สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี, บัณฑิตศึกษา, สาขาการศึกษา.
- รสสุคนธ์ ทาริยะ. (2553). *ศักยภาพและข้อจำกัดของกลไกการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กและ*
หญิงผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในจังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาด้านจิตวิทยา).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.
- วรรณลักษณ์ เมียนเกิด. (2544). *การประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมระหว่าง*
องค์กรสวัสดิการเด็กภาครัฐและเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาด้านจิตวิทยา).
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
- วิภาวี ศรีประไพ. (2547). *แนวทางการเสริมสร้างประสิทธิภาพนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงาน*
กับสหวิชาชีพในการทำงานกับเด็กถูกทารุณกรรมเพื่อคืนเด็กกลับสู่สังคม.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาด้านจิตวิทยา). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
- ศิวาพร ควรอนันต์. (2546). *ปัญหากฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคัมครองเด็ก พ.ศ. 2546*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาด้านจิตวิทยา). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บัณฑิตวิทยาลัย,
สาขาวิชาบริหารงานยุติธรรมทางอาญา.

สุรีย์ ทรองตริก. (2548). ปัญหาและอุปสรรคในการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไปสู่การปฏิบัติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม.

เอกสารอื่นๆ

กนกรัตน์ คุ้มบัว และคนอื่นๆ. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการจดทะเบียนธุรกิจ ศึกษากรณีศึกษาโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพกรมทะเบียนการค้า. รายงานการวิจัย. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, หลักสูตรปริญญาโททางการจัดการภาครัฐและเอกชน.

กลุ่มกฎหมาย. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พร้อมด้วยกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

กิติพัฒน์ นนทปัทมดูลย์, และ นิติเวท มีสงฆ์. (2548). กระบวนการยุติธรรมทางเลือกเพื่อเด็กและเยาวชนและการคืนเด็กสู่สังคม: แนวคิดและรูปแบบการดำเนินการของไทยและนานาชาติ. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.

ฐานวัฒน์ พรนิจิตลวัฒน์. (2552). ลักษณะการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กรณีศึกษาผู้ปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม.

ทัตดาว ทองบุญชื่น. (2548). การรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี. เอกสารวิชาการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อัสสำเนา).

บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน. (2556). รายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม.

พรประภา สิ้นธนูวา. (2543). บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ในทีมสหวิชาชีพต่อการคุ้มครองสิทธิเด็กตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542. เอกสารประเมินผลงานทางวิชาการ. (อัสสำเนา).

- พัชรินทร์ ชันติบุตร. (2552). *แนวทางการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการแก่เด็กในสถานรองรับเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.*
(สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม.
- มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2547). *หลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. . . (อัดสำเนา).*
- มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2559). *สถิติการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ปี พ.ศ. 2557-2559. (อัดสำเนา).*
- วันดี ปรีชาชวลิต. (2550). *ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง. เอกสารประเมินผลงานทางวิชาการ. (อัดสำเนา).*
- ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2559). *รายงานสรุปผลการดำเนินงาน. (อัดสำเนา).*
- สรรพสิทธิ์ คุ้มประพันธ์. (2546). *เอกสารประกอบการฝึกอบรม หลักสูตรพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. จัดโดย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.*
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2535). *ราชกิจจานุเบกษา: ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. เล่ม 169 ตอนที่ 42 หน้า 1 วันที่ 8 เมษายน 2535.*
- อภิญา เวชชัย. (2548). *การศึกษาศาสนาการณและกลไกเฝ้าระวังและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม. มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ และ สสส.*

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). *ประวัติกระทรวง. สืบค้นจาก*
https://www.m-society.go.th/ewt_news.php?nid=4
- วรัท พุกกาคุณันท์ (2550). *ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency & Effectiveness).*
สืบค้นจาก <http://peenet.blogspot.com/2008/07/efficiency-effectiveness-administrator.html>.
- วีรชัย ตันติวีระวิทยา. (2553). *การจัดองค์การให้มีประสิทธิภาพ. สืบค้นจาก*
<http://isc.ru.ac.th/data/BA0000645.doc>
- ศูนย์วิชาการ RAC. (2553). *ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน 2553. สืบค้นจาก*
<http://blog.eduzones.com/racchidlom>

อนันท์ งามสะอาด. (2551). *ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effective) ต่างกันอย่างไร*. สืบค้นจาก [http://www.sisat.ac.th/main/index.php?option=com_content&view=article&id=187%](http://www.sisat.ac.th/main/index.php?option=com_content&view=article&id=187%20)

Books

Becker, S., & Neuhauser, D. (1975). *The Efficient Organization*. New York: Elsevier Scientific Publishing Co.

Katz, Daniel, & Kahn, Robert L. (1978). *The Social Psychology of Organization* (2nd ed). New York: John Wiley & Sons.

Millet, John D. (1954). *Management in the Public Service*. New York: McGraw-Hill Book Company.

Ryan, T.A., & Smith, P.C. (1954). *Principle of Industrial Psychology*. New York: The Mcnanla Press Company.

Simon, Herbert A. (1960). *Administrative Behavior*. New York: The McMillen Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก
พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว:
กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

1. ขอความกรุณาให้ท่านตอบคำถามครบทุกข้อ ข้อมูลที่ได้จากท่านทั้งหมด ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และจะนำมาสรุปผลเป็นภาพรวม และจะเผยแพร่ในรูปแบบวิชาการเท่านั้น
2. ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็นบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
3. แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ
 - ส่วนที่ 3 ระดับการปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ
 - ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ
 - ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็ก

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวทิตยาภรณ์ ดีแก้ว)

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพกลไกการคุ้มครองเด็กของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก
พ.ศ. 2546 ภายใต้การปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว:
กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดน่าน

.....

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ ปี
3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง

☐ นักสังคมสงเคราะห์	☐ นักจิตวิทยา
☐ นักพัฒนาสังคม	☐ พนักงานสอบสวน
☐ พนักงานอัยการ	☐ ครู
☐ นักวิชาการศึกษา	☐ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. ประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก ปี
6. ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านเด็กจำนวน ครั้ง ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรต่อกลไกการคุ้มครองเด็กตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
ของจังหวัดน่าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น (เห็นด้วย)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.	ด้านนโยบาย การมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ ทำให้ภาพรวมของการคุ้มครองเด็กครอบคลุม ทุกพื้นที่					
8.	โครงสร้างของคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ทั้ง 3 คณะ มีความเหมาะสมแล้ว					
9.	จำนวนสัดส่วนของคณะกรรมการคุ้มครอง เด็กทั้ง 3 คณะ ส่วนใหญ่เป็นกรรมการ โดยตำแหน่งมากกว่ากรรมการจากการ แต่งตั้งจากผู้ปฏิบัติงานโดยตรง					
10.	คณะกรรมการคุ้มครองเด็กมีการกำหนด แผน มาตรการในการคุ้มครองเด็กที่ชัดเจน					
11.	คณะกรรมการคุ้มครองเด็กมี การวางระเบียบเกี่ยวกับวิธีดำเนินการ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ชัดเจน					
12.	คณะกรรมการคุ้มครองเด็กทั้ง 3 คณะ มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตาม นโยบายอย่างต่อเนื่องทำให้กระบวนการ คุ้มครองเด็กมีคุณภาพ					
13.	การมีกองทุนคุ้มครองเด็ก ทำให้ การคุ้มครองเด็กมีความคล่องตัวมากขึ้น					
14.	การคุ้มครองเด็กตามกฎหมายจะต้องใช้ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน					

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น (เห็นด้วย)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15.	ด้านการปฏิบัติงาน พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดให้เด็กต้องได้รับการปฏิบัติโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่เลือกปฏิบัติ					
16.	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ให้ความสำคัญกับการบำบัดฟื้นฟู สงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ดังนั้นพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีโทษต่ำ					
17.	พนักงานเจ้าหน้าที่ คือ ผู้นำเจตนาารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไปปฏิบัติ					
18.	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ให้อำนาจในการแยกตัวเด็กจากครอบครัวกรณีการเลี้ยงดูก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก					
19.	ผู้ใดพบเห็นหรือน่าเชื่อว่ามีกรกระทำทารุณกรรมต่อเด็กให้รีบแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่					
20.	พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการตรวจค้นได้เมื่อได้รับแจ้งเหตุหรือเป็นผู้พบเห็นพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่ามีกรกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก					
21.	กรณีการเลี้ยงดูของครอบครัวไม่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำจนก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องเข้าไปให้การสงเคราะห์เด็กและครอบครัว					

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น (เห็นด้วย)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22.	เมื่อแยกเด็กออกจากครอบครัวแล้ว ถ้าพบว่า มีการทารุณกรรมต่อเด็ก ต้องรีบจัดให้มีการตรวจร่างกายและจิตใจเด็กที่ถูกทารุณกรรม					
23.	การนำตัวเด็กไปยังที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น ไม่ว่าจะกรณีใดๆ จะกักตัวเด็กไว้นานเกินกว่า 12 ชั่วโมง ไม่ได้ซึ่งเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการ					
24.	ระหว่างที่เด็กอยู่ในความดูแล หากเด็กเจ็บป่วยพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องให้การรักษาพยาบาล					
25.	ระหว่างการคุ้มครองสวัสดิภาพ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กควรได้รับการสงเคราะห์ ก็สามารถใช้มาตรการสงเคราะห์ควบคู่ด้วยได้					
26.	การส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูหรือสถานอื่นใดเพื่อการคุ้มครองเด็ก ต้องกระทำภายในระยะเวลาไม่เกิน 7 วัน เป็นเวลาที่เหมาะสมแล้ว					
27.	เพื่อประโยชน์ของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องขอศาลเพื่อมีคำสั่งขยายเวลาออกไปไม่เกิน 30 วันก็ได้					
28.	การทำงานในรูปแบบทีมสหวิชาชีพช่วยให้การกำหนดวิธีการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับกรปฏิบัติงานของท่านมากที่สุด

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็น ประจำ	เป็น บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ
29.	ด้านนโยบาย ท่านเข้าร่วมประชุมในการกำหนด ยุทธศาสตร์ในการคุ้มครองเด็กในจังหวัด				
30.	ทุกครั้งที่มีการจัดทำแผนงานเกี่ยวกับ การคุ้มครองเด็กท่านนำนโยบายการปฏิบัติ ต่อเด็กมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผน การคุ้มครองเด็ก				
31.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน คุ้มครองเด็กระดับจังหวัดเพื่อให้สอดคล้อง กับนโยบายการคุ้มครองเด็กจังหวัด				
32.	ท่านมีการนำนโยบาย แผนงานเกี่ยวกับ การคุ้มครองเด็กมาถ่ายทอดให้กับบุคคล ในหน่วยงานได้รับทราบ				
33.	ท่านได้รณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ วิธีการ มาตรการในการสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพให้กับประชาชนได้รับรู้				
34.	ท่านได้เสนอโครงการเพื่อรับการสนับสนุน งบประมาณจากกองทุนคุ้มครองเด็กเพื่อ ดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครอง สวัสดิภาพเด็ก				
35.	ท่านได้ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินการให้การสงเคราะห์และ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก				

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น (เห็นด้วย)			
		เป็นประจำ	เป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่ปฏิบัติ
36.	ด้านการปฏิบัติงาน เมื่อท่านได้รับแจ้งหรือพบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ ท่านได้สืบเสาะข้อเท็จจริงและประเมินสภาพร่างกายและจิตใจเบื้องต้น				
37.	เมื่อท่านได้รับแจ้งหรือพบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ ท่านได้สืบเสาะข้อเท็จจริงและแจ้งให้กับบ้านพักเด็กและครอบครัวได้รับทราบ				
38.	ท่านได้นำเด็กที่ป่วยหรือจำเป็นต้องตรวจสุขภาพ ตรวจที่โรงพยาบาลทันทีเมื่อมีการรับตัวเด็กเข้ามาดูแล				
39.	กรณีที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าบุคคลภายในครอบครัวเป็นผู้ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก กรณีนี้ท่านไม่ส่งเด็กกลับคืนสู่ครอบครัว				
40.	การแยกตัวเด็กออกจากครอบครัวท่านได้ทำในระยะเวลาที่เหมาะสม และเร่งส่งเด็กคืนกลับสู่ครอบครัวโดยเร็ว				
41.	ท่านมีการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพในพื้นที่เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในแต่ละราย				
42.	ท่านมีการประชุมปรึกษาหารือกับทีมสหวิชาชีพในพื้นที่ในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก				
43.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมทีมสหวิชาชีพในการกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในแต่ละราย				

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	เป็นบางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่ปฏิบัติ
44.	ท่านได้มีการเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บนในกรณีที่ผู้ปกครองเลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบ				
45.	ท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบ				
46.	เมื่อท่านดำเนินการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กแล้ว ท่านได้ดำเนินการรายงานให้กับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดได้รับทราบ				
47.	ท่านมีการติดตามประเมินผลภายหลังจากการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก				

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของจังหวัดน่าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับที่	ปัญหาอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
48.	ด้านการบริหารจัดการตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดไม่ได้กำหนดนโยบายหรือแผนในการดำเนินงานกับเด็กอย่างชัดเจน					

ลำดับที่	ปัญหาอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
49.	หน่วยงานของท่านขาดการวางแผนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546					
50.	ในระดับหน่วยงานไม่มีแผนปฏิบัติการเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กตามกฎหมาย					
51.	จำนวนสัดส่วนของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดส่วนใหญ่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งมากกว่ากรรมการจากการแต่งตั้งจากผู้ปฏิบัติงานโดยตรง					
52.	การประชุมของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด น้อยเกินไป					
53.	การจัดสรรงบประมาณสำหรับการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กไม่เพียงพอ					
54.	คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมีเวลาน้อยในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่					
55.	ขาดการประสานงานระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับทีมสหวิชาชีพ					
56.	ขาดระบบส่งต่อความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เด็กและครอบครัวได้รับบริการการให้ความช่วยเหลือที่เป็นระบบปฏิบัติหน้าที่กรณีเข้าไปในเคสสถานที่เด็กอยู่					
57.	การที่แต่ละหน่วยงานยังช่วยเหลือเด็กภายใต้ภารกิจของหน่วยงานตนเองทำให้การช่วยเหลือเด็กเกิดความล่าช้า					
58.	ขาดการจัดตั้งทีมสหวิชาชีพในพื้นที่ในการร่วมกันกำหนดแนวทางการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก					

ลำดับที่	ปัญหาอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
59.	พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กขาดหลักประกันเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่กรณีเข้าไปในเคสสถานที่เด็กอยู่					
60.	การขาดการติดตาม ประเมินผลภายหลังจากการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก					
61.	ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานตามกลไกการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546					
62.	มีทัศนคติเชิงลบในการปฏิบัติงาน					
63.	บุคลากรขาดการตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายของตนเอง					
64.	การขาดทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน					
65.	การขาดทักษะในการให้คำปรึกษาแนะนำ					
66.	ในการประชุมทีมสหวิชาชีพ บางวิชาชีพไม่เข้าร่วมประชุมทำให้ได้มุมมองที่ไม่ครอบคลุม					
67.	ในแต่ละวิชาชีพมักติดภาระงานประจำทำให้ไม่สามารถให้ความร่วมมือแก่การปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพนั้นๆ ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก					
68.	หน่วยงานขาดการสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน					

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2546

เป็นปีที่ 58 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 31 มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 36 มาตรา 39 มาตรา 48 และ มาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

(1) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515

(2) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

“เด็กเร่ร่อน” หมายความว่า เด็กที่ไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือมีแต่ไม่เลี้ยงดูหรือไม่สามารถเลี้ยงดูได้ จนเป็นเหตุให้เด็กต้องเร่ร่อนไปในที่ต่างๆ หรือเด็กที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตเร่ร่อนจนน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน

“เด็กกำพร้า” หมายความว่า เด็กที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิต เด็กที่ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือไม่สามารถสืบหาบิดามารดาได้

“เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก” หมายความว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือบิดามารดาหย่าร้าง ทิ้งร้าง ถูกคุมขัง หรือแยกกันอยู่และได้รับความลำบาก หรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัยหรือกำลังความสามารถและสติปัญญา หรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

“เด็กพิการ” หมายความว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สมอง สติปัญญาหรือจิตใจ ไม่ว่าจะความบกพร่องนั้น จะมีมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง

“เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด” หมายความว่า เด็กที่ประพฤติตนไม่สมควรเด็กที่ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“นักเรียน” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

“นักศึกษา” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

“บิดามารดา” หมายความว่า บิดามารดาของเด็กไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพนายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งรับเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย

“ครอบครัวอุปถัมภ์” หมายความว่า บุคคลที่รับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดูอย่างบุตร

“การเลี้ยงดูโดยมิชอบ” หมายความว่า การไม่ให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนหรือพัฒนาเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ ที่กำหนดในกฎกระทรวง จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

“ทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดๆ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพ หรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้กระทำหรือประพฤตินลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจหรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ทั้งนี้ ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

“สืบเสาะและพินิจ” หมายความว่า การค้นหาและรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคล และนำมาวิเคราะห์วินิจฉัยตามหลักวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แพทย์ จิตวิทยา กฎหมายและหลักวิชาการอื่นที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและครอบครัวของบุคคลนั้น

“สถานรับเลี้ยงเด็ก” หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กที่มีอายุไม่เกินหกปีบริบูรณ์และมีจำนวนตั้งแต่หกคนขึ้นไป ซึ่งเด็กไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชน

“สถานแรกรับ” หมายความว่า สถานที่รับเด็กไว้อุปการะเป็นการชั่วคราวเพื่อสืบเสาะและพินิจเด็กและครอบครัว เพื่อกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กแต่ละราย

“สถานสงเคราะห์” หมายความว่า สถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่หกคนขึ้นไป

“สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ” หมายความว่า สถานที่ให้การศึกษา อบรม ฝึกอาชีพเพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

“สถานพัฒนาและฟื้นฟู” หมายความว่า สถานที่ โรงเรียน สถาบัน หรือศูนย์ที่จัดขึ้นเพื่อให้การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการศึกษาแนะแนวและการฝึกอบรมอาชีพแก่เด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นกรณีพิเศษ

“สถานพินิจ” หมายความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนคุ้มครองเด็ก

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า ความรวมถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในจังหวัดใดยังมิได้เปิดทำการศาลเยาวชนและครอบครัว

หรือแผนกดีเยาชนและครอบครัวขึ้นในศาลจังหวัด ให้ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

กฎกระทรวงหรือระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมสุขภาพจิต อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชนผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุเป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานที่ทำในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ ไม่น้อยกว่าเจ็ดปี วิชาชีพละสองคน โดยจะต้องมีผู้แทนจากภาคเอกชนอย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในด้านสวัสดิการเด็กมาไม่น้อยกว่าเจ็ดปีอีกสองคน โดยมีรองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามคณะกรรมการจะแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา 8 ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติงานธุรการทั่วไปของคณะกรรมการ
- (2) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก

(3) พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการ ตลอดจนให้บริการด้านสงเคราะห์ คู่ครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก

(4) รวบรวมผลการวิเคราะห์ วิจัย ดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตาม นโยบาย รวมทั้งแผนงานในการสงเคราะห์ คู่ครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กของ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องแล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

(5) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย มาตรา 9 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา 10 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 9 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออก
- (4) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (5) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (6) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (7) ขาดการประชุมติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา 11 ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้รัฐมนตรี แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันตามมาตรา 7 เป็นกรรมการแทน และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา 12 ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มี การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติ หน้าที่ไปพลางก่อน

มาตรา 13 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานไม่มา ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการ ซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน ในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 14 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณและมาตรการในการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กตามพระราชบัญญัตินี้

(2) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(3) วางระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน

(4) วางระเบียบเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 47

(5) วางหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่

(6) ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษา การสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก รวมทั้งมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานพินิจ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กทั้งของรัฐและเอกชน

(7) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด รวมทั้งให้คำแนะนำและเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กในกรุงเทพมหานครและระดับจังหวัด

(8) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก

มาตรา 15 คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 13 มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน โดยอนุโลม

มาตรา 16 ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้แทนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ผู้แทน

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักอนามัย และผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ เป็นกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยความเห็นชอบของปลัดกระทรวงแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานที่ทำในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ วิชาชีพละสองคน โดยจะต้องมี ผู้แทนจากภาคเอกชนอย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านสวัสดิการเด็กอีกสองคน โดยมีผู้อำนวยการสำนักสวัสดิการสังคม เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม

คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักสวัสดิการสังคมไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา 17 ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ อัยการจังหวัด พัฒนาการจังหวัดแรงงานจังหวัด ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษานายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด หรือผู้แทนศาลจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดนั้นไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัว ผู้แทนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด หรือผู้แทนกระทรวงยุติธรรมซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการในจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดนั้นไม่มีสถานพินิจ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของปลัดกระทรวงแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานที่ทำในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ วิชาชีพละสองคน โดยจะต้องมีผู้แทนจากภาคเอกชนอย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านสวัสดิการเด็กอีกสองคน โดยมีพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม

คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดจะแต่งตั้งข้าราชการในจังหวัดนั้นไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา 18 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 12 มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทน และการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 16 และมาตรา 17 โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา 10 (3) และมาตรา 11 ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของปลัดกระทรวง แล้วแต่กรณี

มาตรา 19 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 13 และมาตรา 15 มาใช้บังคับกับการประชุมและการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด โดยอนุโลม

มาตรา 20 คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณ และมาตรการในการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษา การสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก รวมทั้งมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานพินิจ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กของรัฐและเอกชนภายในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี

(3) กำหนดแนวทางการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี

(4) จัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี และรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาทุน และการจัดการทุนต่อคณะกรรมการ

(5) ตรวจสอบหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงกรณีมีการปฏิบัติต่อเด็กโดยมิชอบ

(6) เรียกเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ หรือขอคำชี้แจงจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการวินิจฉัยในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(7) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ และส่งเสริมความประพฤติเด็กในกรุงเทพมหานครและระดับจังหวัด แล้วแต่กรณี แล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการ

(8) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา 21 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้กรรมการและอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 2 การปฏิบัติต่อเด็ก

มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

การกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็กหรือไม่ ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 23 ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตาม สมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

มาตรา 24 ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ไม่ว่าเด็กจะมีผู้ปกครองหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งมีอำนาจและหน้าที่ดูแลและตรวจสอบสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพสถานพัฒนาและฟื้นฟูและสถานพินิจที่ตั้งอยู่ในเขตอำนาจ แล้วรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อทราบและให้อำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 25 ผู้ปกครองต้องไม่กระทำการ ดังต่อไปนี้

(1) ทอดทิ้งเด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาลหรือไว้กับบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็กหรือที่สาธารณะหรือสถานที่ใด โดยเจตนาที่จะไม่รับเด็กกลับคืน

(2) ละทิ้งเด็กไว้ ณ สถานที่ใด ๆ โดยไม่จัดให้มีการป้องกันดูแลสวัสดิภาพหรือให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม

(3) จงใจหรือละเลยไม่ให้อาหารที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัยจนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

(4) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก

(5) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการเลี้ยงดูโดยมิชอบ

มาตรา 26 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

- (1) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- (2) จงใจหรือละเลยไม่ทำให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือการรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตน จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- (3) บังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด
- (4) โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ด้วยประการใด เพื่อรับเด็กหรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่นที่มีอายุของเด็ก เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว
- (5) บังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอม หรือกระทำด้วยประการใดให้เด็กไปเป็นขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือการกระทำผิด หรือกระทำด้วยประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก
- (6) ใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อพัฒนาการของเด็ก
- (7) บังคับ ชูเชื้อ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใด เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก
- (8) ใช้หรือยินยอมให้เด็กเล่นการพนันไม่ว่าชนิดใดหรือเข้าไปในสถานที่เล่นการพนัน สถานค้าประเวณี หรือสถานที่ที่ห้ามมิให้เด็กเข้า
- (9) บังคับ ชูเชื้อ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด
- (10) จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น

มาตรา 27 ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็กหรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

มาตรา 28 ในกรณีผู้ปกครองตกอยู่ในสภาพไม่อาจให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือผู้ปกครองกระทำการใดอันน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพหรือขัดขวางต่อความเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบ หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือป้องกันมิให้เด็กได้รับอันตรายหรือ

ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการให้การสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 29 ผู้ใดพบเห็นเด็กตกอยู่ในสภาพจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพตามหมวด 3 และหมวด 4 จะต้องให้การช่วยเหลือเบื้องต้นและแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 โดยมีชักช้า

แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่รับตัวเด็กไว้รักษาพยาบาล ครู อาจารย์ หรือนายจ้าง ซึ่งมีหน้าที่ดูแลเด็กที่เป็นศิษย์หรือลูกจ้าง จะต้องรายงานให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 ทราบโดยมิชักช้า หากเป็นที่ปรากฏชัดหรือน่าสงสัยว่าเด็กถูกทารุณกรรมหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ

การแจ้งหรือการรายงานตามมาตรา 24 นี้ เมื่อได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญาหรือทางปกครอง

มาตรา 30 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมวด 3 และหมวด 4 มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ใดๆ หรือยานพาหนะใดๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจค้นในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำทารุณกรรมเด็ก มีการกักขังหรือเลี้ยงดูโดยมิชอบ แต่ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไม่ดำเนินการในทันทีเด็กอาจได้รับอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือถูกนำพาไปสถานที่อื่นซึ่งยากแก่การติดตามช่วยเหลือ ก็ให้มีอำนาจเข้าไปในเวลาภายหลังพระอาทิตย์ตกได้

(2) ชักถามเด็กเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าเด็กจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กอาจนำตัวเด็กไปยังที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว รวมทั้งบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้ จะต้องกระทำโดยมิชักช้า แต่ไม่ว่ากรณีใดจะกักตัวเด็กไว้นานเกินกว่าสิบสองชั่วโมงไม่ได้ เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวให้ปฏิบัติตาม (6) ระหว่างที่เด็กอยู่ในความดูแลจะต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู และหากเจ็บป่วยจะต้องให้การรักษาพยาบาล

(3) มีหนังสือเรียกผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นใดมาให้ถ้อยคำหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ความประพฤติ สุขภาพ และความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็ก

(4) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองของเด็ก นายจ้างหรือผู้ประกอบการ เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ที่เด็กทำงานหรือเคยทำงาน อาศัยหรือเคยอาศัยอยู่ เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ดูแลสถานศึกษาที่เด็กกำลังศึกษาหรือเคยศึกษาหรือผู้ปกครองสวัสดิภาพ ส่งเอกสารหรือหลักฐานเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ การศึกษา การทำงาน หรือความประพฤติของเด็กมาให้

(5) เข้าไปในสถานที่อยู่อาศัยของผู้ปกครอง สถานที่ประกอบการของนายจ้างของเด็ก สถานศึกษาของเด็ก หรือสถานที่ที่เด็กมีความเกี่ยวข้องด้วย ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึง พระอาทิตย์ตกเพื่อสอบถามบุคคลที่อยู่ในที่นั้นๆ และรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับ สภาพความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การเลี้ยงดู อุปนิสัย และความประพฤติของเด็ก

(6) มอบตัวเด็กให้แก่ผู้ปกครองพร้อมกับแนะนำหรือตักเตือนผู้ปกครองให้ดูแล และอุปการะเลี้ยงดูเด็กในทางที่ถูกต้อง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาในทางที่เหมาะสม

(7) ทำรายงานเกี่ยวกับตัวเด็กเพื่อมอบให้แก่สถานแรกรับในกรณีมีการส่งเด็กไปยัง สถานแรกรับหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อมีการร้องขอ

เด็กที่อยู่ในความดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องได้รับการอุปการะเลี้ยงดูและได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม และก่อนที่จะจัดให้เด็กเข้าอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู จะต้องปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และการแพทย์ก่อนเท่าที่สามารถกระทำได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (1) (2) และ (5) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัว ก่อนและให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 31 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 3

การสงเคราะห์เด็ก

มาตรา 32 เด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ ได้แก่

- (1) เด็กเร่ร่อน หรือเด็กกำพร้า
- (2) เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง ณ ที่ใดที่หนึ่ง
- (3) เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุใดๆ เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิการ ตูพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน เป็นผู้เยาว์ หย่า ถูกทิ้งร้าง เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท
- (4) เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสมอันอาจส่งผลกระทบต่อ พัฒนาการทางร่างกายหรือจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล

(5) เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม หรือตกอยู่ในภาวะอื่นใดอันอาจเป็นเหตุให้เด็กมีความประพฤติเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันดีหรือเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

(6) เด็กพิการ

(7) เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก

(8) เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 33 ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 ได้รับแจ้งจากบุคคลตามมาตรา 29 หรือพบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ตามมาตรา 32 ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ตามวิธีการที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

(1) ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่เด็กและครอบครัวหรือบุคคลที่อุปการะเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้สามารถอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรา 23

(2) มอบเด็กให้อยู่ในความอุปการะของบุคคลที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดูตามระยะเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินหนึ่งเดือน ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการตาม (1) ได้

(3) ดำเนินการเพื่อให้เด็กได้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

(4) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในครอบครัวอุปถัมภ์หรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไว้อุปการะ

(5) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานแรกรับ

(6) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์

(7) ส่งเด็กเข้าศึกษาหรือฝึกหัดอาชีพ หรือส่งเด็กเข้าบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ ศึกษา หรือฝึกหัดอาชีพในสถานพัฒนาและฟื้นฟู

วิธีการให้การสงเคราะห์ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่ปลัดกระทรวงกำหนด และไม่ว่ากรณีใดๆ การดำเนินการให้การสงเคราะห์ตาม (4) (5) (6) หรือ (7) ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ความยินยอมดังกล่าว ต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่ปลัดกระทรวงกำหนด หรือยินยอมด้วยวาจาต่อหน้าพยานอย่างน้อยสองคน ในกรณีที่ผู้ปกครองไม่ให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันควร หรือไม้อาจให้ความยินยอมได้ ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจส่งเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ตามวิธีการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดต้องฟังรายงาน และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสาขาสังคมสงเคราะห์และการแพทย์ก่อน

ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจกำหนดระยะเวลาในการสงเคราะห์เด็กตาม (4) (5) (6) หรือ (7) แต่ถ้ามิพหุติการณ์เปลี่ยนแปลงไปอาจจะขยาย หรือ

ย่นระยะเวลาที่กำหนดไว้แล้วก็ได้ตามแต่เห็นสมควร ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับดำเนินการจัดให้เด็กสามารถกลับไปอยู่ในความปกครองของผู้ปกครองโดยมิชักช้า

ในกรณีเด็กอยู่ระหว่างการรับการสงเคราะห์ถ้าผู้ปกครองร้องขอและแสดงให้เห็นว่าสามารถปกครองและอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้ ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีสั่งให้เด็กพ้นจากการสงเคราะห์และมอบตัวเด็กให้แก่ผู้ปกครองรับไปปกครองดูแลได้ แม้ว่ายังไม่ครบกำหนดระยะเวลาในการสงเคราะห์ก็ตาม

ในกรณีที่บุคคลที่ได้รับการสงเคราะห์มีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์แต่ยังอยู่ในสภาพที่จำเป็นจะต้องได้รับการสงเคราะห์ต่อไป ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี อาจสั่งให้บุคคลนั้นได้รับการสงเคราะห์ต่อไปจนอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ก็ได้ แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ต่อไปอีกและบุคคลนั้นมิได้คัดค้านปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี อาจสั่งให้สงเคราะห์บุคคลนั้นต่อไปตามความจำเป็นและสมควร แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินเวลาที่บุคคลนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

มาตรา 34 ผู้ปกครองหรือญาติของเด็ก อาจนำเด็กไปขอรับการสงเคราะห์ที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด หรือที่สถานแรกรับสถานสงเคราะห์หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูของเอกชนเพื่อขอรับการสงเคราะห์ได้

กรณีมีการนำเด็กมาขอรับการสงเคราะห์ที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด ถ้าเป็นเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาให้การสงเคราะห์ที่เหมาะสมตามมาตรา 33 แต่ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถหาวิธีการสงเคราะห์ที่เหมาะสมกับเด็กตามมาตรา 33 ได้ จะส่งเด็กไปยังสถานแรกรับก่อนก็ได้

กรณีมีการนำเด็กมาขอรับการสงเคราะห์ที่สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กของเอกชน ให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพรายงานข้อมูลเกี่ยวกับเด็กต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาดำเนินการตามวรรคสองต่อไป

มาตรา 35 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 พบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ตามมาตรา 32 (1) และ (2) หรือได้รับแจ้งจากบุคคลตามมาตรา 29 ให้สอบถามเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ถ้าเด็กเจ็บป่วยหรือจำเป็นต้องตรวจสุขภาพหรือเป็นเด็กพิการต้องรีบจัดให้มีการตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจทันที หากเป็นเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ก็ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ตามมาตรา 33 และไม่ว่ากรณีใดให้พยายามดำเนินการเพื่อให้เด็กสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัวโดยเร็ว แต่หากปรากฏว่าสภาพครอบครัวหรือสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสมที่จะให้เด็กกลับไปอยู่กับครอบครัว และมีเหตุจำเป็นที่จะต้องให้การคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กพนักงานเจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กตามหมวด 4 ก็ได้

มาตรา 36 ในระหว่างที่เด็กได้รับการสงเคราะห์ตามมาตรา 33 (2) (4) หรือ (6) หากปรากฏว่าเป็นเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดและพึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ให้ปลัดกระทรวง หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งให้ใช้มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็ก ตามหมวด 4 ได้

มาตรา 37 เมื่อสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูได้รับตัวเด็กไว้ ตามมาตรา 33 (5) (6) หรือ (7) ให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพรีบสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว และเสนอความเห็นเกี่ยวกับวิธีการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กแต่ละคน พร้อมด้วยประวัติไปยังปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยมีชักช้าและให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา 38 ในกรณีที่ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้เด็กเข้ารับการสงเคราะห์ โดยผู้ปกครองไม่ยินยอมตามมาตรา 33 วรรคสอง กรณีที่ผู้ปกครองของเด็กไม่เห็นด้วยกับกำหนดระยะเวลาตามมาตรา 33 วรรคสาม หรือกรณีที่ผู้ปกครองยื่นคำร้องขอรับเด็กไปปกครองดูแลเอง แต่ได้รับการปฏิเสธจากปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา 33 วรรคสี่ ผู้ปกครองย่อมมีสิทธินำคดีไปสู่ศาลตามมาตรา 5 ในเขตท้องที่นั้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันรับทราบคำสั่ง

มาตรา 39 ในกรณีที่ผู้ปกครองซึ่งได้รับเด็กกลับมาอยู่ในความดูแล มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า จะให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบแก่เด็กอีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง หากผู้ปกครองไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำก็ให้ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี เพื่อเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บนว่าจะไม่กระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบแก่เด็กอีกและให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานานุรูป แต่จะเรียกประกันไว้ได้ไม่เกินระยะเวลาสองปี ถ้ากระทำผิดทัณฑ์บนให้รับเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามมาตรา 69

การให้คำแนะนำหรือการเรียกประกันให้คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

หมวด 4

การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

มาตรา 40 เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ได้แก่

- (1) เด็กที่ถูกทารุณกรรม
- (2) เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด

(3) เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 41 ผู้ใดพบเห็นหรือประสบพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กให้รีบแจ้งหรือรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 ได้รับแจ้งเหตุ,ตามวรรคหนึ่ง หรือเป็นผู้พบเห็นหรือประสบพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กในสถานที่ใด ให้มีอำนาจเข้าตรวจค้นและมีอำนาจแยกตัวเด็กจากครอบครัวของเด็กเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กโดยเร็วที่สุด

การแจ้งหรือการรายงานตามมาตรา 41 นี้ เมื่อได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่ง ทางอาญาหรือทางปกครอง

มาตรา 42 การดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 41 วรรคสอง ต้องรีบจัดให้มีการตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจทันที ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรต้องสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวเพื่อหาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก ก็อาจส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับก่อนได้หรือถ้าจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ก็ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ตามมาตรา 33 และถ้าจำเป็นต้องให้การฟื้นฟูสภาพจิตใจก็ให้รีบส่งเด็กไปยังสถานพัฒนาและฟื้นฟู

การส่งเด็กไปสถานแรกรับ สถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือสถานที่อื่นใดตามวรรคหนึ่ง ระหว่างการสืบเสาะและพินิจเพื่อหาวิธีการการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสม ให้กระทำได้ไม่เกินเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานอัยการจะยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา 5 เพื่อมีคำสั่งขยายระยะเวลาออกไปรวมแล้วไม่เกินสามสิบวันก็ได้

มาตรา 43 กรณีที่ผู้ปกครองหรือญาติของเด็กเป็นผู้กระทำทารุณกรรมต่อเด็ก ถ้ามีการฟ้องคดีอาญาแก่ผู้กระทำผิดและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะถูกฟ้องนั้นจะกระทำทารุณกรรมแก่เด็กอีกก็ให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้น มีอำนาจกำหนดมาตรการคุ้มครองประพฤตินั้น ห้ามเข้าเขตกำหนด หรือห้ามเข้าใกล้ตัวเด็กในระยะที่ศาลกำหนด เพื่อป้องกันมิให้กระทำการดังกล่าวและจะสั่งให้ผู้นั้นทำทัณฑ์บนตามวิธีการที่กำหนดไว้ตามมาตรา 46 และมาตรา 47 แห่งประมวลกฎหมายอาญาด้วยก็ได้

หากยังไม่มี การฟ้องคดีอาญาหรือไม่ฟ้องคดีอาญาแต่มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมแก่เด็กอีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา 24 หรือพนักงานอัยการยื่นคำขอต่อศาลตามมาตรา 5 เพื่อออกคำสั่งมิให้กระทำการดังกล่าว โดยกำหนดมาตรการคุ้มครองประพฤตินั้นและเรียกประกันด้วยก็ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง หากศาลเห็นว่ามีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อคุ้มครองเด็กมิให้ถูกกระทำทารุณกรรมอีก ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้ตำรวจจับกุมผู้ที่เชื่อว่าจะกระทำทารุณกรรมแก่เด็กมากักขังไว้มีกำหนดครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

การพิจารณาออกคำสั่งหรือการเรียกประกันตามมาตรา นี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

มาตรา 44 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 พบเห็นเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดให้สอบถามเด็กและดำเนินการหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็กรวมทั้งสภาพความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความเป็นอยู่ การเลี้ยงดู อุปนิสัย และความประพฤติของเด็กเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก และถ้าเห็นว่าจำเป็นต้องคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กโดยวิธีส่งเข้าสถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูก็ให้เสนอประวัติพร้อมความเห็นไปยังปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งให้ใช้วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก

ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 เห็นว่าเด็กจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ก็ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ตามมาตรา 33 แต่ถ้าเห็นว่ายังไม่สมควรส่งตัวเด็กไปยังสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ก็ให้มอบตัวเด็กแก่ผู้ปกครองหรือบุคคลที่ยินยอมรับเด็กไปปกครองดูแลโดยอาจแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กตามมาตรา 48 หรือไม่ก็ได้ และเมื่อได้ปรึกษาหารือร่วมกับผู้ปกครองหรือบุคคลที่จะรับเด็กไปปกครองดูแลแล้วอาจจะวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้เด็กมีความประพฤติเสียหายหรือเสี่ยงต่อการกระทำผิด โดยให้ผู้ปกครองหรือบุคคลที่รับเด็กไปปกครองดูแลต้องปฏิบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

- (1) ระมัดระวังมิให้เด็กเข้าไปในสถานที่หรือท้องที่ใดอันจะจูงใจให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร
- (2) ระมัดระวังมิให้เด็กออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือไปกับผู้ปกครอง
- (3) ระมัดระวังมิให้เด็กคบหาสมาคมกับบุคคลหรือคณะบุคคลที่จะชักนำไปในทางเสื่อมเสีย
- (4) ระมัดระวังมิให้เด็กกระทำการใดอันเป็นเหตุให้เด็กประพฤติเสียหาย
- (5) จัดให้เด็กได้รับการศึกษาอบรมตามสมควรแก่อายุ สติปัญญา และความสนใจของเด็ก
- (6) จัดให้เด็กได้ประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของเด็ก
- (7) จัดให้เด็กกระทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

หากปรากฏชัดว่าผู้ปกครองหรือผู้ที่รับเด็กไว้ปกครองดูแลและเลยไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กรีบเด็กกลับไปดูแล

มาตรา 45 ห้ามมิให้เด็กซื้อหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หากฝ่าฝืนให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามเด็กเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและมีหนังสือเรียกผู้ปกครองมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและมีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการจัดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์และอาจวางข้อกำหนดให้ผู้ปกครองต้องปฏิบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อตามมาตรา 44 วรรคสองหรือวางข้อกำหนดอื่นใด เพื่อแก้ไข หรือป้องกันมิให้เด็กกระทำความผิดซ้ำอีกก็ได้

หากปรากฏว่า ผู้ปกครองของเด็กฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา 39 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน และจัดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 46 ในกรณีที่ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ส่งเด็กเข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพหรือในกรณี พนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ตามมาตรา 45 หากผู้ปกครองไม่เห็นด้วยให้มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลตามมาตรา 5 ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันรับทราบคำสั่ง

มาตรา 47 วิธีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก นอกจากที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้ เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 5

ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

มาตรา 48 ในการดำเนินการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติแก่เด็กตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่ามิเหตุสมควรแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเพื่อกำกับดูแลเด็กคนใด ก็ให้ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ให้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่สมัครใจและมีความเหมาะสมเป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก โดยจะกำหนดสถานที่อยู่อาศัยของเด็กที่อยู่ในการกำกับดูแลของผู้คุ้มครอง สวัสดิภาพเด็กด้วยก็ได้

กรณีที่เกิดพ้นจากความปกครองดูแลของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟูแล้ว ถ้ามีเหตุผลสมควรก็ให้ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพยื่นคำขอ

ต่อปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ให้ตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่สมัครใจและมีความเหมาะสมเป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กได้

การแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้มีระยะเวลาคราวละไม่เกินสองปี

มาตรา 49 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา แนะนำ และตักเตือนเกี่ยวกับเรื่องความประพฤติ การศึกษา และการประกอบอาชีพแก่เด็กที่อยู่ในการกำกับดูแล

(2) เยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา และแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องการอบรมสั่งสอน และเลี้ยงดูเด็กที่อยู่ในการกำกับดูแล

(3) จัดทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและของผู้ปกครอง เสนอต่อปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองสวัสดิภาพ คณะกรรมการ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา 50 ห้ามมิให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพหรือผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เปิดเผยชื่อตัว ชื่อสกุลภาพหรือข้อมูลใดๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้ปกครอง ในลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณหรือสิทธิประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งของเด็กหรือผู้ปกครอง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาและผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 ซึ่งได้ล่วงรู้ข้อมูลดังกล่าวเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วย โดยอนุโลม

ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใดซึ่งข้อมูล ที่เปิดเผยโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

หมวด 6

สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ

และสถานพัฒนาและฟื้นฟู

มาตรา 51 ปลัดกระทรวงมีอำนาจจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ได้ทั่วราชอาณาจักร และผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟูภายในเขตจังหวัดนั้น

หน่วยงานอื่นของรัฐนอกจากที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ อาจจัดตั้ง และดำเนินกิจการได้เฉพาะสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยแจ้งให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด

แล้วแต่กรณีทราบและให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแนะนำหรือสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา 52 ภายใต้บังคับของมาตรา 51 ผู้ใดจะจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ต้องขอรับใบอนุญาตต่อ ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การให้ต่ออายุ ใบอนุญาตการขอรับใบแทนใบอนุญาตที่สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด การออกใบแทนใบอนุญาต และการเพิกถอนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้เสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 53 ให้ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการ คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและ สถานพัฒนาและฟื้นฟูที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

มาตรา 54 ในสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนา และฟื้นฟูจะต้องไม่ดำเนินกิจการในลักษณะแสวงหากำไรในทางธุรกิจและต้องมีผู้ปกครองสวัสดิภาพ เป็นผู้ปกครองดูแลและบังคับบัญชา

การดำเนินงานของสถานที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ปลัดกระทรวงกำหนด

มาตรา 55 ให้ปลัดกระทรวงและผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอน ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนา และฟื้นฟู ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 56 ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานแรกรับมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) รับตัวเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพไว้เพื่อสืบเสาะและ พิสูจน์เด็กและครอบครัว วินิจฉัยกำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพแก่ เด็กแต่ละคน ถ้าจำเป็นอาจรับตัวเด็กไว้ปกครองดูแลชั่วคราวได้ไม่เกินสามเดือน

(2) สืบเสาะและพิสูจน์เกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครอง สวัสดิภาพรวมทั้งของผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็ก และมูลเหตุที่ทำให้เด็กตกอยู่ในสภาวะจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ เพื่อรายงาน ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) จัดให้มีการตรวจสุขภาพกายและสุขภาพจิต พร้อมทั้งดำเนินการรักษาเยียวยาแก่ เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล

(4) จัดที่พักอาศัย ที่หลับนอน เครื่องนุ่งห่ม ให้เหมาะสมและถูกสุขลักษณะและ จัดอาหารให้ถูกอนามัยและเพียงพอแก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล

(5) จัดการศึกษา การกีฬา และนันทนาการให้แก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลให้ เหมาะสมกับวัยและสภาพของเด็กแต่ละคน

(6) จัดส่งเด็กที่ได้ดำเนินการตาม (1) และ (2) ไปยังสถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู โรงเรียน หรือสถานที่อื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้ เหมาะสมกับวัยและสภาพของเด็กแต่ละคน

(7) มอบตัวเด็กแก่ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดู และถ้าเห็นสมควรอาจยื่นคำขอให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี แต่งตั้ง ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กตามมาตรา 48

(8) ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือแก่ผู้ปกครอง ในกรณีที่เด็กจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ

ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานแรกรับต้องดำเนินการให้เด็กสามารถกลับไปอยู่กับ ผู้ปกครองก่อนส่วนการจัดให้เด็กไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนา และฟื้นฟู ให้ดำเนินการเป็นวิธีสุดท้าย

มาตรา 57 ผู้รับใบอนุญาตและผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานสงเคราะห์และ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นต้องควบคุมดูแลให้มีการรับ เด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพทุกคนไว้อุปการะเลี้ยงดู

มาตรา 58 ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานสงเคราะห์มีอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา 56 (1) (2) (3) และ (4) และให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) จัดการศึกษา อบรม สั่งสอน และฝึกหัดอาชีพแก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของ สถานสงเคราะห์ให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

(2) จัดบริการแนะแนว ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือแก่ผู้ปกครอง

(3) สอดส่องและติดตามให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือแก่เด็กที่ออกจาก สถานสงเคราะห์ไปแล้ว เพื่อเป็นการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กที่เคยอยู่ใน สถานสงเคราะห์มิให้กลับไปสู่สภาพเดิม

การสืบเสาะและพินิจตามมาตรา 56 (2) ถ้าเป็นกรณีที่เด็กถูกส่งมาจากสถานแรกรับ ซึ่งมีรายงานการสืบเสาะและพินิจแล้ว อาจงดการสืบเสาะและพินิจก็ได้

มาตรา 59 ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานคุ้มครองสวัสดิภาพมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ปกครองดูแลและอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่อยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ
- (2) จัดการศึกษา อบรม และฝึกอาชีพแก่เด็กที่อยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ
- (3) แก้ไขความประพฤติ บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายจิตใจแก่เด็กที่อยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ
- (4) สอดส่องและติดตามให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือแก่เด็กที่ออกจากสถานคุ้มครองสวัสดิภาพไปแล้ว

มาตรา 60 ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานพัฒนาและฟื้นฟูมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับเด็กที่จำต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพด้านร่างกายหรือจิตใจไว้ปกครองดูแล
- (2) ทำการสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูเด็กแต่ละคน
- (3) จัดการศึกษา ฝึกอบรม สั่งสอน บำบัดรักษา แนะนำ และฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจให้เหมาะสมแก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ระหว่างการปกครองดูแล

มาตรา 61 ห้ามมิให้เจ้าของ ผู้ปกครองสวัสดิภาพ และผู้ปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ กักขัง ทอดทิ้ง หรือลงโทษเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลโดยวิธีการรุนแรงประการอื่น เว้นแต่กระทำเท่าที่สมควรเพื่ออบรมสั่งสอนตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 62 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมายจาก ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 7

การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

มาตรา 63 โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะนำ ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสมความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 64 นักเรียนและนักศึกษาต้องแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษา และต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 65 นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 64 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดและมีอำนาจนำตัวไปมอบแก่ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาของนักเรียนหรือนักศึกษานั้น เพื่อดำเนินการสอบถามและอบรมสั่งสอนหรือลงโทษตามระเบียบ ในกรณีที่ไม่สามารถนำตัวไปมอบได้จะแจ้งด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้

เมื่อได้อบรมสั่งสอนหรือลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาแจ้งให้ผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนหรือสั่งสอนเด็กอีกชั้นหนึ่ง

การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้กระทำเท่าที่สมควรเพื่อการอบรมสั่งสอนตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด มาตรา 66 พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมวดนี้มีอำนาจดำเนินการเพื่อส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) สอบถามครู อาจารย์ หรือหัวหน้าสถานศึกษา เกี่ยวกับความประพฤติ การศึกษา นิสัยและสติปัญญาของนักเรียนหรือนักศึกษาที่ฝ่าฝืนมาตรา 64

(2) เรียกให้ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ หรือหัวหน้าสถานศึกษาที่นักเรียนหรือนักศึกษานั้น กำลังศึกษาอยู่มารับตัวนักเรียนหรือนักศึกษา เพื่อว่ากล่าวอบรมสั่งสอนต่อไป

(3) ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองในเรื่องการอบรมและสั่งสอนนักเรียนหรือนักศึกษา

(4) เรียกผู้ปกครองมาว่ากล่าวตักเตือน หรือทำทัณฑ์บนว่าจะปกครองดูแลมิให้นักเรียนหรือนักศึกษาฝ่าฝืนมาตรา 64 อีก

(5) สอดส่องดูแลรวมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลหรือแหล่งที่ชักจูงนักเรียนหรือนักศึกษาให้ประพฤติในทางมิชอบ

(6) ประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามหมวดนี้

มาตรา 67 ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนกฎหมายหรือระเบียบเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนหรือนักศึกษา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถาน สถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ เพื่อทำการตรวจสอบการฝ่าฝืนดังกล่าวได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวก่อนและให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด 8 กองทุนคุ้มครองเด็ก

มาตรา 68 ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรียกว่า “กองทุนคุ้มครองเด็ก” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก รวมทั้งครอบครัวและครอบครัวอุปถัมภ์ของเด็กตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 69 กองทุนประกอบด้วย

- (1) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (2) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (3) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (4) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- (5) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

มาตรา 70 เงินและดอกผลที่กองทุนได้รับตามมาตรา 74 ให้เป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา 71 ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งไม่เกินสามคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสวัสดิการเด็กอย่างน้อยหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา 72 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 และมาตรา 15 มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุน และการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการบริหารกองทุน โดยอนุโลม

มาตรา 73 ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) บริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- (2) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก รวมทั้งครอบครัวและครอบครัวอุปถัมภ์ของเด็กตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดหรือตามคำสั่งศาล

(3) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 74 การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 75 ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนจำนวนห้าคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเงิน การสวัสดิการเด็ก และการประเมินผลและให้รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12 และมาตรา 13 มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

มาตรา 76 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลตามมาตรา 80 มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
- (2) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ
- (3) มีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผล

มาตรา 77 ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบดุลและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนทุกรอบปีแล้วทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีเพื่อคณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

รายงานผลการสอบบัญชีตามวรรคสองให้รัฐมนตรีเสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบและจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด 9
บทกำหนดโทษ

มาตรา 78 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 79 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 มาตรา 50 หรือมาตรา 61 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 80 ผู้ใดขัดขวางไม่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรา 30 (1) หรือ (5) หรือไม่ยอมส่งเอกสารหรือส่งเอกสารโดยรู้ว่าเป็นเอกสารเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกให้ส่งตามมาตรา 30 (4) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ยอมมาให้ถ้อยคำ ไม่ยอมให้ถ้อยคำ หรือให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 30 (3) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้ให้ถ้อยคำกลับให้ข้อความจริงในขณะที่การให้ถ้อยคำยังไม่เสร็จสิ้นการดำเนินคดีอาญาต่อบุคคลนั้นให้เป็นอันระงับไป

มาตรา 81 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของศาลในการคุ้มครองความประพฤติ ห้ามเข้าเขตกำหนดหรือห้ามเข้าใกล้ตัวเด็กตามมาตรา 43 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 82 ผู้ใดจัดตั้งหรือดำเนินกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับสถานสงเคราะห์สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูตามมาตรา 52 โดยมีได้รับใบอนุญาตหรือใบอนุญาตถูกเพิกถอนหรือหมดอายุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งได้ยื่นคำขออนุญาตหรือยื่นคำขอต่อใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด การดำเนินคดีอาญาต่อบุคคลนั้นให้เป็นอันระงับไป

มาตรา 83 เจ้าของหรือผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูผู้ใดไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งได้ดำเนินการแก้ไขหรือปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 แล้ว การดำเนินคดีอาญาต่อบุคคลนั้นให้เป็นอันระงับไป

มาตรา 84 ผู้ใดกระทำการเป็นผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟูโดยมิได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 55 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 85 ผู้ใดกระทำการอันเป็นการยุยง ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนให้นักเรียนหรือนักศึกษาฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา 64 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 86 ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 67 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 87 ให้สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ และสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กของหน่วยราชการหรือของเอกชนที่ได้รับอนุญาต ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ที่ดำเนินกิจการอยู่จนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ และสถานคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 88 บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515 ให้คงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวทิตยาภรณ์ ดีแก้ว
วันเดือนปีเกิด	20 สิงหาคม 2532
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2554: สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ตำแหน่ง	นักสังคมสงเคราะห์
สถานที่ทำงาน	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน

